CHUYÊN ĐỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

Góc nhìn về cuộc sống

HIỂU MÌNH , HIỂU NGƯỜI VÀ HIỂU ĐỜI

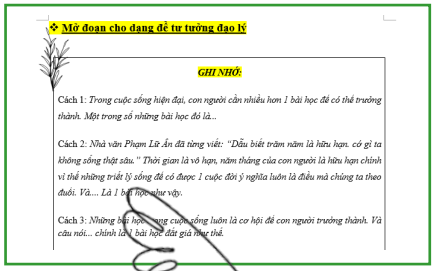
❖ **Mở đoạn cho dạng đề tư tưởng đạo lý**

GHI NHỚ:

Cách 1: *Trong cuộc sống hiện đại, con người cần nhiều hơn 1 bài học để có thể trưởng thành. Một trong số những bài học đó là...*

Cách 2: *Nhà văn Phạm Lữ Ấn đã từng viết: "Dẫu biết trăm năm là hữu hạn. có gì ta không sống thật sâu." Thời gian là vô hạn, năm tháng của con người là hữu hạn chính vì thế những triết lý sống đề có được 1 cuộc đời ý nghĩa luôn là điều mà chúng ta theo đuổi. Và.... Là 1 bài học như vậy.*

Cách 3: *Những bài học trong cuộc sống luôn là cơ hội để con người trưởng thành. Và câu nói... chính là 1 bài học đắt giá như thế.*

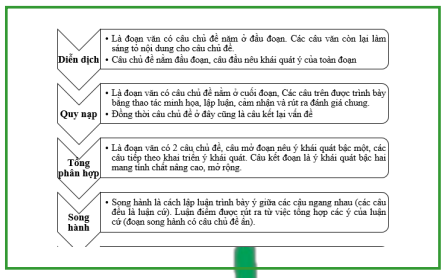
Diễn dịch	• Là đoạn văn có câu chủ đề nằm ở đầu đoạn. Các câu văn còn lại làm sáng tỏ nội dung cho câu chủ đề. • Câu chủ đề nằm đầu đoạn, câu đầu nêu khái quát ý của toàn đoạn
Quy nạp	• Là đoạn văn có câu chủ đề nằm ở cuối đoạn, Các câu trên được trình bày bằng thao tác minh hoạ, lập luận, cảm nhận và rút ra đánh giá chung. • Đồng thời câu chủ đề ở đây cũng là câu kết lại vấn đề
Tổng phân hợp	• Là đoạn văn có 2 câu chủ đề, câu mở đoạn nêu ý khái quát bậc một, các câu tiếp theo khai triển ý khái quát. Câu kết đoạn là ý khái quát bậc hai mang tính chất nâng cao, mở rộng.
Song hành	• Song hành là cách lập luận trình bày ý giữa các câu ngang nhau (các câu đều là luận cứ). Luận điểm được rút ra từ việc tổng hợp các ý của luận cứ (đoạn song hành có câu chủ đề ẩn).

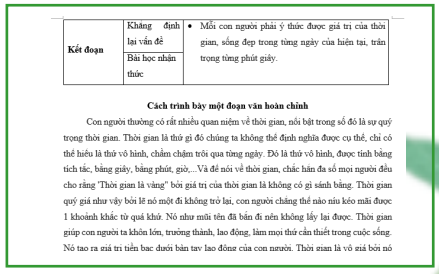
Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Mỗi con người phải ý thức được giá trị của thời gian, sống đẹp trong từng ngày của hiện tại, trân trọng từng phút giây.
	Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Con người thường có rất nhiều quan niệm về thời gian, nổi bật trong số đó là sự quý trọng thời gian. Thời gian là thứ gì đó chúng ta không thể định nghĩa được cụ thể, chỉ có thể hiểu là thứ vô hình, chầm chậm trôi qua từng ngày. Đó là thứ vô hình, được tính bằng tích tắc, bằng giây, bằng phút, giờ,.. Và để nói về thời gian, chắc hẳn đa số mọi người đều cho rằng "Thời gian là vàng" bởi giá trị của thời gian là không có gì sánh bằng. Thời gian quý giá như vậy bởi lẽ nó một đi không trở lại, con người chẳng thể nào níu kéo mãi được 1 khoảnh khắc từ quá khứ. Nó như mũi tên đã bắn đi nên không lấy lại được. Thời gian giúp con người ta khôn lớn, trưởng thành, lao động, làm mọi thứ cần thiết trong cuộc sống. Nó tạo ra giá trị tiền bạc dưới bàn tay lao động của con người. Thời gian là vô giá bởi nó

- **Phương pháp mới , dễ hiểu**
- **Mẹo làm văn nhanh, sâu sắc**
- **Dàn ý và đề luyện chi tiết**
- **Dẫn chứng , nhận định thiết thực**

PHƯƠNG PHÁP LÀM ĐOẠN VĂN NLXH 200 CHỮ

A. Kiến thức lý thuyết

I. KHÁI NIỆM

1. Khái niệm về nghị luận xã hội

NLXH là người viết bày tỏ ý kiến , quan điểm của mình trước những vấn đề xã hội nhằm làm sáng tỏ mặt đúng sai, tốt- xấu của vấn đề, từ đó đưa ra một cách hiểu thấu đáo về vấn đề nghị luận và vận dụng nó vào đời sống.

2. ***Nghị luận xã hội bàn về:*** các vấn đề xã hội – chính trị như tư tưởng đạop lý, lối sống, một hiện tượng tiêu cực hoặc tích cực của đời sống, một vấn đề thiên nhiên , môi trường , vấn đề hội nhập, toàn cầu hóa,…Đề tài dạng nghị luận xã hội rất phong phú rộng mở.

3. ***Ý nghĩa của văn nghị luận:*** là ở sự sâu sắc của tư tưởng, tình cảm, tính mạch lạc, chặt chẽ của suy nghĩ và trình bày , sự thuyết phục vủa lập luận

4. ***Khái niệm đoạn văn:*** Đoạn văn là bộ phận của văn bản, có chủ đề thống nhất, có kết cấu hoàn chỉnh được đánh dấu từ chỗ viết hoa lùi đầu dòng đến chỗ chấm xuống dòng.

- ***Về mặt nội dung:*** đoạn văn là một ý hoàn chỉnh ở một mức độ nhất định nào đó về logic ngữ nghĩa, có thể nắm bắt được một cách tương đối dễ dàng. Mỗi đoạn văn trong văn bản diễn đạt một ý, các ý có mối liên quan chặt chẽ với nhau trên cơ sở chung là chủ đề của văn bản.
- ***Về mặt hình thức*****:** đoạn văn luôn luôn hoàn chỉnh. Sự hoàn chỉnh đó thể hiện ở những điểm sau: mỗi đoạn văn bao gồm một số câu văn bắt đầu từ chỗ viết hoa lùi đầu dòng đến chấm xuống dòng, có liên kết với nhau về mặt hình thức, thể hiện bằng các phép liên kết

⇨ Như vậy đoạn văn nghị luận xã hội là một đoạn văn bộc lộ thái độ suy nghĩ cách nhìn nhận quan điểm của bản thân về 1 vấn đề tư tưởng đạo lý hoặc 1 vấn đề hiện tượng đời sống có tính chặt chẽ về nội dung và hình thức.

5. Các thao tác lập luận thường dùng trong đoạn văn nlxh

♥ ***Thao tác lập luận giải thích:*** Dùng lí lẽ cắt nghĩa hiện tượng, các từ ngữ, thuật ngữ,…khó hiểu trong đề bài được đưa ra để người nghe, người đọc hiểu rõ bản chất vấn đề

- ♥ ***Thao tác phân tích:*** Là cách phân nhỏ, bóc tách vấn đề để thấy được bản chất , giá trị của vấn đề nghị luận
- ♥ ***Thao tác chứng minh:*** Dùng lý lẽ dẫn chứng xác đáng để làm sáng tỏ ý kiến, quan điểm,…của cá nhân liên quan đến vấn đề nghik luận và thuyết phục mọi người tin vào điều đó
- ♥ ***Thao tác bình luận:*** Nhận xét, đánh giá tính đúng – sai; tốt – xấu của vấn đề , thể hiện ý kiến uqn điểm cá nhân trước vấn đề nghị luận
- ♥ **Ghi nhớ : BÁC – BÌNH – PHÂN – MINH – THÍCH – SO SÁNH**

6. *Các phép liên kết*

a. Liên kết nội dung

- Liên kết chủ đề - các câu phải phục vụ cho chủ đề của đoạn văn
- Liên kết logich - các câu trong đoạn văn phải được sắp xếp theo 1 trình tự hợp lý

b. Liên hết hình thức

- **Phép lặp từ ngữ:** *Là cách dùng đi dùng lại một yếu tố ngôn ngữ, ở những bộ phận khác nhau (trước hết ở đây là những câu khác nhau) của văn bản nhằm liên kết chúng lại với nhau.*
- **Phép thế:** *Phép thế là cách thay những từ ngữ nhất định bằng những từ ngữ có ý nghĩa tương đương (cùng chỉ sự vật ban đầu, còn gọi là có tính chất đồng chiếu) nhằm tạo tính liên kết giữa các phần văn bản chứa chúng.*
- **Phép nối:** *Là cách dùng những từ ngữ sẵn mang ý nghĩa chỉ quan hệ (kể cả những từ ngữ chỉ quan hệ cú pháp bên trong câu), và chỉ các quan hệ cú pháp khác trong câu, vào mục đích liên kết các phần trong văn bản (từ câu trở lên) lại với nhau.*
- **Phép nghịch đối:** *Phép nghịch đối sử dụng những từ ngữ trái nghĩa vào những bộ phận khác nhau có liên quan trong văn bản, có tác dụng liên kết các bộ phận ấy lại với nhau.*
- **Phép liên tưởng:** *Phép liên tưởng là cách sử dụng những từ ngữ chỉ những sự vật có thể nghĩ đến theo một định hướng nào đó, xuất phát từ những từ ngữ ban đầu, nhằm tạo ra mối liên kết giữa các phần chứa chúng trong văn bản.*

- **Phép tỉnh lược:** *Phép tỉnh lược là khi nói hoặc viết, có thể lược bỏ một số thành phần của câu để làm cho câu gọn hơn, vừa thông tin được nhanh hơn.*

GHI NHỚ:

Khi xét liên kết các câu
***Phép thế** có nghĩa tương đương ban đầu*
***Phép nối** là cách dùng từ*
Do đó; vả lại; ngoài ra; hoặc là…
*Thế rồi **liên tưởng** không xa*
Cùng chất, khác chất ta đều suy ra
Dùng đi, dùng lại một từ
*Gọi là **phép lặp** có gì khó đâu*
Và rồi từ ngữ trái nhau
*Đó là **nghịch đối** không sai chút nào*
*Cuối cùng **tỉnh lược** là đây*
Lược từ câu trước, gọn gàng câu sau.

II. CÁC LỖI HỌC SINH THƯỜNG GẶP

1. Không xác định đúng vấn đề mình đang cần bóc tách
2. Không biết cấu trúc viết đoạn văn ra sao, bài văn ra sao?
3. Không có dẫn chứng phù hợp để viết
4. Không biết diễn đạt ý muốn thể hiện sao cho phù hợp
5. Không có thông điệp cụ thể rõ ràng đưa ra trong bài viết của mình

III. CẦN CHUẨN BỊ NHỮNG GÌ ĐỂ CÓ MỘT ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI HAY

1. Kỹ năng xác định đúng vấn đề
2. Phương pháp làm đề nghị luận xã hội
3. Dẫn chứng và cách sử dụng dẫn chứng hợp lý
4. Diễn đạt kết nối các ý trong bài viết
5. Xác định đúng thông điệp và cách truyền tải thông điệp phù hợp

6. Các yếu tố phụ trợ: chữ viết rõ ràng, sạch đẹp, trình bày theo hình thức đoạn văn hay bài văn tùy theo yêu cầu.

IV. THANG ĐIỂM CỦA BỘ GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO

1. Viết đúng cấu trúc đoạn văn: diễn dịch/ quy nạp/ tổng- phân- hợp (0,25đ)
2. Xác định đúng vấn đề nghị luận (0,25đ): câu đầu đoạn phải trích đề, chứa từ khóa của đề.
3. Triển khai vấn đề nghị luận (1,0 đ): xoáy sâu vào câu hỏi của đề , trả lời tập trung vấn đề.
4. Sáng tạo (0,25đ).
5. Chuẩn chính tả, ngữ pháp (0,25đ).

V. NHỮNG YÊU CẦU CHUNG

1. Chỉ được viết một đoạn văn duy nhất và nên viết theo cấu trúc T- P- H.
2. Độ dài lý tưởng: 25 dòng (không được dưới 20 dòng, không quá một trang giấy thi).
3. Thời gian viết: 20 phút
4. Lập luận: gọn gàng, không lan man, dài dòng trả lời trực tiếp xoáy sâu vào vấn đề.
5. Phải có một dẫn chứng: là 1 cái tên nổi tiếng (nhưng đừng chọn dẫn chứng quen thuộc đến mức nhàm chán) + câu dẫn dắt giới thiệu và câu nói của người đó.
   - *Henry Ford – Người truyền lửa cho những chiếc bánh xe của hãng xe hơi Ford, với một quyết tâm bất chấp khó khăn, đã nói một câu rất nổi tiếng: "....."*
   - *Một nhà hiền triết người Hy Lạp Một vị thiền sư Tây Tạng, trong một buổi chuyện trò tại một quán trà nhỏ đã nhắn nhủ rằng: "....."*
6. Xác định xem đề muốn hướng tới NHẬN THỨC hay HÀNH ĐỘNG để lựa chọn cách viết phù hợp.
7. Nên viết ít nhất 4 đến 6 điều (Điều thứ nhất.... Điều thứ sáu...)

VI. Phân loại

Dựa vào các tiêu chí khác nhau có thể đưa ra nhiều cách phân loại phù hợp. Cụ thể có hai dạng quan trọng là: dạng bàn luận về 1 ***tư tưởng đạo lý*** và dạng về 1 ***hiện tượng đời sống***

- **Dạng 1: Nghị luận về 1 tư tưởng đạo lý:** *Nghị luận về một tư tưởng, đạo lý thường là những châm ngôn, quan điểm của các nhân vật lỗi lạc với mục đích hướng học sinh đưa ra quan điểm đúng đắn về những giá trị đạo đức tốt đẹp như uống nước nhớ nguồn, ăn quả kẻ nhớ quả trồng cây…*

Trong dạng này có thể chia thành 2 dạng nhỏ:

❖ Dạng đề trong đó tư tưởng, đạo lí được **nói tới một cách trực tiếp**

Ví dụ:

+ Đề 1: Suy nghĩ của anh/chị về đức tính hy sinh.

+ Đề 2: Trình bày ý kiến của anh/chị về vấn đề:Sự tự tin của con người trong cuộc sống.

❖ Dạng đề trong đó tư tưởng, đạo lí được **nói tới một cách gián tiếp**: Ở dạng đề này, vấn đề tư tưởng, đạo lí được ẩn trong một câu tục ngữ, một câu danh ngôn, một câu ngạn ngữ, một câu chuyện, một văn bản ngắn…

Ví dụ:

+ Đề 1: Viết một đoạn văn 200 chữ trình bày ý kiến của anh/chị về câu nói sau đây của nhà văn Nga Lep Tôn-xtôi: "Bạn đừng nên chờ đợi những quà tặng bất ngờ của cuộc sống mà hãy tự mình làm nên cuộc sống".

+ Đề 2: Viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu nói sau: "Một trong những tổn thất không có gì bù đắp được là tổn thất về thời gian".

Cách nhận diện:

***Tư tưởng đạo lý:**

+ Xuất hiện một tư tưởng, quan điểm, ý kiến (in nghiêng/ đặt trong ngoặc kép)

+ Quan điểm, ý kiến gắn trực tiếp với yêu cầu nghị luận theo dạng: Trình bày suy nghĩ về <u>một bình diện, một khía canh nào đó</u> của quan niệm"…"

- **Dạng 2: Nghị luận về 1 hiện tượng đời sống:** *Còn hiện tượng đời sống chính là những vấn đề nóng, những vấn đề bức xúc trong xã hội hiện nay, gần gũi với giới trẻ như gian lận trong thi cử, học sinh vượt đèn đỏ, hay bạo lực học đường... Để làm tốt dạng bài này, học sinh phải có nhiều hiểu biết về kiến thức xã hội thì bài văn mới hay và có sức thuyết phục.*

Ví dụ :

+ Đề 1**:** Viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề: *Làm thế nào để giữ môi trường sống của chúng ta ngày càng sạch đẹp*?

+ Đề 2: Viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ của anh/chị về vấn đề sự vô cảm trong xã hội hiện tại.

***Hiện tượng đời sống:**

+ Khi đề xuất giải pháp**:** thường dùng các cụm từ như: *giải pháp, con đường, hành động, cần làm gì, đề xuất biện pháp khắc phục.....;*

+ Khi rút ra bài học, liên hệ bản thân: *điều bản thân cần thay đổi, trách nhiệm của mỗi người, sứ mệnh của mỗi cá nhân,....*

Lưu ý: ***Ở thời điểm hiện tại, đa số các dạng đề Nghị luận xã hội đều gắn với một nội dung nào đó được đưa ra ở phần ĐỌC - HIỂU. Có thể bài đọc hiểu nói về hiện tượng đời sống nhưng thông điệp người đọc mong muốn được nhận là là 1 tư tưởng đạo lý. Chúng ta cần phải cân nhắc thật kỹ để tránh lạc đề.***

B. PHƯƠNG PHÁP TRUYỀN THỐNG VIẾT ĐOẠN VĂN NLXH 200 CHỮ.

CÁC BƯỚC CHUNG ĐỂ HOÀN THÀNH ĐOẠN/BÀI VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

Bước 1: Xác định kiểu đề, vấn đề trọng tâm cần bàn luận

Bước 2: Gạch ý - Lập dàn ý bố cục trình bày

Bước 3: Viết bài

Bước 4: Đọc lại bài, soát lỗi

Dạng 1: Nghị luận về 1 tư tưởng, đạo lí

Phương pháp làm:

* Giải thích: Từ ngữ, ý kiến.

* Phân tích, chứng minh

- Tại sao ý lại như vậy?
- Dẫn chứng làm rõ.

* Bình luận

- Bàn luận mở rộng, lật ngược vấn đề nghị luận.
- Vấn đề đó đang diễn ra trong xã hội như thế nào?

* Bài học và liên hệ bản thân

- Từ đó, rút ra bài học cho bản thân và mọi người.
- Hành động thực tế.

Đề ví dụ:

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến được nêu trong câu ngạn ngữ *"Cách tốt nhất thích ứng với cuộc sống này là chấp nhận thực tế và tin vào chính mình"*

.**Bước 1: Xác định kiểu đề, vấn đề trọng tâm cần bàn luận**

Xác định vấn đề cần nghị luận: *"Cách tốt nhất thích ứng với cuộc sống này là chấp nhận thực tế và tin vào chính mình"*

- Thông điệp được đưa ra: *là biết chấp nhận hiện thực, chấp nhận tình trạng hiện tại và sống hòa hợp với nó.*
- Hình thức trình bày: Bài viết khoảng 200 từ

⇨ Bước 1 này là bước then chốt nhất, cần phải xác định đúng vấn đề được nói tới. Dựa vào những từ khóa có trong đề bài để nắm bắt được vấn đề cần bàn luận là gì. Đồng thời xác định hình thức trình bày phù hợp với yêu cầu của đề.

Bước 2: Gạch ý - Xác định cấu trúc triển khai

Mở đoạn: Dẫn dắt + Đặt vấn đề (Đề bài)

⇨ Vì bị bó hẹp trong dung lượng viết nên hình thức đoạn văn sẽ là cơ hội để các em có thể viết được những mở đoạn sáng tạo hơn các bạn khác nếu các em tìm hiểu trước, từ đó bài viết sẽ được điểm cao. Thế nhưng chúng ta vẫn cần chú ý tới dung lượng phần mở bài: khoảng 2 -3 dòng là hợp lý. Đối với tư tưởng đạo lí hay hiện tượng đời sống chúng ta cần linh hoạt, sáng tạo trong cách viết mở bài để gây ấn tượng với người đọc.

Thân bài: Triển khai theo các ý dưới đây

*** Ý 1. Giải thích câu ngạn ngữ**

- Thực tế là trạng thái của những điều thực sự tồn tại - hiện thực.
- "Chấp nhận thực tế": là biết chấp nhận hiện thực, chấp nhận tình trạng hiện tại.

⇨ Câu ngạn ngữ thể hiện nhận thức sâu sắc biết chấp nhận hiện thực, chấp nhận tình trạng hiện tại và sống hòa hợp với nó; "tin vào chính mình" là tin tưởng khả năng, sự lựa chọn của bản thân.

⇨ Dựa vào các từ khóa để giải thích vấn đề nếu đó là 1 trích dẫn tư tưởng đạo lí. Nhưng nên tuân thủ theo một phương pháp giải thích: chia nhỏ - tổng quát ý lại. Khi giải thích sáng ý vấn đề xong có thể ngay lập tức đưa ra quan điểm tán đồng hay phê phán luôn.

*** Ý 2. Phân tích, Chứng minh câu ngạn ngữ**

- Vì cuộc sống luôn chứa đựng nhiều điều bất ngờ không thể biết trước, không ngoại trừ những điều không như mong muốn có thể xảy đến với chúng ta. Như khi không thể vượt qua những khó khăn, nghịch cảnh, khả năng của bản thân có giới hạn, … thì nên chấp nhận hiện tại, sống hòa hợp với nó. Tại sao vậy? Vì khi ta chấp nhận hiện tại ta sẽ cảm thấy dễ chịu, đầu óc cũng đủ tỉnh táo để tìm ra giải pháp tốt nhất.
- Và hãy "tin vào chính mình", tin vào nghị lực, tài năng, lòng can đảm, sức mạnh và sự tự tin đều tiềm ẩn bên trong con người và sẽ có đủ khả năng vượt qua những khó khăn ấy. Đó là cách tốt nhất để vực lại chính mình.

(Lấy dẫn chứng từ cuộc đời của các nhà văn, nhà khoa học…)

⇨ Đào sâu thêm vào vấn đề rất quan trọng.

⇨ Lựa chọn dẫn chứng phù hợp là yếu tố tiên quyết sau việc tìm ra các khía cạnh của vấn đề.

***Ý 3. Bình luận câu ngạn ngữ**

- Nếu không "chấp nhận hiện thực và tin vào chính mình" thì sau những vấp ngã, lỗi lầm ta sẽ dễ trách móc bản thân, như " giá như…", " nếu biết trước thì…". Những việc làm ấy không những vô nghĩa, mà ngược lại còn khiến cho ta dễ rơi vào tuyệt vọng, căng thẳng, giày vò bản thân. Không chỉ vậy, không biết " chấp nhận hiện thực" còn tạo nên lối sống thiếu thực tế, tạo thói quen đổ lỗi cho người khác, cho hoàn cảnh, thiếu trách nhiệm với hành động, lời nói của bản thân.
- Và cũng cần hiểu chấp nhận thực tế không phải là buông xuôi.

⇨ Lật ngược vấn đề(nếu cần), nhìn nhận vấn đề ở các góc nhìn đa chiều hơn. Từ đó rút ra những bài học giá trị mang tính thực tế. Tránh viết những điều chỉ mang tính sáo rỗng. Phải đưa ra những thông điệp có giá trị trực tiếp liên quan tới vấn đề.

Chú ý: ***nếu đề yêu cầu bàn luận về một mặt của vấn đề thì không đưa phần phản đề vào bài làm chỉ nên tập trung phân tích về thái độ tích cực của vấn đề ấy tránh trường hợp bị trừ điểm oan, loại bỏ tư tưởng "thừa còn hơn thiếu". Bàn luận 1 mặt của vấn đề tức là chỉ 1 phương diện khía cạnh, các đề ấy dễ nhận diện bằng các cụm từ: sức mạnh của…; ý nghĩa của…; vai trò của….***

***Ý4: Bài học rút ra từ câu ngạn ngữ**

- Vì vậy, hãy biết "chấp nhận thực tế và tin vào chính mình" để mình luôn vui vẻ, hạnh phúc và trưởng thành.

Kết đoạn: Ý nghĩa của tư tưởng đạo lý với cuộc sống hiện tại.

Dạng 2: Nghị luận về 1 hiện tượng đời sống

Phương pháp làm bài

Dạng 2: Đọc hiểu nghị luận tích hợp về một hiện tượng xã hội.

Dạng đề về hiện tượng tiêu cực: Các ý triển khai:

* Giải thích (nếu có)
* Thực trạng: Vấn đề đó đang diễn ra như thế nào?
* Nguyên nhân do đâu?
* Hậu quả/ tác hại đến con người, đời sống thế nào ?
* Giải pháp thiết thực và bài học
* Liên hệ bản thân.

Dạng đề về hiện tượng tích cực: Các ý triển khai:

* Giải thích (nếu có)
* Phân tích, chứng minh
* Bình luận
* Bài học và liên hệ bản thân.

Đề ví dụ:

Anh/chị hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của bản thân về vấn nạn thực phẩm bẩn hiện nay.

Bước 1: Xác định kiểu đề, vấn đề trọng tâm cần bàn luận

- Xác định vấn đề cần nghị luận: *Vấn nạn thực phẩm bẩn hiện nay.*

- Thông điệp được đưa ra: Cần phải bài trừ hiện tượng đời sống này để xã hội trở nên tốt đẹp hơn.
- Hình thức trình bày: Bài viết khoảng 200 từ

⇨ Bước 1 này là bước then chốt nhất, cần phải xác định đúng vấn đề được nói tới. Dựa vào những từ khóa có trong đề bài để nắm bắt được vấn đề cần bàn luận là gì. Đồng thời xác định hình thức trình bày phù hợp với yêu cầu của đề.

Bước 2: Gạch ý - Xác định cấu trúc triển khai

Mở đoạn: Dẫn dắt + Đặt vấn đề (Đề bài)

⇨ Vì bị bó hẹp trong dung lượng viết nên hình thức bài văn sẽ là cơ hội để các em có thể viết được những mở bài sáng tạo hơn các bài viết khác nếu các em chuẩn bị ý tưởng từ trước. Thế nhưng chúng ta vẫn cần chú ý tới dung lượng phần mở bài: khoảng 2 – 3 dòng là hợp lý. Cần linh hoạt, sáng tạo trong cách viết mở bài để gây ấn tượng với người đọc.

Thân bài: Triển khai theo các ý dưới đây

*** Ý 1. Giải thích, nêu thực trạng hiện tượng (HIỆN TRẠNG)**

- Vấn đề thực phẩm bẩn là một hiện tượng phổ biến, đang diễn ra từng ngày: thịt có chất tạo nạc, ra có thuốc trừ sâu; làm đỏ ruốc bằng hóa chất… Tuy là vấn đề không còn mới mẻ, lạ lẫm với bất cứ người nào nhưng ngày càng ở mức độ báo động cao, gây ra những ảnh hưởng xấu về sức khỏe cho con người.

⇨ Dựa vào hiểu biết xã hội để giải thích nếu đó là những vấn đề nóng trong xã hội. Nếu đưa được ra những số liệu chính xác về vấn đề đang được đề cập sẽ có tính thuyết phục rất cao.

*** Ý 2. Nguyên nhân của hiện tượng (NGUYÊN NHÂN)**

+ Nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên là do một số doanh nghiệp, nhà sản xuất quá quan tâm đến lợi nhuận, thiếu đạo đức nghề nghiệp.
+ Người tiêu dùng thiếu hiểu biết, ham của rẻ mà tạo cơ hội cho thực phẩm bẩn tràn lan.
+ Một phần do các cơ quan có thẩm quyền quản lí thực phẩm còn lỏng lẻo.

⇨ Dựa vào sự hiểu biết của cá nhân về hiện tượng đời sống đang được đề cập. Chú ý tới việc đưa các nguyên nhân. Nên viết khoa học theo nguyên nhân khách quan *(do người khác và xã hội)* và nguyên nhân chủ quan *(do chính bản thân mình),* để thể hiện tư duy khoa học khi làm bài.

*** Ý 3. Tác hại của hiện tượng (HẬU QUẢ)**

- Hậu quả là sức khỏe, tính mạng của người tiêu dùng trực tiếp bị đe dọa khi sử dụng thực phẩm bẩn hàng ngày.
- Gây tâm lí hoang mang cho người tiêu dùng và bất ổn cho xã hội.

⇨ Có số liệu và những dẫn chứng cụ thể sẽ giúp củng cố thêm về niềm tin về bài viết.

*** Ý 4. Đề xuất giải pháp (GIẢI PHÁP)**

- Cần có những biện pháp khắc phục vấn nạn thực phẩm bẩn:

  \+ Nâng cao hiểu biết của người tiêu dùng, hướng người tiêu dùng đến với thực phẩm sạch.

  \+ Cần đưa ra những biện pháp xử lí mạnh, nghiêm minh đối với những cơ sở, người sản xuất thực phẩm bẩn.

⇨ Nêu giải pháp dựa vào nguyên nhân, giải pháp cần phải phù hợp thiết thực tránh mơ hồ, cần có giải pháp bản thân mình cần phải làm gì và xã hội, mọi người cần phải làm gì để khắc phục vấn đề.

Kết bài: Đưa ra thông điệp và liên hệ cá nhân.

⇨ Đưa ra thông điệp có giá trị với xã hội, cần suy nghĩ từ chính bản thân có thể làm được gì để thay đổi hoặc phát huy những vấn đề đó.

TÓM TẮT CẤU TRÚC LÀM BÀI

Dạng 1: Tư tưởng đạo lý	Giải thích - Bàn luận - Mở rộng - Liên hệ
Dạng 2: Hiện tượng đời sống	(Giải thích) - Hiện trạng - Nguyên nhân – Hậu quả(ý nghĩa)- Giải pháp - Liên hệ

Dạng 3. Nghị luận về một vấn đề xã hội được rút ra từ trong những tác phẩm văn học *(tham khảo thêm)*

- Đây là dạng nói về một vấn đề xã hội, một triết lí nhân văn sâu sắc nào đó được rút ra từ trong tác phẩm văn học nghệ thuật. Vấn đề xã hội này có thể học sinh đã được học ở trong chương trình sách giáo khoa của mình hoặc trích trong các mẫu báo, tài liệu khoa học nào đó.

Cách nhận biết: đề thường yêu cầu rút ra thông điệp, ý nghĩa từ đoạn thơ, bài thơ hoặc đoạn văn, bài văn,....

Ví dụ1: Trong đoạn trích Đất Nước (trường ca Mặt đường khát vọng) có những câu thơ.

Em ơi em đất nước là máu xương của mình
Phải biết gắn bó và san sẻ
Phải biết hóa thân cho dáng hình xứ sở
Làm nên đất nước muôn đời ...

Theo anh, chị nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm muốn gửi tới thế hệ trẻ thông điệp gì qua đoạn thơ trên ? Hãy viết một bài văn để trình bày suy nghĩ của mình về ý nghĩa của thông điệp đó,

Ví dụ2:

Một mua xuân nho nhỏ
Lặng lẽ dâng cho đời
Dù là tuổi đôi mươi
Dù là khi tóc bạc

Thanh Hải có một cách sống thật đẹp khi gửi trong thơ, em hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ về lối sống ấy.

- Đề tài hướng tới: các vấn đề xã hội sâu sắc, nhân văn từ trong tác phẩm văn học như lòng yêu nước, mục đích sống, trách nhiệm của thanh niên trong xã hội hiện nay, ý chí nghị lực trong cuộc sống, đức tính khiêm tốn, lí tưởng sống.....

Dàn ý chung:

Nghị luận về một số vấn đề xã hội được rút ra từ trong tác phẩm
*** Mở bài:** - Dẫn dắt, giới thiệu tác phẩm, tác giả có liên quan - Giới thiệu vấn đề cần bàn luận trong tác phẩm. *** Thân bài** - Giới thiệu ngắn gọn tác giả, tác phẩm có vấn đề nghị luận. - Bàn luận vấn đề xã hội đặt ra trong các tác phẩm văn học mà để yêu cầu: - Nêu vấn đề được đặt ra trong tác phẩm văn học: Vấn đề đó là gì? Được thể hiện như thế nào trong tác phẩm? - Bàn luận về vấn đề xã hội ấy, nêu suy nghĩ của bản thân

- Rút ra bài học nhận thức và hành động trong cuộc sống: chú ý bài học phải được rút ra từ chính vấn đề xã hội được đặt ra trong tác phẩm mà để yêu cầu, phải hướng tới tuổi trẻ, phù hợp và thiết thực với tuổi trẻ, tránh chung chung, trừu tượng.

*** Kết bài:**

- Đánh giá ngắn gọn, khái quát về vấn đề xã hội đã bàn luận.
- Phát triển, liên tưởng, mở rộng, nâng cao vấn đề.

PHƯƠNG PHÁP BÍ KÍP ĐỘC CHIÊU

PHƯƠNG PHÁP 1

Hướng dẫn mở đoạn nhanh và hay

Mở đoạn = Dẫn dắt + Đặt vấn đề

1 – 3 câu: Nêu ra vấn đề (Câu trích dẫn, 1 vấn đề xã hội,...)

2 cách:

- Trực tiếp: Hiệu quả nhưng không gây ấn tượng nhiều(1 câu)
- Gián tiếp: Tạo được ấn tượng với người đọc hay không hay chỉ khiến bài viết lan man, dài dòng?

Lưu ý khi làm phần mở đoạn:

- Chọn mở đoạn trực tiếp, không lan man, vẫn có những cách để tạo ấn tượng.
- Chỉ dùng từ 1 – 3 câu để mở đoạn
- Phần đặt vấn đề dựa vào yêu cầu ở đề bài: 1 trích dẫn, 1 vấn đề, 1 câu chuyện, 1 tư tưởng được truyền đạt cụ thể,…
- Cấu trúc đoạn văn nên câu đầu tiên sẽ viết lùi vào một chút so với lề.

❖ **Mở đoạn cho dạng đề tư tưởng đạo lý**

GHI NHỚ:

Cách 1: *Trong cuộc sống hiện đại, con người cần nhiều hơn 1 bài học để có thể trưởng thành. Một trong số những bài học đó là...*

Cách 2: *Nhà văn Phạm Lữ Ân đã từng viết: "Dẫu biết trăm năm là hữu hạn. cớ gì ta không sống thật sâu." Thời gian là vô hạn, năm tháng của con người là hữu hạn chính vì thế những triết lý sống để có được 1 cuộc đời ý nghĩa luôn là điều mà chúng ta theo đuổi. Và.... Là 1 bài học như vậy.*

Cách 3: *Những bài học trong cuộc sống luôn là cơ hội để con người trưởng thành. Và câu nói... chính là 1 bài học đắt giá như thế.*

Cách 5: *Tôi luôn tự nói với mình hãy không ngừng hướng về phía trước. Bởi mỗi bước đi sẽ là những cơ hội mới để tôi chiêm nghiệm về cuộc đời. Và câu nói....đã giúp tôi có thêm 1 thông điệp hay và bổ ích như vậy.*

Cách 6: *Chúng ta luôn mong muốn mình có thể trở thành 1 người hoàn hảo và cùng hiểu rằng để làm được điều đó cần phải hoàn thiện bản thân mỗi ngày. Thông điệp được gửi gắm qua câu nói... đã đem lại cho chúng ta thêm 1 bài học đắt giá.*

Cách 7: *Trưởng thành là hành trình chúng ta chấp nhận đối mặt với những khó khăn, những vấn đề trong cuộc sống. Điều kỳ diệu là sau những bài học đó chúng ta ngày một trở nên cứng cáp. Tôi đã rất ấn tượng với trích dẫn này… và bài học tôi nhận được từ đó là….*

Ví dụ:

Trong cuộc sống hiện đại, con người cần nhiều hơn 1 bài học để có thể trưởng thành. Một trong số những bài học đó là sức mạnh của ý chí nghị lực.

❖ Hướng dẫn làm thân đoạn cho dạng đề tư tưởng đạo lý

Bước 1. Giải thích tư tưởng, đạo lí cần nghị luận. → **Là gì?**

☞ Yêu cầu:

- Chỉ giải thích những từ ngữ, hình ảnh chứa hàm ý hoặc chưa rõ nghĩa.
- Phải đi từ yếu tố nhỏ đến yếu tố lớn: giải thích từ ngữ, hình ảnh trước, rồi mới khái quát ý nghĩa của toàn bộ vấn đề.

- Cần dựa vào văn bản phần Đọc – hiểu để giải thích ý, tránh suy diễn.

Phương pháp giải thích nhanh:

★ Dẫn:

C1: Trước tiên ta cần hiểu/hiểu đơn giản + VĐNL nghĩa là….

C2: Nhận định trên dẫn đến cho chúng ta bài học về…/khuyên chúng ta nên….

- Từ / cụm từ /câu…(**mẹo**: ta sử dụng khoảng 3 từ đồng nghĩa hoặc trái nghĩa để giải thích)
- Như vậy,….khuyên/ nhắn nhủ chúng ta/ phơi bày một thực trạng:….(tùy đề)

Ví dụ : Giải thích từ nghị lực ta có: *Hiểu đơn giản nghị lực sống chính là ý chí kiên định trước cuộc sống, không bao giờ chịu khuất phục hay giục ngã trước khó khăn, thử thách.*

Bước 2. Bình luận, nêu quan điểm cá nhân, bước này cần đưa ra các biểu hiện, tác dụng/ tác hại của vấn đề sau đó bày tỏ suy nghĩ của bản thân (thấy đúng, sai hay cả đúng cả sai). Lí giải cho quan điểm đó. → **Tại sao?**

☞ Yêu cầu:

- Phân tích, chia tách tư tưởng đạo lí thành các khía cạnh để xem xét, đánh giá, đưa ra quan điểm các nhận rõ ràng.
- Lập luận bảo vệ cho quan điểm của mình, đồng thời bác bỏ những biểu hiện sai lệch có liên quan đến vấn đề tư tưởng, đạo lí đang bàn luận.
- Khi bàn luận, đánh giá cần thận trọng, khách quan, có căn cứ vững chắc.

Phương pháp làm phần bàn luận nhanh:

- **Biểu hiện *(tùy đề thì sử dụng):***

★Dẫn:

C1: Vậy biểu hiện của VĐNL là gì? → Câu trả lời

C2: Có ai đó đã từng nói, khi quay ngược trái tim mình lên thì trái tim sẽ có hình ngọn lửa. Đó chính là ngọn lửa của + VĐNL. Ngọn lửa trong mỗi người sẽ được biểu hiện….

- Người có tư tưởng (V ĐNL) như thế nào?
- Người không có tư tưởng (V ĐNL) như thế nào?

Ví dụ: Có ai đó đã từng nói, khi quay ngược trái tim mình lên thì trái tim sẽ có hình ngọn lửa. đó chính là ngọn lửa cuả ***nghị lực sống.*** Ngọn lửa trong mỗi người sẽ được biểu hiện ***ở cách họ tự tin nói lên niềm tin của mình và luôn khát khao tìm được những người đồng hành để cùng nhau cố gắng chứ không hề ỷ lại chờ đợi người khác đến giúp đỡ trong mong manh.***

- **Tác dụng/ tác hại:**

★Dẫn:

b1: Khi chúng ta mang trong mình + VĐNL chúng ta được/con người sẽ…VĐNL giúp mỗi người hiểu được....,trở nên...Ta sẽ không thể...nếu thiếu đi VĐNL

b2: Khi mỗi cá nhân hình thành/ mang trong mình + VĐNL, thì xã hội sẽ….Đời sống của mọi người sẽ khoác lên mình tấm áo mới của + ý nghĩa VĐNL

Các em lần lượt bám theo các gợi ý:

- Tác dụng to lớn đến quá trình học tập và tu dưỡng ra sao ?
- Đến kinh tế gia đình ?
- Đến đời sống tình cảm, quan hệ vơi mọi người ?
- Đến sức khỏe ?
- Đến uy tín và tương lai bản thân ?

Ví dụ 1: ***(cách 1:xoáy sâu vào vấn đề)***

Khi chúng ta mang trong mình ý chí nghị lực, con người sẽ *tự tin vào bản thân và cuộc sống, làm tốt mọi công việc, lạc quan hướng đến tương lai. Chính lẽ sống bền bỉ và ý chí kiên định ấy đã giúp chúng ta chinh phục mọi thứ, làm nên cuộc sống tươi đẹp.* ***Nghị lực sống giúp mỗi người hiểu được*** *sự cố gắng vươn lên thử thách không phải là thứ sẵn có mà là năng lực cần phải rèn luyện. Kiên định ý chí, giữ vững lập trường, kỉ luật cao, không bao giờ né tránh hay lùi bước trước khó khăn thử thách, xông xáo làm việc, cống hiến sức mình trong công việc sẽ giúp bạn có sống vững mạnh an yên.* ***Ta sẽ không thể*** *có một cuộc đời ý nghĩa* ***nếu thiếu đi*** *bản lĩnh kiên cường sự quyết tâm đến cùng để chinh phục ước mơ.* ***Khi mỗi cá nhân mang trong mình*** *nghị lực sống* ***, thì xã hội sẽ*** *ngày càng phát triển văn minh tươi đẹp.****Đời sống của mọi người sẽ khoác lên mình tấm áo mới của*** *niềm tin, hi vọng để bước tới thành công.*

Ví dụ 2: ***(cách 2: lồng ghép cảm xúc viết theo mạch văn_nâng cao)***

Trước những khó khăn của cuộc đời cố gắng hết mình cho phép con người vượt qua nghịch cảnh và tiến bước. Mỗi con người đều khao khát thành công, và chẳng có thành công nào đến với ta mà thiếu đi ý chí nghị lực. Hành trình của con người sẽ được nối dài hơn ta quyết tâm dấn thân và theo đuổi. Những bước chân của sự nghị lực luôn là những bước đi vững chắc nhất. Bởi lẽ nó được tạo dựng bằng tất cả những gì chúng ta có, bằng niềm tin và sự trân trọng vào chính bản thân mình. Con đường ấy dẫu có gian nan vất vả nhưng là con đường của chính bản thân mỗi người và không thể bị lung lay bởi người khác hay những định kiến xã hội. Hơn thế sự nỗi lực trở thành nguồn động lực cho mỗi người. Để rồi khi mệt mỏi chùn bước, con người nhìn vào những cố gắng của bản thân đã từng, nhìn vào con đường mình đang dựng xây và tương lai phía trước, chúng ta sẽ không gục ngã.

Lưu ý: nếu làm về tác hại thì làm ngược lại theo những hướng dẫn trên.

Nếu là học sinh trung bình yếu không biết viết cái gì và thời gian cấp thiết lắm rồi thầy cô hãy cho các em học thuộc các ý dưới đây theo cách viết bừa, cứu lấy 0,75 - 1đ.

- Là chìa khóa giúp ta mở cánh cửa dẫn đến con đường khám phá và hoàn thiện bản thân
- Là nền tảng ta cần nhận thức được và dựa vào đó để tiến tới thành công
- Giúp chúng ta rèn luyện những đức tính tốt đẹp khác, truyền tải những thông điệp tích cực ra xã hội.
- Nó mang lại giá trị cho con người về một cuộc sống tốt đẹp.
- Nó giáo dục những điều tốt để con người vươn lên chinh phục cuộc sống.
- Người có…. Sẽ được mọi người thừa nhận, yêu mến là tấm gương sáng để học hỏi và noi theo.
- Xã hội sẽ trở nên tốt đẹp hơn, giàu tình cảm hơn và gắn bó với nhau nhiều hơn.

Lưu ý: nếu làm về tác hại thì thầy cô làm ngược lại theo những hướng dẫn trên.

Bước 3. Minh chứng bằng các dẫn chứng, ví dụ cụ thể. → **Như thế nào?**

☞ Yêu cầu:

- Dẫn chứng cần chân thực, hợp lí, tiêu biểu, phục vụ cho việc bàn luận.
- Nên kết hợp các dẫn chứng lịch sử - hiện tại, trong nước – thế giới, người nổi tiếng- người bình thường, hiện thực- vă chương… sao cho phong phú, đa dạng và giàu sức thuyết phục.

Phương pháp làm phần dẫn chứng để chứng minh nhanh:

I. Một số cân dẫn trước khi phân tích:

1. Bài học được rút ra từ trích dẫn khiến cho tôi nhớ tới câu chuyện về:...
2. Thông điệp đưa ra giúp cho tôi ngay lập tức nhớ đến…
3. Một trong những ví dụ điển hình của ...đó là….
4. Câu chuyện chúng ta có thể nhắc tới ngay khi bàn về vấn đề...đó là…
5. Đừng bao giờ lãng quên người thật, việc thật nhắc nhở chúng ta về bài học này, đó là...
6. Ta bắt gặp…
7. Cuộc sống đang từng ngày xoay vần biến đổi theo nhiều cách nhưng thật may ta vẫn được biết đến/ lắng nghe/ bắt gặp câu chuyện về…..

II. Phương pháp phân tích nhanh dẫn chứng:

Công thức:

Hình ảnh + tên nhân vật + hành động/việc làm + thành tích đã đạt được/tác hại

Ví dụ:

Thông điệp đưa ra giúp cho tôi ngay lập tức nhớ đến chủ tịch ***Hồ Chí Minh***, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc ta, ***suốt một đời lo cho nước, cho dân, đi nhiều nơi và làm đủ mọi việc.*** Con đường Người phải đi thật gian lao, vất vả nhưng với ***ý chí, quyết tâm, nghị lực phi thường. Người đã mang đến cho dân tộc ta ánh sáng của độc lập tự do, một cuộc đời ấm no, hạnh phúc.***

Bước 4: Phản đề: lật ngược lại vấn đề bàn luận, thường nói đến những con người xấu, hành động xấu và những điều họ làm tệ hại tới xã hội. *(phần này những năm gần đây hầu như không dùng đến)*

Phương pháp viết:

Thường bắt đầu bằng các cụm từ: Tuy nhiên/bên cạnh đó/ngoài ra…ở xã hội ngoài kia vẫn còn những trường hợp….*(tìm những trường hợp đối nghịch với đề bài),* những người như vậy ta cần lên án phê phán để có một xã hội văn minh/tốt đẹp/tốt hơn.

Ví dụ:

⇨***Tuy nhiên ở xã hội ngoài kia vẫn còn những trường hợp*** khi mới chỉ bị một chút sóng gió đã "ngã tay chèo" phó mặc buông xuôi cho số phận,***những người như vậy ta cần lên án phê phán để có một xã hội văn minh tốt đẹp.***

Cãch 2: ***viết theo tình cảm ý nghĩ của mình (không có công thức cố định)***

Ví dụ

Những người chỉ mới giáp mặt cơn lốc xoáy hung tợn đã nhụt chí xin hàng, hay những kẻ sẵn sàng quỳ gối trước những thế lực mạnh mẽ, tất cả bọn họ suy cho cùng đều là vì thiếu đi cái ý chí cần thiết. Họ không biết cách tự tạo cho riêng mình một đế chế hùng mạnh. Những người như thế, chung quy lại, cũng chỉ mãi là kẻ thất bại mà thôi. Còn bạn? Bạn sẽ chọn con đường gập ghềnh hướng tới tương lai hay biến mình thành một con ốc chỉ biết thu mình trong vỏ?

Hướng dẫn phương pháp viết kết bài:

GHI NHỚ:

Bước 1: Khẳng định lại quan điểm bài học:

1. *....ở thời điểm hiện tại vẫn đang là một trong những vấn đề nhức nhối đòi hỏi....*
2. *Câu trích dẫn đã để lại cho chúng ta bài học đáng quý đó là...*

Bước 2: Liên hệ, thông điệp có gả trị

1. *Trích dẫn "...." Đã đem tới cho tôi một bài học đáng trân trọng. Vượt lên trên cả điều này, tôi cảm nhận được rằng bất cứ ai đang đọc bài viết này cũng sẽ nhận được giá trị nhiều như vậy. Đó là...*
2. *Là một người trẻ sinh ra và sống trong thời kỳ hội nhập, chúng ta hãy...*
3. *Là một người trẻ hiện đại trong thời kì hội nhập, tôi sẽ/ tôi thiết nghĩ rằng...*
4. *Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học...sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.*
5. *Trích dẫn: "..." là bài học cuộc đời được góp nhặt. Giống như giọt mật ong được chắt chiu từ công sức lao động của những chú ong chăm chỉ để đem lại cho đời. Mang theo hành trang này bên mình, tôi tin, những người trẻ chúng ta sẽ gặt hái được nhiều thành công trong tương lai không xa.*

Ví dụ:

Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học ***về nghị lực*** *sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.*

Luyện tập: Viết một đoạn văn khoảng 200 chữ bàn về sức mạnh của nghị lực.

Bài làm

Trong cuộc sống hiện đại, con người cần nhiều hơn 1 bài học để có thể trưởng thành. Một trong số những bài học đó là sức mạnh của ý chí nghị lực. Hiểu đơn giản, nghị lực chính là ý chí kiên định trước cuộc sống, không bao giờ chịu khuất phục hay giục ngã trước khó khăn, thử thách. Có ai đó đã từng nói, khi quay ngược trái tim mình lên thì trái tim sẽ có hình ngọn lửa. đó chính là ngọn lửa cuả nghị lực sống . Ngọn lửa trong mỗi

người sẽ được biểu hiện ở cách họ tự tin nói lên niềm tin của mình và luôn khát khao tìm được những người đồng hành để cùng nhau cố gắng chứ không hề ỷ lại chờ đợi người khác đến giúp đỡ trong mong manh. Trước những khó khăn của cuộc đời cố gắng hết mình cho phép con người vượt qua nghịch cảnh và tiến bước. Mỗi con người đều khao khát thành công, và chẳng có thành công nào đến với ta mà thiếu đi ý chí nghị lực. Hành trình của con người sẽ được nối dài hơn ta quyết tâm dấn thân và theo đuổi. Những bước chân của sự nghị lực luôn là những bước đi vững chắc nhất. Bởi lẽ nó được tạo dựng bằng tất cả những gì chúng ta có, bằng niềm tin và sự trân trọng vào chính bản thân mình. Con đường ấy dẫu có gian nan vất vả nhưng là con đường của chính bản thân mỗi người và không thể bị lung lay bởi người khác hay những định kiến xã hội. Hơn thế sự nỗi lực trở thành nguồn động lực cho mỗi người. Để rồi khi mệt mỏi chùn bước, con người nhìn vào những cố gắng của bản thân đã từng, nhìn vào con đường mình đang dựng xây và tương lai phía trước, chúng ta sẽ không gục ngã. Thông điệp đưa ra giúp cho tôi ngay lập tức nhớ đến chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc, suốt một đời lo cho nước, cho dân, đi nhiều nơi và làm đủ mọi việc. Con đường Người phải đi thật gian lao, vất vả nhưng với ý chí, quyết tâm, nghị lực phi thường. Người đã mang đến cho dân tộc ta ánh sáng của độc lập tự do, một cuộc đời ấm no, hạnh phúc. Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về nghị lực sống sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.

PHƯƠNG PHÁP VIẾT ĐOẠN VĂN BÀN VỀ MỘT HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

1. Mở đoạn cho dạng đề hiện tượng đời sống

GHI NHỚ:

Cách 1: *Xã hội hiện đại ngày càng thay đổi kéo theo những vấn đề bức thiết cần được giải quyết. Một trong số đó là...*

Cách 2: *Cuộc sống hiện đại giúp người trẻ chúng ta có được 1 góc nhìn đa chiều về các vấn đề và…là một trong số những "từ khóa" đang được bàn tán xôn xao.*

Cách 3: *Việt Nam vốn là một quốc gia yêu chượng hòa bình và có nhiều truyền thống nhân văn cao đẹp về lòng yêu thương con người, lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, sự đồng cảm sẻ chia..Một trong những biểu hiện cao đẹp của truyền thống ấy đang được tuổi trẻ ngày nay phát huy. Đó chính là…..(vấn đề nghị luận). Đây là một hiện tượng tốt có ý nghĩa nhân văn cao đẹp.*

Cách 3*: Trong thời đại mà con người suy tính nhiều hơn là yêu thương, bỏ quên nhiều hơn là tìm lại thì chúng ta đang phải đối mặt với những vấn đề tưởng như không lời giải đáp, và một trong số đó là…..Bây giờ, hãy cùng tôi bước vào hành trình để tìm lời giải đáp cho vấn đề này. Sẽ là một hành trình dài, nhưng thôi nào, hãy để tôi dẫn bước.*

Cách 4: *Nhà hoạt động nhân quyền Mĩ gốc Phi, người được giải Nobel về hòa bình năm 1964 từng chia sẻ: "Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của một kẻ xấu, mà còn là sự im lặng đáng sợ của những người tốt". Quả thực đúng trước hiện tượng tiêu cực, tiêu biểu là…..,ta cần cùng nhau lên án, tìm ra giải pháp để giảm thiểu, xóa bỏ nó.*

Tham khảo thêm cách mở đoạn chung của cô Duyên tại:

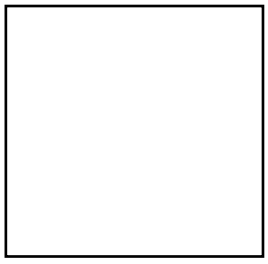

❖ Hướng dẫn viết thân đoạn cho dạng đề hiện tượng đời sống:

Bước 1. *Giải thích (nếu có).* Thực trạng, các biểu hiện cụ thể trong cuộc sống của hiện tượng được nêu. → **Như thế nào?**

☞ Yêu cầu:

- Có thể nêu mối quan hệ của hiện tượng này với ngữ liệu phần Đọc – hiểu.
- Cần nêu những ví dụ, những trường hợp cụ thể, chi tiết và chân xác.
- Nếu nhớ rõ, có thể trích nguồn hoặc thông tin.
- Nếu không nhớ rõ thì tuyệt đối không được ghi sai lệch thông tin, làm giảm tính thuyết phục của bài viết.

Phương pháp viết thực trạng nhanh: Định hướng thực hiện thông qua trả lời các câu hỏi.

1. Nhờ đâu mà các em biết đến các biểu hiện, thực trạng này ?

Gợi ý:

- *Thông qua các phương tiện thông tin đại chúng.*
- *Qua bài giảng của thầy cô giáo.*
- *Qua chứng kiến thực tế…*

2. Hiện tượng đang bàn luận diễn ra trong quy mô nào ?

- *Diễn ra ở quy mô rộng hay hẹp trên địa bàn toàn quốc*
- *Các tỉnh thành phố/thôn xóm/nhà trường.*

Lưu ý: có thể nêu rõ các số liệu gây thiệt hại về người và của…mà các em biết.

3. Mức độ diễn ra như thế nào?

Gợi ý

- *Diễn ra thường xuyên từng ngày từng giờ.*
- *Diễn ra hạn chế ở một thời gian ngắn.*

4. Đối tượng tham gia thực hiện các hành vi này là ai?

Gợi ý

- *Mọi người*
- *Thanh thiếu niên.*

5. Hãy kể hoặc miêu tả một vài thực tế về con người vi phạm và những hành vi bị cấm mà các em biết hoặc chứng kiến? (đây là bước dẫn chứng)

Gợi ý:

- *Kể một câu chuyện mà các em biết hoặc chứng kiến, theo mẫu: thời gian, địa điểm chứng kiến, hành động của nhân vật,*
- *Hậu quả xảy ra như thế nào?*

Lưu ý: ***trên đây chỉ là những câu hỏi gợi dẫn để các em tìm ý, không nhất thiết bắt buộc phải trả lời toàn bộ những câu hỏi ấy vận dụng trong bài làm. Mà tùy vào từng dạng đề sẽ ứng với những câu hỏi khác nhau, tùy vào độ hiểu biết và suy nghĩ riêng của các em lồng ghép vào bài văn nữa.***

Bước 2. Nguyên nhân dẫn đến thực trạng trên (khách quan và chủ quan) → **Do đâu?**

☞ Yêu cầu:

- Nguyên nhân của hiện tượng xã hội bao gồm cả nguyên nhân chủ quan và khách quan, nguyên nhân sâu xa và trực tiếp.
- Nguyên nhân đưa ra cần hợp lí, chính xác.

Phương pháp viết nhanh nguyên nhân:

➢ **Những nguyên nhân chủ quan dẫn đến tình trạng trên**

- *Nhận thức của người dân về vấn đề còn hạn chế, không có ý thực học tập , cập nhập*
- *Suy nghĩ nông cạn, tham lợi trước mắt.*
- *Thói quen sống buông thả, tùy tiện, dễ bị lôi kéo.*
- *Ý thức công dân "minh vì mọi người", cống hiến cho xã hội kém*

➢ **Những nguyên nhân khách quan:**

- *Đất nước hội nhập, nhiều phong cách sống xa lạ,văn hóa tiêu cực tràn vào chưa kịp xóa bỏ*
- *Đất nước còn nghèo, đời sống còn nhiều khó khăn*
- *Pháp luật còn đang trong quá trình hoàn thiện còn nhiều khiếm khuyết*
- *Khả năng quản lý của nhà nước còn lỏng lẻo, nhiều bất cấp là lỗ hổng cho những thế lực xấu xa lợi dụng*

Bước 3. Nêu hậu quả (kết quả) , đánh giá, nhận định về mặt đúng – sai, lợi – hại, bày tỏ thái độ biểu dương hay phê phán. **→ Hậu quả và thái độ như thế nào?**

☞ Yêu cầu:

- Thái độ đánh giá khách quan, rõ ràng.
- Có thể nêu những cách đánh giá mang màu sắc cá nhân, nhưng phải thuyết phục và hợp

Phương pháp viết nhanh hậu quả:

I. Tác hại đối với con người (đặc biệt là học sinh)

- ♦ Ảnh hưởng đến quá trình học tập và tu dưỡng
- ♦ Đến kinh tế gia đình
- ♦ Đến đời sống tình cảm, quan hệ vơi mọi người
- ♦ Đến sức khỏe
- ♦ Đến uy tín và tương lai bản thân

II. Ảnh hưởng đến đời sống xã hội

- o Làm cho hình ảnh đất nước xấu đi trong mắt bạn bè thế giới.
- o Làm cho đất nước không thể phát triển, một xã hội đầy rẫy những hiện tượng tiêu cực.
- o An ninh đất nước trở nên phức tạp, gây khó khăn cho quản lý nhà nước.
- o Để lại hàng loạt những vấn đề khác đòi hỏi xã hội phải giải quyết.

Bước 4. Biện pháp khắc phục hậu quả hoặc phát huy kết quả. **→ Làm gì?**

☞ Yêu cầu:

- Biện pháp đưa ra cần thiết thực, khả thi, không chung chung, trừu tượng.
- Biện pháp bao gồm cả biện pháp của xã hội – cơ quan Nhà nước – cá nhân; biện pháp cả ý thức – hành động.

Phương pháp khắc phục hậu quả *(chung)*: *(phần này linh hoạt có thể để ở thân hoặc ở cuối để kết bài)*

- Tuyên truyền, giải thích nâng cao nhận thức cho người dân và cho học sinh, sinh viên

- Mỗi người cần tự học tập rèn luyện bản thân cho vững vàng, bản lĩnh để đối mặt với cuộc đời.
- Đối vơi học sinh,sinh viên: trau dồi tri thức và làm đầy tâm hồn mình để nó phát triển đúng hướng chứ không lệch lạc.

❖ Hướng dẫn phương pháp viết kết đoạn:

GHI NHỚ:

Bước 1: Khẳng định lại quan điểm bài học:

1. *....ở thời điểm hiện tại vẫn đang là một trong những vấn đề nhức nhối đòi hỏi....*
2. *Câu trích dẫn đã để lại cho chúng ta bài học đáng quý đó là…*

Bước 2: Liêb hệ, thông điệp có gả trị

6. *Trích dẫn "...." Đã đem tới cho tôi một bài học đáng trân trọng. Vượt lên trên cả điều này, tôi cảm nhận được rằng bất cứ ai đang đọc bài viết này cũng sẽ nhận được giá trị nhiều như vậy. Đó là…*
7. *Là một người trẻ sinh ra và sống trong thời kỳ hội nhập, chúng ta hãy…*
8. *Là một người trẻ hiện đại trong thời kì hội nhập, tôi sẽ/ tôi thiết nghĩ rằng…*
9. *Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học…sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.*
10. *Giữa "bản nhạc" đầy tạp âm của cuộc đời, tôi luôn cố gắng….(vd: sống tử tế, biết lắng nghe/….) để có thể tĩnh lặng an yên và hạnh phúc. Bằng cách buông bỏ những mưu cầu ích kỉ, chia sẻ thật nhiều những giá trị nhỏ bé của mình….*

Luyện tập: Thói ăn chơi đua đòi của thanh thiếu niên hiện nay

Nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: Thói ăn chơi đua đòi của thanh thiếu niên hiện nay</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Thân đoạn</td><td rowspan="4">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Là lối sống phung phí, dùng tiền của vào mục đích ăn diện và chơi bời để theo kịp thời thế</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Xảy ra chủ yếu ở lứa tuổi thanh thiếu niên Đó là cách sống a dua, thiếu lập trường, bắt chước trong việc phô trương về hình thức. Ăn mặc chưng diện, chú ý vẻ bên ngoài của bản thân. Làm những điều khác người, khác đời, chỉ nhằm mục đích nổi bật...</td></tr>
<tr><td>Tác hại</td><td>• Làm ảnh hưởng đến tâm lý của nhiều bạn trẻ trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng.
• Sống phung phí tiền, không quan tâm đến những nỗi khổ của cha mẹ.
• Thói ăn chơi đua đòi khiến cho chính bản thân thanh thiếu niên không có thời gian học tập và tham gia các hoạt động xã hội có ích. Vì vậy ảnh hưởng đến tương lai.
• Là gánh nặng của xã hội, làm hao hụt của cải của xã hội làm cho xã hội chậm phát triển, thậm chí có thể đi xuống</td></tr>
<tr><td>Nguyên nhân</td><td>• Xuất phát từ bản tính thích khẳng định “đẳng cấp” bắt chước người khác làm những điều khác người, khác đời, chỉ nhằm mục đích nổi bật...
• Một phần cũng do sự giáo dục lỏng lẻo của gia đình, nuông chiều theo sở thích con em.</td></tr>
</table>

		Dẫn chứng	• Nam thanh niên Huỳnh Bảo Đặng vì muốn cùng bạn bè thử một lần thử cảm giác lạ cùng nhau phì phèo điếu Shisha
Kết đoạn		Giải pháp	• Là học sinh chúng ta cần phải tránh xa. Ngoài ra ta cần phải thức tỉnh những con người đang sống đua đòi để họ thấy được cái sai và sớm sửa đổi, không nên chỉ biết chê trách.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Nhà hoạt động nhân quyền Mĩ gốc Phi, người được giải Nobel về hòa bình năm 1964 từng chia sẻ: "Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của một kẻ xấu, mà còn là sự im lặng đáng sợ của những người tốt". Quả thực đúng trước hiện tượng tiêu cực, tiêu biểu là thói ăn chơi đua đòi của thanh thiếu niên hiện nay. ,ta cần cùng nhau lên án, tìm ra giải pháp để giảm thiểu, xóa bỏ nó. Vậy thói ăn chơi đua đòi là gì? Do đâu mà nó ngày càng phổ biến trong giới trẻ chúng ta? Thói ăn chơi đua đòi xuất hiện chủ yếu là ở giới trẻ. Nó trở thành "virút" có thể làm ảnh hưởng đến tâm lý của nhiều bạn trẻ trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Thói ăn chơi đua đòi là lối sống phung phí, dùng tiền của vào mục đích ăn diện và chơi bời để theo kịp thời thế và không thua kém ai ăn mặc chẳng giống ai, những con người muốn bản thân nổi trội hơn người bằng vẻ ngoài bóng loáng hay quái dị. Và ngày nay thì nó xảy ra chủ yếu ở lứa tuổi thanh thiếu niên Đó là cách sống a dua, thiếu lập trường, bắt chước trong việc phô trương về hình thức. Ăn mặc chưng diện, chú ý vẻ bên ngoài của bản thân. Làm những điều khác người, khác đời, chỉ nhằm mục đích nổi bật... Đầu tiên nó chỉ là sự thay đổi bề ngoài của bản thân, nhưng dần dần do tính thích ganh đua cho hơn người khác nên nó đã bị biến chất và trở thành thói ăn chơi đua đòi. Xuất phát từ bản tính thích khẳng định "đẳng cấp". Bắt chước người khác thế là thói ăn chơi đua đòi ngày càng lan truyền rộng khắp cả xã hội và đặc biệt là ở giới trẻ, một phần cũng do sự giáo dục lỏng lẻo của gia đình, nuông chiều theo sở thích con em. Thói ăn chơi đua đòi khiến cho chính bản thân thanh thiếu niên không có thời gian học tập và tham gia các hoạt động xã hội có ích. Vì vậy ảnh hưởng đến tương lai. Vấn đề này khiến ta nhớ đến câu chuyện của nam thanh niên Huỳnh Bảo Đặng vì muốn cùng bạn bè thử một lần thử cảm giác lạ cùng nhau phì phèo điếu Shisha rồi thả

hồn theo làn khói trắng thật phiêu, sau đó đắm chìm vào thế giới ảo tưởng trở thành tị nạn, hành động và suy nghĩ thiển cận của Đặng đã làm cho bao người thân của gia đình em phải lo lắng mất ăn mất ngủ bao ngày. Người ăn chơi đua đòi là gánh nặng của xã hội, làm hao hụt của cải của xã hội làm cho xã hội chậm phát triển, thậm chí có thể đi xuống. Thói ăn chơi đua đòi là một lối sống có hại. Là một người trẻ hiện đại trong thời kì hội nhập, tôi sẽ/ tôi thiết nghĩ rằng chúng ta cần phải tránh xa loại bỏ lối sống tiêu cực ấy. Ngoài ra ta cần phải thức tỉnh những con người đang sống đua đòi để họ thấy được cái sai và sớm sửa đổi, không nên chỉ biết chê trách.

Bí kíp nâng cao

★ ***Thay thế cụm "Trong cuộc sống":*** *Trong thế giới mà ở đó có sóng yên biển lặng nhưng cũng có bão tố hoành hành…/ Giữa thời đại của những công dân toàn cầu và nền kinh tế tri thức phát triển…/ Trong cõi nhân gian mà con người ta chìm đắm trong say mê giấc mộng phồn hoa….*

★ ***Thay thế cụm từ "ý kiến hoàn toàn đúng đắn":*** *Nhận đình hoàn toàn có thể lý giải từ cơ sở lý luận đến thực tiễn/ Ý kiến không khỏi khiến người ta đồng tình/ câu nói tuy không hoàn toàn là chân lý hiển nhiên, nhưng vẫn có giá trị. (nhận định vừa đúng vừa sai)*

★ ***Thay thế cụm từ " là học sinh":*** *Là một cánh chim chưa đủ dày dặn trước sóng gió cuộc đời những cũng đang chập chững cất cánh…/Lưng chừng tuổi trẻ đầy nhiệt huyết nhưng cũng đầy chênh vênh…./Trưởng thành không đo đếm bằng tuổi tác mà bằng trải nghiệm, ít nhất tôi thấy mình đã lớn khi hiểu rằng…*

- *Tuyệt đối không được thiếu câu chủ đề và dẫn chứng*
- *Phần bàn luận – chứng minh rất quan trọng, cần viết kĩ và rõ ràng phần này*
- *Sử dụng tối đa 3 dẫn chứng, tối thiểu 1 dẫn chứng*
- *Linh hoạt trong cách dùng câu: câu hỏi, câu cảm thán…*
- *Hạn chế dùng từ ngữ mang hơi hướng văn nói: "chả"; "đâu" "coi",…*
- *Hạn chế dùng "tôi" quá 5 lần nên dùng từ "chúng ta" trong bài viết*
- *Lời khẳng định phải cứng rắn mạnh mẽ thể hiện được quyết tâm thay đổi vấn đề tiêu cựctrong xã hội. Khi khẳng định không được dùng các từ chung chung nửa ttin nửa ngờ, ví dụ: có lẽ tôi lẽ, có thể tôi sẽ….*

Hai mở đoạn như tiếng sấm, 2 kết đoạn vang tựa chuông ngân

Người trẻ chúng ta đang bước vào tuổi thanh xuân tươi đẹp như mây trời với nhiều hoang mang và thách thức. Có người sẽ chọn cho *mình một khoảng an yên như con tàu nằm im trong hải cảng,nhưng bạn biết không những con tàu được làm ra không phải để rũ buồm nằm im ở đó, ôm mỏ neo nằm mộng những chân trời. Chúng ta sinh ra để trưởng thành và để có thể trở thành một chiến binh thật sự mạnh mẽ chúng ta cần phải hiểu rằng…..*

Trong thời đại mà con người suy tính nhiều hơn là yêu thương, bỏ quên nhiều hơn là tìm lại thì chúng ta đang phải đối mặt với những vấn đề tưởng như không lời giải đáp, và một trong số đó là…..Bây giờ, hãy cùng tôi bước vào hành trình để tìm lời giải đáp cho vấn đề này. Sẽ là một hành trình dài, nhưng thôi nào, hãy để tôi dẫn bước.

Kết đoạn

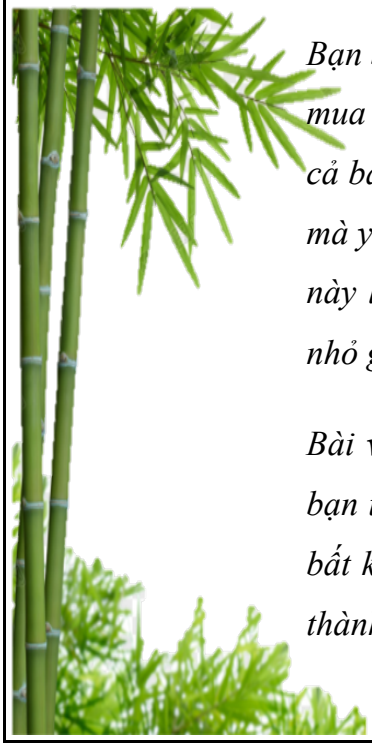

Bạn biết không,có người chỉ mê chút kim chi ở quán nọ mà thường mua cả hộp cơm to. Rồi có khi chỉ vì một câu trúng tim đen mà mê cả bài hát. Và cả những lúc chỉ vì một lần người ta tử tế với mình mà yêu sống yêu chết đến cả một đời. Mọi điều to tát trên thế gian này luôn bắt đầu từ những điều nhỏ bé như vậy đấy. Và điều bé nhỏ giản dị mà tôi và bạn phải trân quý, đó là….

Bài viết này không dạy bạn cách kiếm ra nhiều tiền, không biến bạn trở thành một tỉ phú, một giám đốc, một người nôit tiếng hay bất kì ai khác. Bài viết này chỉ đơn giản là những suy nghĩ chân thành của tôi về……Và hãy hứa với tôi vài điều sau đây….

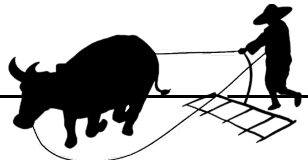

PHƯƠNG PHÁP 2

Câu 1 A: Bình minh đẹp không minh chứng cho một ngày sẽ đẹp nhưng cho chúng ta chút kì vọng về một ngày không tệ, ngày sẽ trở nên dịu dàng và ý nghĩa hơn khi chúng ta hiểu rằng….

Câu 1 B: Trong thời đại mà con người suy tính hơn là yêu thương, bỏ quên hơn là tìm lại thì chúng ta đang phải đối mặt với những vấn đề tưởng chừng như không lời giải đáp , và một trong số đó là….

Câu 1 C: Một đời đáng giá đừng sống qua loa, hãy kiên định với giấc mơ, trung thành với trái tim, mỉm cười với những vất vả của cuộc đời và sẵn sàng….

Câu 1 D: Giống như ông trời quyết định thời tiết vậy, chính chúng ta mới là người quyết định cuộc sống hôm nay của mình sẽ như thế nào, bạn muốn tuổi trẻ của mình thật rực rỡ thì phải hiểu rằng….

Câu 2: Giải thích ngắn gọn → sử dụng 3 từ đồng nghĩa hoặc trái nghĩa để giải thích

---

ĐỂ NHẬN THỨC

Câu 3, 4, 5: Điều đó có ý nghĩa gì với tương lai, tuổi trẻ của bản thân em?

Câu 6, 7: Điều đó có ý nghĩa gì với xã hội, cộng đồng, đất nước? *(phát triển, giàu đẹp, thịnh vượng văn minh, rực rỡ, đáng sống, hạnh phúc….)*

Câu 8: Là một người trẻ trong guồng quay vội vã của cuộc sống hội nhập toàn cầu và cuộc cách mạng công nghệ 4.0, tôi luôn tự nhủ hành trang vào đời mình cần có…..

ĐỂ HÀNH ĐỘNG

Câu 3: Thứ nhất chúng ta cần…..

Câu 4: Bên cạnh đó, mọi người nên…..

Câu 5: Mặt khác, chúng ta phải…..

Câu 6: Thứ tư, chúng ta đừng…..

Câu 7: Với cá nhân tôi, sẽ là một tân sinh viên sắp bước vào đại học trong tương lai gần, tôi thiết nghĩ hành trang của mình cần mang theo là…..

Câu 8: Là một người trẻ năng động trong thời kỳ hội nhập 4.0, tôi luôn tự nhủ…..

Câu 9: Tìm một dẫn chứng điển hình, thú vị độc đáo để chúng minh

---

Câu 10: Đích đến ở ngay phía trước, chỉ cần ta cố gắng thêm chút nữa là sẽ đến, bạn không cần đi quá nhanh , chỉ mong không ai trong chúng ta bỏ cuộc dễ dàng, để một đời an yên nhất định phải….

Câu 10A: Thế giới rộng lớn đừng đi một mình, nhưng nếu phải đi một mình thì cũng đừng lo lắng vì thực ra luôn có một người bạn đồng hành cùng chúng ta đó là….

Câu 10B: Mọi cuộc hành trình vạn dặm luôn bắt đầu từ một bước chân nhỏ bé, cũng như vậy cuộc sống được kiến tạo từ những điều giản đơn, hãy trân quý những điều bé nhỏ và giản đơn ấy:…

Câu 10C: Ai cũng mong mình có một cuộc sống thật tốt mà quên rằng trước hết mình phải có một cuộc sống thật vui , để có thể có một cuộc hành trình vui vẻ- ý nghĩa, trước tiên chúng ta phải….

Câu 10D: Phải nhớ, dù bản tin thời tiết hôm nay có dự báo điều gì đi nữa thì hãy cứ sống như thể mùa xuân đến rồi và hãy tin rằng….

Luyện tập: Trình bày suy nghĩa của anh chị về sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách.

Bài làm

Bình minh đẹp không minh chứng cho một ngày sẽ đẹp nhưng cho chúng ta chút kì vọng về một ngày không tệ, ngày sẽ trở nên dịu dàng và ý nghĩa hơn khi chúng ta nhận thức được *sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách.* Trong cuộc sống sẽ có lúc chúng ta gặp phải những tình huống không dễ dàng, lúc đó tình người (sự đối đãi giữa người với người bằng tình yêu thương chân thành) là động lực giúp con người vượt qua khó khăn thử thách. **Thứ nhất** trong những hoàn cảnh khó khăn nhất , tình yêu thương luôn là phương thức hữu hiệu mang đến sức mạnh to lớn cho con người, giúp chúng ta giải quyết được những khó khăn. **Thứ hai** tình yêu thương giúp xoa dịu trẫn tĩnh tâm hồn khi phải đương đầu với khó khăn thử thách và hiểm nguy. **Bên cạnh đó**, tình yêu thương tạo ra động lực khiến con người dám đối diện với thử thách dám đối mặt với khó khăn để từ đó tìm ra hướng giải quyết nhanh nhất và tốt nhất. **Thứ tư,** tình người là điểm tựa, là ngọn lửa giữa đêm đông , tạo ra sức mạnh phi thường, khơi dậy những điểm mạnh, tài năng vốn có trong mỗi người mà đôi khi chúng ta không ngờ tới. **Thứ năm**, trong những lúc dân tộc lâm nguy, đất mước đối diện với khó khăn đói nghèo giặc giã thì dân tộc dâm tộc đã biết đoàn kết, yêu thương nhau, san sẻ với nhau để vượt qua khó khăn**. Thứ sáu (mặt khác) ,** tình người tình người là truyền thống quý báu mà dân tộc Việt Nam đề cao , giúp cho đất nước trở nên văn minh hơn, nhân ái hơn. **Là một người trẻ năng động trong thời kỳ hội nhập và cuộc cách mạng 4.0, tôi luôn tự nhủ hành trang của mình cần có:** *tri thức khoa học và cả một trái tim nhân ái cùng niềm tin vào điều kì diệu của tình yêu thương.* Henry Ford- Người truyền lửa cho những bánh xe của hãng xe hơi Ford, với một quyết tâm bất chấp khó khăn, đã nói một câu rất nổi tiếng: *"Việc của lá là phải xanh, việc của mặt trời phải mang đến những tia nắng ấm áp, việc của cơn gió là phải đi muôn phương , việc của con người chúng ta là phải* ***yêu thương, giúp đỡ nhau****".* **Mọi cuộc hành trình vạn dặm đều bắt đầu từ một bước chân bé nhỏ, cũng như vậy cuộc sống được kiến tạo từ những điều giản đơn và điều giản dị bé nhỏ mà ngày hôm nay chúng ta phải trân quý đó là:** tình yêu thương có sức mạnh vô biên, nó có thể tạo phép màu cho cuộc sống.

"TRUY TÌM" DẪN CHỨNG
VÀ THÔNG ĐIỆP TRONG VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI
DẪN CHỨNG VÀ CÁCH ĐƯA DẪN CHỨNG

I. Dẫn chứng

Trong văn nghị luận xã hội dẫn chứng rất quan trọng. Nó được xem là những bằng chứng xác thực nhất để chứng minh cho quan điểm bạn đang bảo vệ. Chính vì vậy bất cứ bài văn, đoạn văn nghị luận xã hội nào cũng cần phải có dẫn chứng cụ thể, xác thực để củng cố niềm tin nơi người đọc.

Một số lưu ý về cách lựa chọn dẫn chứng như sau:

1. Dẫn chứng phải cụ thể, xác thực nếu được thể hiện bằng những con số độ thuyết phục sẽ càng cao.
2. Dẫn chứng phải nổi bật, tiêu biểu.
3. Dẫn chứng cần thêm sự phân tích.
4. Không viết tràn lan chỉ nên đưa từ 1 - 3 dẫn chứng nổi bật trong bài.
5. Hạn chế tối đa đưa dẫn chứng văn học vào nghị luận xã hội.
6. Có thể dùng 1 câu nói hay, đúng của một người nổi tiếng để làm dẫn chứng.

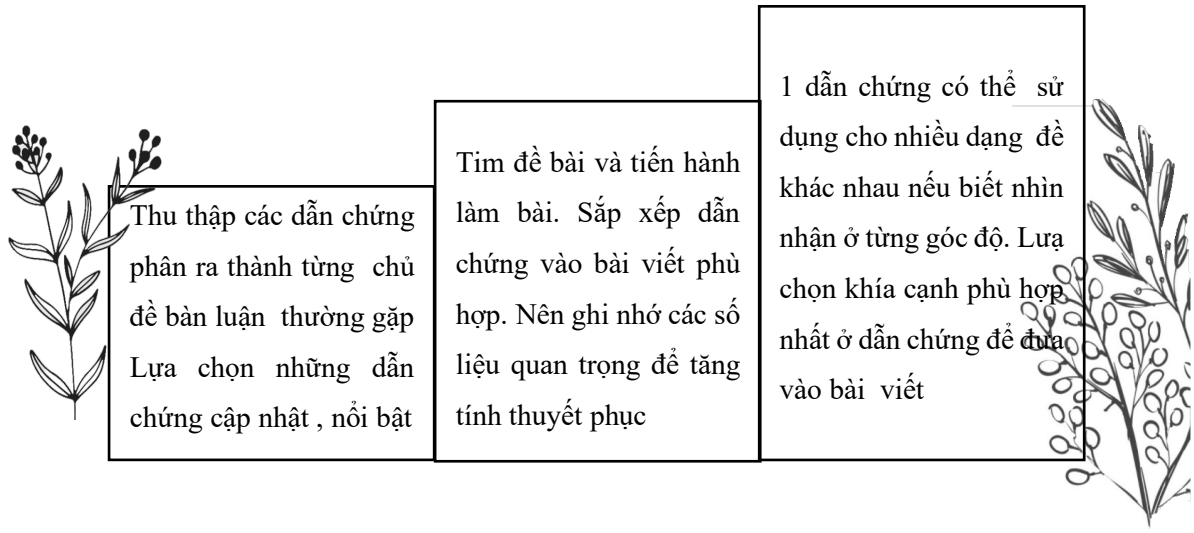

II. Cách đưa dẫn chứng vào bài viết

1. Đối với đoạn văn 200 từ

Đối với đoạn văn 200 từ thường xuất hiện trong đề thi THPT Quốc gia,tuyển sinh lên 10 chúng ta chỉ cần đưa 1 - 2 dẫn chứng phù hợp để đảm bảo sự hợp lý của dung lượng yêu cầu. Dẫn chứng sẽ được đưa vào phần chúng ta chứng minh quan điểm, làm sâu sắc vấn đề hơn.

Các bước đưa dẫn chứng vào đoạn văn

Bước 1: Xác định vấn đề đang viết thuộc mảng đề tài nào.

Bước 2: Xác định mảng đề tài có liên quan trực tiếp.

Bước 3: Suy nghĩ tới 1 dẫn chứng điển hình nhất.

Bước 4: Trình bày dẫn chứng đó theo đúng vấn đề trọng tâm. Xoáy sâu vào khía cạnh phù hợp nhất của dẫn chứng.

Khi học bài các em nên chuẩn bị cho mình 1 bảng dẫn chứng cụ thể, chi tiết, có số liệu cụ thể thì càng tốt.

Ví dụ về bảng dẫn chứng dưới đây:

BẢNG DẪN CHỨNG NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

STT	Dẫn chứng	Chủ đề có thể sử dụng
1	Câu chuyện về 47 thầy giáo vượt khó ở ngôi trường đặc biệt nằm trên "đỉnh trời" Mường Lống: hơn 40 năm qua kể từ khi thành lập vào năm 1976, nhiều thế hệ thầy giáo đã lên đỉnh trời dạy chữ từ khi phải băng rừng cả ngày mới vào được bản, ngủ trên những chiếc sạp đóng bằng thân tre nứa đập dập giữa cái rét cắt da giữa biển mây, leo núi lên tận những nương rẫy xa cõng từng đứa học sinh về trường bắt học.	- Người thầy - Lương tâm nghề nghiệp - Giáo dục - Thái độ sống và làm việc
2	Trần Đặng Đăng Khoa, chàng trai Việt đi vòng quanh thế giới bằng xe máy. Đăng Khoa đã rong ruổi suốt 5 tháng qua 23 quốc gia lớn nhỏ, gồm Việt Nam, Campuchia, Thái Lan, Nepal, Ấn Độ, Hy Lạp… cho đến Áo, Đức, Bỉ, Pháp, và anh vẫn đang tiếp tục hành trình chinh phục Nam Mỹ. Đăng Khoa, nếu không quyết tâm lên đường thực hiện ước mơ được khám phá thế giới thì có lẽ giờ	- Trải nghiệm - Ước mơ, đam mê - Quyết tâm - Thay đổi bản thân

	này, vẫn là một nhân viên văn phòng với những nỗi lo thường trực về cuộc sống.	
3	Walt Disney là con thứ tư trong một gia đình nông dân nghèo, cha nghiện rượu, bài bạc. Sáu tuổi đã phải ra đồng làm việc. Mê vẽ nhưng vì không có tiền nên ông dùng than để vẽ lên giấy vệ sinh. Sau này cái tên W. Disney đã trở nên nổi tiếng thế giới với những bộ phim hoạt hình đỉnh cao.	- Sự can đảm - Tin tưởng vào bản thân - Vượt lên khó khăn

Cách sử dụng dẫn chứng:

Đề bài: Viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu nói của liệt sĩ Đặng Thùy Trâm: "*Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố*".

Chúng ta có thể sử dụng dẫn chứng số 3 cho bài viết này. Cách đưa dẫn chứng cụ thể có thể làm như sau:

1. Bài học được rút ra từ trích dẫn khiến cho tôi nhớ tới câu chuyện về:...
2. Thông điệp đưa ra giúp cho tôi ngay lập tức nhớ đến…
3. Một trong những ví dụ điển hình của ...đó là….
4. Câu chuyện chúng ta có thể nhắc tới ngay khi bàn về vấn đề...đó là…
5. Đừng bao giờ lãng quên người thật, việc thật nhắc nhở chúng ta về bài học này, đó là...

Công thức:

Hình ảnh + tên nhân vật + hành động/việc làm + thành tích đã đạt được/tác hại

Có thể sử dụng những câu ngắn gọn như trên để đưa dẫn chứng hoặc tùy thuộc vào sự linh hoạt của các em trong viết văn cụ thể là đưa ra dẫn chứng chứng minh.

Cách dùng 1 dẫn chứng linh hoạt cho nhiều đề bài:

Cùng với 1 dẫn chứng số 1, chúng ta có thể sử dụng cho rất nhiều đề bài khác nhau chỉ cần cách đưa linh hoạt dẫn chứng đó. Bởi một dẫn chứng có thể khai thác ở nhiều khía

cạnh khác nhau. Điều cần làm là viết đoạn NLXH thường xuyên để ngôn từ được giải phóng, rộng mở.

Ví dụ tôi chọn dẫn chứng số 3. Có thể dùng dẫn chứng này rất phù hợp cho những dạng đề dưới đây:

Đề : Viết 1 đoạn văn 200 từ bàn về sự kiên trì/ lòng quyết tâm/niềm đam mê…

BÍ KÍP CẦN NHỚ

Mẹo sử dụng dẫn chứng chung nếu quá bí *(mẹo dạy viết từ bí dẫn chứng thành hay cho các em luôn nhé)*

- Phải có một dẫn chứng: là 1 cái tên nổi tiếng (nhưng đừng chọn dẫn chứng quen thuộc đến mức nhàm chán) + câu dẫn dắt giới thiệu và câu nói của người đó.

Cách 1: Henry Ford- Người truyền lửa cho những bánh xe của hãng xe hơi Ford, với một quyết tâm bất chấp khó khăn, đã nói một câu rất nổi tiếng: *"Việc của lá là phải xanh, việc của mặt trời phải mang đến những tia nắng ấm áp, việc của cơn gió là phải đi muôn phương , việc của người trẻ chúng ta là phải…."*

Cách 2: Barak Obama- Tổng thống da màu đầu tiên của nước mỹ đã có bài nói chuyện thắp lửa với học sinh- sinh viên trong chuyến thăm Việt Nam: *"Cuộc đời là một chuyến đi dài, không thể cứ ngồi một chỗ để vẽ bản đồ cho cả chuyến đi, hãy can đảm tiến về phía trước để chạm vào…."*

Cách 3: Thiền sư Thích Nhất Hạnh- nhà sư vĩ đại đã dẫn chúng ta vào tĩnh lặng an tịnh để tỉnh thức, trong cuốn *Hoa sen giữa biển lửa* đã thức tỉnh chúng ta: *"Đường xưa mây trắng, để an lạc trong từng bước chân và hạnh phúc trong từng nhịp thở, hãy trút bỏ….và hãy…."*

Ví dụ: *Áp dụng với đề: sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách*

Bài làm

Là một người trẻ năng động trong thời kỳ hội nhập và cuộc cách mạng 4.0, tôi luôn tự nhủ hành trang của mình cần có: tri thức khoa học và cả một trái tim nhân ái cùng niềm tin vào

điều kì diệu của tình yêu thương. **Henry Ford- Người truyền lửa cho những bánh xe của hãng xe hơi Ford, với một quyết tâm bất chấp khó khăn, đã nói một câu rất nổi tiếng:** ***"Việc của lá là phải xanh, việc của mặt trời phải mang đến những tia nắng ấm áp, việc của cơn gió là phải đi muôn phương , việc của con người chúng ta là phải yêu thương, giúp đỡ nhau".*** Mọi cuộc hành trình vạn dặm đều bắt đầu từ một bước chân bé nhỏ, cũng như vậy cuộc sống được kiến tạo từ những điều giản đơn và điều giản dị bé nhỏ mà ngày hôm nay chúng ta phải trân quý đó là: tình yêu thương có sức mạnh vô biên, nó có thể tạo phép màu cho cuộc sống.

⇨ ***Phương pháp này rất hay rất độc lạ. Nhưng độc lạ thì nên sử dụng ít các em nhé (không nên lạm dụng) . Chỉ những trường hợp quá bí bách khi tìm dẫn chứng mới dùng để lật ngược tình thế thôi.***

HƯỚNG DẪN CÁCH MỞ RỘNG VẤN ĐỀ, LIÊN HỆ VÀ ĐƯA RA THÔNG ĐIỆP PHÙ HỢP

Trong phần trình bày về nghị luận xã hội đặc biệt dạng bài viết phần bình luận mở rộng và đưa ra những thông điệp phù hợp từ vấn đề rất quan trọng. Nó cho thấy góc nhìn đa chiều của học sinh về vấn đề được đề cập. Thế nhưng việc mở rộng vấn đề, liên hệ trong từng dạng bài, từng dạng trình bày và định hướng làm phần này là rất quan trọng vì không thể viết theo cảm tính được.

Phân tích một số vấn đề dưới đây để thấy rõ vấn đề:

HÌNH THỨC BÀI LÀM (đoạn văn)

I. DẠNG ĐỀ: TƯ TƯỞNG ĐẠO LÝ, BÀI HỌC NHÂN VĂN

Đối với dạng đề này luận điểm 3 và kết bài là phần đáng lưu ý nhất, liên quan trực tiếp tới việc mở rộng vấn đề.

Luận điểm 3: bình luận mở rộng vấn đề

+ Bác bỏ những biểu hiện sai lệch có liên quan đến tư tưởng, đạo lý (*vì có những tư tưởng, đạo lý đúng trong thời đại này nhưng còn hạn chế trong thời đại khác, đúng trong hoàn cảnh này nhưng chưa thích hợp trong hoàn cảnh khác*).

+ Dẫn chứng minh họa (*nên lấy những tấm gương có thật trong đời sống*).

- Rút ra bài học nhận thức và hành động

+ Rút ra những kết luận đúng để thuyết phục người đọc.

+ Áp dụng vào thực tiễn đời sống.

Ví dụ: Cho mẩu chuyện sau: "*Có một con kiến đang tha chiếc lá trên lưng. Chiếc lá lớn hơn con kiến gấp nhiều lần. Đang bò, kiến gặp phải một vết nứt khá lớn trên nền xi măng. Nó dừng lại giây lát, đặt chiếc lá ngang qua vết nứt rồi vượt qua bằng cách bò lên trên chiếc lá. Đến bờ bên kia, con kiến lại tiếp tục tha chiếc lá và tiếp tục cuộc hành trình*". Bằng một đoạn văn khoảng 200 chữ, trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa mẩu chuyện trên.

Trước hết, ta cần tìm hiểu thông điệp câu chuyện gửi đến: Những khó khăn, trở ngại vẫn thường xảy ra trong cuộc sống, luôn vượt khỏi toan tính và dự định của con người. Vì vậy, mỗi người cần phải có nghị lực, sáng tạo để vượt qua.

- Giải thích ý nghĩa truyện:

+ Chiếc lá và vết nứt: Biểu tượng cho những khó khăn, vất vả, trở ngại, những biến cố có thể xảy ra đến với con người bất kì lúc nào.

+ Con kiến dừng lại trong chốc lát để suy nghĩ và nó quyết định đặt ngang chiếc lá qua vết nứt, rồi vượt qua bằng cách bò lên trên chiếc lá. Đó là biểu tượng cho con người biết chấp nhận thử thách, biết kiên trì, sáng tạo, dũng cảm vượt qua bằng chính khả năng của mình.

- Bàn luận

+ Thực tế: những người biết chấp nhận thử thách, biết kiên trì, sáng tạo, dũng cảm vượt qua bằng chính khả năng của mình sẽ vươn đến thành công.

+ Tại sao con người cần có nghị lực trong cuộc sống?

Cuộc sống không phải lúc nào cũng êm ả, xuôi nguồn mà luôn có những biến động, những gian truân thử thách. Con người cần phải có ý chí, nghị lực, thông minh, sáng tạo và bản lĩnh mạnh dạn đối mặt với khó khăn gian khổ, học cách sống đối đầu và dũng cảm; học cách vươn lên bằng nghị lực và niềm tin. Dẫn chứng: Lê Lợi mười năm nếm mật nằm gai đưa cuộc khởi nghĩa Lam Sơn đến thắng lợi.

- Phê phán những quan niệm, suy nghĩ sai trái:

+ Tuy nhiên bên cạnh đó vẫn còn những người bi quan, chán nản, than vãn, buông xuôi, ỷ lại, hèn nhát, chấp nhận, đầu hàng, đổ lỗi cho số phận…. cho dù những khó khăn ấy chưa phải là tất cả.

+ Dẫn chứng (*lấy từ thực tế cuộc sống*).

- Bài học nhận thức và hành động:

+ Về nhận thức: Khi đứng trước thử thách cuộc đời cần bình tĩnh, linh hoạt, nhạy bén tìm ra hướng giải quyết tốt nhất (*chớ thấy sóng cả mà ngã tay chèo*).

+ Về hành động: Khó khăn, gian khổ cũng là điều kiện thử thách và tôi luyện ý chí, là cơ hội để mỗi người khẳng định mình. Vượt qua nó, con người sẽ trưởng thành hơn, sống có ý nghĩa hơn.

⇨ Phần bàn luận mở rộng vấn đề cần nhìn nhận vấn đề ở các khía cạnh khác. Chúng ta thường lựa chọn khía cạnh nhìn ngược lại vấn đề. Ví dụ như ở đề bài trên đề bài nói về bài học của sự nhanh nhạy, linh hoạt ứng biến trước những vấn đề khó khăn, kiên trì để đạt được thành công thì phần mở rộng vấn đề liên hệ tới những người chán nản, thiếu ý chí, nghị lực trong cuộc sống và đồng thời đưa ra dẫn chứng để chứng minh cho điều này. Từ đó đưa ra những thông điệp cho bạn đọc và kêu gọi hành động chúng ta nên làm gì để khiến bản thân trở nên trưởng thành hơn.

MỘT SỐ LƯU Ý KHI MỞ RỘNG VẤN ĐỀ

- Luôn bám sát vào vấn đề - Phần mở rộng có thể nêu ra những hiện tượng trái ngược với tư tưởng, đạo lý, bài học nhân văn đang được đề cập để cảnh báo.
- Đưa ra những thông điệp có giá trị thực tế, đặc biệt khi liên hệ với bản thân hãy đề ra cho mình những câu nói giống như tôn chỉ của bản thân: gần gũi, chân thành, tránh những cách viết chỉ mang tính chất hô hào, cổ động.

c. Kết đoạn

- Khẳng định lại vấn đề.
- Liên hệ.

Tóm lại, cuộc sống không phải lúc nào cũng thuận buồm xuôi gió. Khó khăn, thử thách, sóng gió có thể nổi lên bất cứ lúc nào. Đó là quy luật tất yếu mà con người phải đối mặt. Vì thế cần phải rèn luyện nghị lực và có niềm tin vào cuộc sống. "*Đường đi trải đầy hoa hồng sẽ không bao giờ dẫn đến vinh quang*".

⇨ Nên kết thúc bài viết của mình bằng thông điệp có ý nghĩa.

II. DẠNG ĐỀ: HIỆN TƯỢNG XÃ HỘI (NHỮNG VẤN ĐỀ TỐT, XẤU)

Ở dạng đề này chúng ta cũng chú ý đến luận điểm 3, luận điểm 4 và phần kết bài để đưa được cái nhìn đa chiều hơn về vấn đề:

- Luận điểm 3: Lý giải nguyên nhân dẫn đến hiện tượng đời sống, đưa ra các nguyên nhân nảy sinh vấn đề, các nguyên nhân từ chủ quan, khách quan, do tự nhiên, do con người. Nguyên nhân nảy sinh vấn đề để đề xuất phương hướng giải quyết trước mắt, lâu dài.
- Luận điểm 4: Đề xuất giải pháp để giải quyết hiện tượng đời sống.

c. Kết đoạn

- Khái quát lại vấn đề nghị luận.
- Thái độ của bản thân về hiện tượng đời sống đang nghị luận.

Ví dụ: *Sài Gòn hôm nay đầy nắng. Cái nắng gắt như thiêu như đốt khiến dòng người chạy bạt mạng hơn. Ai cũng muốn chạy cho nhanh để thoát khỏi cái nóng. Một người phụ nữ độ tuổi trung niên đeo trên vai chiếc ba lô thật lớn, tay còn xách giỏ trái cây. Phía sau bà là một thiếu niên. Cứ đi được một đoạn, người phụ nữ phải dừng lại nghỉ mệt. Bà lắc lắc cánh tay, xoay xoay bờ vai cho đỡ mỏi. Chiếc ba lô nặng oằn cả lưng. Chàng thiếu niên con bà bước lững thững, nhìn trời ngó đất. Cậu chẳng mảy may để ý đến những giọt mồ*

hôi đang thấm ướt vai áo mẹ. Chốc chốc thấy mẹ đi chậm hơn mình, cậu còn quay lại gắt gỏng: "Nhanh lên mẹ ơi! Mẹ làm gì mà đi chậm như rùa".

(*Những câu chuyện xót xa về sự vô cảm của con trẻ* - http://vietnamnet.vn)

Viết một đoạn văn khoảng 200 chữ nêu suy nghĩ của em về hiện tượng được nhắc đến trong câu chuyện trên.

a. Mở đoạn

Ta có gợi ý mở bài như sau: "*Trong cuộc sống, nếu như chúng ta có sự quan tâm lẫn nhau, biết suy nghĩ về nhau thì cuộc đời sẽ đẹp biết bao. Thế nhưng, hiện nay sự thờ ơ vô cảm của giới trẻ đang xuất hiện ngày càng nhiều. Những câu chuyện xót xa về sự vô cảm của con trẻ được đăng trên vietnamnet.vn đã gợi cho chúng ta nhiều suy tư về quan niệm sống trong xã hội.*"

b. Thân đoạn

- Giải thích

  + Thế nào là thờ ơ, vô cảm?

  + Những hiện tượng vô cảm, thờ ơ trong gia đình hiện nay được biểu hiện như thế nào? (*tóm tắt lại văn bản một cách ngắn gọn, rút ra vấn đề*).

- Bàn luận

  + Thực trạng: Thờ ơ, vô tâm; quát mắng cha mẹ; đánh đập, thậm chí làm người thân tổn thương vì những hành vi bạo lực,...

  + Hậu quả: Con người trở nên lãnh cảm với mọi thứ, tình cảm thiếu thốn dễ nảy sinh tội ác, khó hình thành nhân cách tốt đẹp; gia đình thiếu hơi ấm, nguội lạnh, thiếu hạnh phúc, dễ gây bất hòa; sự vô cảm, cái ác sẽ thống trị và nhân lên trong xã hội,...

  + Nguyên nhân:

    * Bản thân (*thiếu ý thức chia sẻ gian khó với mọi người xung quanh, chỉ biết vụ lợi…*).

    * Gia đình (*cha mẹ quá nuông chìu con cái, thiếu giáo dục ý thức cộng đồng cho con cái…)*.

    * Nhà trường (*chỉ chăm lo dạy chữ mà coi nhẹ việc giáo dục đạo đức, bồi dưỡng tình cảm cho học sinh...*).

    * Xã hội (*sự phát triển không ngừng của khoa học, con người trở nên xơ cứng, chỉ nghĩ đến cá nhân, thiếu ý thức cộng đồng...*).

- Phê phán

+ **N**hững biểu hiện lạnh lùng vô cảm.

+ Đề cao thái độ đồng cảm, tình người.

+ Nêu dẫn chứng.

- Bài học nhận thức và hành động - Liên hệ bản thân

+ Về nhận thức: đây là một vấn đề xấu nhiều tác hại mà mỗi chúng ta cần đấu tranh và loại bỏ ra khỏi bản thân mình và xã hội.

+ Về hành động, cần học tập và rèn luyện nhân cách, sống cao đẹp, chan hòa, chia sẻ, có ý thức cộng đồng.

c. Kết kết đoạn

Quan tâm, chia sẻ với mọi người xung quanh để đầy ý nghĩa.

⇨ Phần này ta tập trung vào nhìn nhận vấn đề ở các góc độ khác nhau, phân tích để tìm thấy những nguyên nhân ảnh hưởng trực tiếp đến vấn đề. Tìm ra cách khắc phục hiện tượng xã hội.

BÍ KÍP CẦN NHỚ

1. Liên hệ bản thân không có nghĩa là mình chỉ liên hệ ở cuối bài viết mà có thể sử dụng xuyên suốt bài. *Ví dụ sẽ có những câu như: Tôi nghĩ, tôi cảm thấy,....hoặc thể hiện những thái độ cảm xúc của chính mình với những vấn đề đó.*
2. Hãy liên hệ tới bối cảnh xã hội ngày nay. *Ví dụ có những câu như: Trong bối cảnh của công dân toàn cầu của nền kinh tế tri thức/trong xã hội công nghệ ngày càng phát triểnvawn minh hiện đại.....*

Cách1: *Mở cửa và nhìn ngắm thế giới rồi nhìn lại chính mình tôi thấy mình thật may mắn vì có góc nhìn tích cực về mọi việc trong cuộc sống, tôi luôn tự nhắc nhở mình giống như một mầm cây luôn hướng mình về phía mặt trời nơi tràn đầy ánh sáng và sự sống thay vì cứ mãi nhìn vào những mảng tăm tối quẩn quanh*

Cách 2; *Ở tuổi 18 đầy chông chênh với bước ngoặt lớn trên đường đời, tôi hiểu mình cần phải giữ được (sự can đảm/sự kiên cường...)Bên cạnh đó, tôi dặn lòng mình không*

ngừng học hỏi , nỗ lực cũng như biết vững tin vào bản thân không để "cơn bão" nào có thể quật ngã

Cách 3: *Giống như một chồi non còn mỏng manh, non yếu, tôi hiểu mình cần có (sự thích nghi/rèn luyện….) để có thể cứng cáp và vươn cao. Không có con đường nào là dễ dàng cho thành công cả vì vậy tôi luôn động viên chính mình không ngừng trau dồi bản thân , kiên trì tiến về phía trước.*

Cách 4: *Giữa "bản nhạc" đầy tạp âm của cuộc đời, tôi luôn cố gắng….(vd: sống tử tế, biết lắng nghe/….) để có thể tĩnh lặng an yên và hạnh phúc. Bằng cách buông bỏ những mưu cầu ích kỉ, chia sẻ thật nhiều những giá trị nhỏ bé của mình….*

CHÚ Ý

- Khi bàn bạc, nhận xét, đánh giá, phân tích….(chủ yếu ở mở đoạn và thân đoạn) các em nên dùng từ "chúng ta"/ "ta" để bày tỏ sự khách quan, đem lại tính phổ quát cho vấn đề

Ví dụ:Bàn về ý nghĩa của lòng biết ơn: *Lòng biết ơn đem lại cho chúng ta nguồn năng lượng tích cực bởi nhờ nó, ta nhận ra xung quanh mình có vô vàn điều đẹp đẽ, những đặc ân mà cuộc sống ban tặng cho chúng ta….*

- Khi liên hệ bản thân, nêu những khía cạnh mang tính cá nhân các em nên dùng từ "tôi" để thể hiện sự quyết đoán, tự tin và gần gũi chân thực. Tránh cảm giác giáo huấn, hô hào.

Ví dụ: Bàn về sự cần thiết của tinh thần học hỏi: *Giống như một chồi non còn mảnh manh non yếu, tôi hiểu mình cần kiên trì rèn luyện, luôn nỗ lực và học hỏi không ngừng để có thể cứng cáp và vươn cao….*

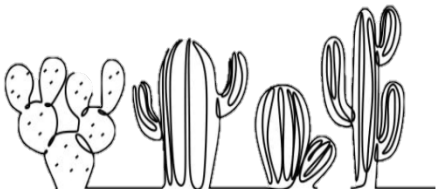

MỘT ĐOẠN VĂN CHUNG, LÀ BÍ KÍP CUỐI CÙNG CỦA BỘ TÀI LIỆU DỒN LỰC GÁNH ĐIỂM DÀNH CHO HỌC SINH YẾU, GẦN THI RỒI NHƯNG KHÔNG BIẾT CÁI GÌ.

Trong cuộc sống hiện đại, con người cần nhiều hơn 1 bài học để có thể trưởng thành. Một trong số những bài học đó là.....Vậy….là gì?Tầm quan trọng của nó tác động đến đời sống của chúng ta ra sao?Và làm thế nào chúng ta có thể phát huy được điều đó. Bàn về vấn đề này có nhiều cách nhìn nhận khác nhau, nhưng theo tôi.…(đề)là…*(giải thích: dùng 3 từ đồng nghĩa, 2 từ trái nghĩa để giải thích, nếu là nhận định thì giải thích từ/cụm từ rồi tổng kết ý lại.).* Có ai đó đã từng nói, khi quay ngược trái tim mình lên thì trái tim sẽ có hình ngọn lửa. Đó chính là ngọn lửa của….*(đề).* Ngọn lửa trong mỗi người sẽ được thể hiện bằng lời nói, tâm hồn, suy nghĩ, việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày của mỗi người. Khi chúng ta mang trong mình….*(đề)* đó sẽ là chìa khóa giúp ta mở cánh cửa dẫn đến con đường khám phá và hoàn thiện bản thân, là nền tảng ta cần nhận thức được và dựa vào đó để tiến tới thành công. Giúp chúng ta rèn luyện những đức tính tốt đẹp khác, truyền tải những thông điệp tích cực ra xã hội.Hơn nữa….*(đề)* mang lại giá trị cho con người về một cuộc sống tốt đẹp, giáo dục những điều tốt để con người vươn lên chinh phục cuộc sống. Người có…. Sẽ được mọi người thừa nhận, yêu mến là tấm gương sáng để học hỏi và noi theo, xã hội từ đó sẽ trở nên văn minh giàu đẹp hơn. Henry Ford- Người truyền lửa cho những bánh xe của hãng xe hơi Ford, với một quyết tâm bất chấp khó khăn, đã nói một câu rất nổi tiếng: *"Việc của lá là phải xanh, việc của mặt trời phải mang đến những tia nắng ấm áp, việc của cơn gió là phải đi muôn phương , việc của người trẻ chúng ta là phải….(đề)".* Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về.…(đề)sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.

- Giáo viên hướng dẫn cho học sinh.
- Phần dẫn chứng giáo viên dựa vào mục "truy tìm dẫn chứng" để hướng dẫn thêm cho học sinh hiểu.
- Nếu là dạng hiện tượng đời sống thì giáo viên dựa vào đây để hướng dẫn cho các học sinh.

BỘ DẪN CHỨNG NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

STT	DẪN CHỨNG	CHỦ ĐỀ ÁP DỤNG
2	Kình ngư Huy Hoàng, xa nhà năm 11 tuổi để tham gia huấn luyện. Chăm chỉ, nỗ lực và quyết tâm, năm 19 tuổi, Huy Hoàng đã trở thành cái tên sáng giá khi hai lần phá kỷ lục tại Seagame 30	- Tiềm năng của thế hệ trẻ - Tự lập, khả năng thích nghi với hoàn cảnh - Ý chí, nghị lực
3	1977 Vlog là nhóm người trẻ đã hiện thực hóa ý tưởng sáng tạo, làm video văn học từ góc nhìn hóm hỉnh và cập nhật thực trạng đời sống	- Sự sáng tạo - Niềm đam mê
4	Cháy rừng Amazon, cháy rừng ở Úc với quy mô khủng khiếp và thiệt hại nặng nề	- Ô nhiễm môi trường - Biến đổi khí hậu - Hệ lụy của công nghiệp hóa, hiện đại hóa
5	Đặng Trần Thủy Tiên, cô gái 19 tuổi phát hiện mình bị ung thư đã lạc quan chiến đấu với bệnh tật, tự tin tỏa sáng trong cuộc thi hoa khôi trường Đại học Ngoại thương Hà Nội	- Thái độ sống tích cực - Không đầu hàng số phận, vượt lên nghịch cảnh
6	Anh hùng lao động Hồ Quang Cua - người tìm đẳng cấp gạo Việt. Ông cùng những cộng sự của mình gần 12 năm nghiên cứu, đặt trọn tâm huyết tìm ra những ưu việt cho cây lúa "dòng họ" ST (Sóc Trăng), đại diện cho gạo Việt Nam được chọn là một trong 3 loại	- Sự kiên trì - Sự tâm huyết, trách nhiệm trong công việc - Hoài bão, ước mơ

	gạo ngon nhất thế giới	
7	Người Việt Nam trung bình dành khoảng 5 giờ trên Internet. Việt Nam hiện hay có khoảng hơn 35 triệu tài khoản Facebook, bằng ⅓ dân số (Theo thống kê của "We are social" năm 2016)	- Sự ảnh hưởng của Internet và những hệ lụy - Sự phát triển của công nghệ thông tin, xu hướng mới của thời đại
8	Lê Thanh Thúy, cô gái lạc quan, yêu đời với nụ cười hoa hướng dương, đối mặt với căn bệnh ung thư và cái chết, vẫn mạnh mẽ, sống có ích. Cô đã lập nên quỹ "Ước mơ của Thúy" để giúp đỡ các bệnh nhân ung thư khác. Tuy Thúy đã mất đi nhưng ước nguyện cao đẹp của chị vẫn còn mãi với cuộc đời, hàng "Ngày hội Hoa hướng dương", viết tiếp ước mơ của Thúy, vẫn được tổ chức, thu hút sự tham gia đông đảo của mọi người, đặc biệt là giới trẻ.	- Tinh thần lạc quan, yêu đời - Lòng vị tha - Tư tưởng sống cống hiến, có ích, nhân đạo - Ý chí, nghị lực
9	Hiệp sĩ công nghệ thông tin Nguyễn Công Hùng: Với cơ thể chỉ khoảng 20kg, nhưng có sự thông minh và nghị lực sống phi thường, năm 2003, Công Hùng đã đứng ra mở một trung tâm tin học dành cho người có hoàn cảnh như mình. Trung tâm của Công Hùng đã giúp nhiều người khuyết tật tại Nghệ An xóa bỏ mặc cảm, mở ra cơ hội việc làm và tương lai tươi sáng hơn cho họ. Năm 2006, anh được Trung ương Đoàn bầu chọn là 1 trong 10 gương mặt trẻ tiêu biểu toàn quốc, được gọi "Hiệp sĩ công nghệ thông tin.	- Ý chí, nghị lực sống - Niềm đam mê - Lòng kiên trì, quyết tâm
10	Hà Lan là quốc gia thấp nhất ở châu Âu với ⅔ diện	- Chấp nhận khó khăn,

	tích nằm ở khu vực dễ ngập lụt, tức là 26% diện tích nằm dưới mực nước biển, khoảng 60% dân số sống từ 5m dưới mực nước biển với những nguy cơ ngập lụt thiên tai đe dọa. Tuy vậy Hà Lan lại là đất nước có hệ thống đê điều hiện đại nhất thế giới.	vượt lên hoàn cảnh
11	Đan Mạch được mệnh danh là quốc gia hạnh phúc nhất thế giới. Một trong những bí quyết của người Đan Mạch chính là lối sống theo phong cách Hugge - theo đuổi niềm vui, hạnh phúc theo những cách giản dị không ngờ, khuyến khích con người tìm kiếm những niềm vui nho nhỏ từ những điều giản dị, tránh xa những ồn ào đông đúc huyên náo từ hoàn cảnh và nội tâm	- Hạnh phúc - Thái độ sống - Đời sống tinh thần cũng quan trọng, bên cạnh đời sống vật chất
12	Pê - scop (Gor - ki) từ một cậu bé mồ côi, nhờ trường đời mà trở thành nhà văn lớn. Ông từng nói "Dòng sông Vôn-ga và thảo nguyên là trường đại học của tôi."	- Thái độ sống - Sự trải nghiệm
13	Henry Ford - cha đẻ của hãng xe hơi Ford nổi tiếng, chưa tốt nghiệp một trường lớp nào và từng không xin được việc vì không có bằng cấp.	- Lòng quyết tâm - Sự kiên trì, bền chí, vượt khó
14	Honda - người sáng lập ra hãng Honda - đã từng không dưới 50 lần thất bại và có khoảng thời gian là kẻ vô sản, không nhà không cửa.	- Lòng quyết tâm - Sự kiên trì, bền chí, vượt khó
15	Ông Đoàn Nguyên Đức (bầu Đức) chủ tịch tập đoàn	- Lòng quyết tâm

	Hoàng Anh Gia Lai đi lên từ một anh thợ mộc với cái xưởng bé nhỏ của mình,	- Sự kiên trì, bền chí, vượt khó
16	Ông Đặng Lê Nguyên Vũ là chủ tịch thương hiệu cafe Trung Nguyên nổi tiếng xuất thân từ một gia đình nông dân nghèo khổ, cả gia đình bám víu vào mảnh vườn trồng cafe	- Lòng quyết tâm - Sự kiên trì, bền chí, vượt khó
17	Malala Yousafzai, được biết đến với hoạt động nữ quyền của mình, đặc biệt tại thung lũng Swat, nơi Taliban đã từng cấm nữ giới đi học. Bất chấp sự uy hiếp của tổ chức khủng bố, Malala vẫn mạnh mẽ đấu tranh đòi quyền đi học cho các em gái nơi cô sinh sống. Malala trở thành người trẻ tuổi nhất nhận giải Nobel Hòa Bình. Bài phát biểu của cô tại lễ trao giải rất ấn tượng: Bất kể con người ta mang màu da gì, nói tiếng gì và theo tôn giáo gì, chúng ta nên coi nhau là những con người và tôn trọng lẫn nhau, đấu tranh vì quyền của chúng ta, vì quyền của trẻ em, quyền của phụ nữ và quyền của tất cả mọi người.”	- Sự dũng cảm
18	Phan Thị Kim Phúc, “em bé Napalm” trong bức ảnh gây chấn động thế giới về chiến tranh Việt Nam, đã phải chịu những vết thương sâu sắc cả về thể xác lẫn tinh thần. Khi trưởng thành, Kim Phúc đã tha thứ cho những người ở bên kia chiến tuyến, những kẻ đã trực tiếp gây ra những nỗi đau cho cô. Kim Phúc nói: Sự tha thứ giải thoát tôi khỏi lòng thù hận. Vẫn còn nhiều vết sẹo trên thân thể tôi, và sự đau đớn vẫn kéo	- Sự tha thứ, lòng bao dung, vị tha

	dài trong nhiều ngày, nhưng tâm tôi nay đã được an lành.	
19	Alfred Nobel, nhà khoa học lỗi lạc, người chế ra thuốc nổ, về cuối đời đã rất ân hận vì phát minh của mình được sử dụng trong chiến tranh, mang lại nhiều đau thương, mất mát cho nhân loại. Do đó, trong di chúc của mình, Nobel đã dành toàn bộ tài sản của mình thành lập giải Nobel để tôn vinh những đóng góp khoa học cho nhân loại, như một cách chuộc lại lỗi lầm của mình.	- Sự chuộc lỗi, sửa sai - Lương tâm
20	Chu Văn An (1292 – 1370) – nhà nho, nhà hiền triết, nhà sư phạm mẫu mực cuối đời Trần, nổi tiếng cương trực, không cầu danh lợi. Ra làm quan vào thời vua Trần Dụ Tông (đầu thế kỉ XIV), chính sự suy đồi, nịnh thần lũng đoạn, ông dâng sớ xin chém 7 nịnh thần (thất trảm sớ) nhưng không được chấp thuận. Ông treo ấn, từ quan về quê dạy học, soạn sách. Ông không vì học trò làm quan to mà dựa dẫm, luôn thẳng thắn phê bình những học trò thiếu lễ độ.	- Trung thực, thiếu trung thực - Chính trực - Lí tưởng sống
21	Câu chuyện về 47 thầy giáo vượt khó ở ngôi trường đặc biệt nằm trên "đỉnh trời" Mường Lống: hơn 40 năm qua kể từ khi thành lập vào năm 1976, nhiều thế hệ thầy giáo đã lên đỉnh trời dạy chữ từ khi phải băng rừng cả ngày mới vào được bản, ngủ trên những chiếc sạp đóng bằng thân tre nứa đập dập giữa cái rét cắt da giữa biển mây, leo núi lên tận những nương rẫy xa cõng từng đứa học sinh về trường bắt học.	- Người thầy - Lương tâm nghề nghiệp - Giáo dục - Thái độ sống và làm việc

22	Trần Đặng Đăng Khoa, chàng trai Việt đi vòng quanh thế giới bằng xe máy. Đăng Khoa đã rong ruổi suốt 5 tháng qua 23 quốc gia lớn nhỏ, gồm Việt Nam, Campuchia, Thái Lan, Nepal, Ấn Độ, Hy Lạp… cho đến Áo, Đức, Bỉ, Pháp, và anh vẫn đang tiếp tục hành trình chinh phục Nam Mỹ. Đăng Khoa, nếu không quyết tâm lên đường thực hiện ước mơ được khám phá thế giới thì có lẽ giờ này, vẫn là một nhân viên văn phòng với những nỗi lo thường trực về cuộc sống.	- Trải nghiệm - Ước mơ, đam mê - Quyết tâm - Thay đổi bản thân
23	Mỗi sáng ở Châu Phi có một con linh dương thức dậy. Nó biết rằng nó phải chạy nhanh hơn con sư tử nhanh nhất nếu không nó sẽ bị chết. Mỗi sáng ở Châu Phi có một con sư tử thức dậy. Nó biết rằng nó phải chạy nhanh hơn con linh dương chậm nhất nếu không nó sẽ bị chết đói. Điều quan trọng không phải việc bạn là sư tử hay linh dương. Khi mặt trời mọc, bạn nên bắt đầu chạy. (Tục ngữ Châu Phi)	- Cố gắng hết mình
24	ĐỊNH LUẬT CÂY TRE Tre mất 4 năm chỉ tăng thêm 3cm. Nhưng từ năm thứ năm trở đi, nó sẽ phát triển mạnh mẽ với tốc độ 30cm mỗi ngày và chỉ mất sáu tuần để phát triển lên 15 mét. Trên thực tế, trong 4 năm đầu tiên, rễ tre kéo dài hàng trăm mét vuông trong đất. (Truyện ngụ ngôn)	- Nỗ lực ngày hôm nay là nền tảng cho sự phát triển mai sau - Sự bứt phá, nỗ lực vươn lên

25	Hai cây tre giống nhau, một cây dùng làm sáo, một cây dùng làm giá phơi đồ. Một hôm, cây dùng làm giá phơi đồ mới hỏi cây dùng làm sáo: "Tại sao chúng ta sinh ra cùng một nơi, đều là tre trên núi. Nhưng tôi mỗi ngày đều phải dãi nắng dầm mưa, còn bạn lại rất đáng tiền?" Sáo trả lời: "Bởi vì bạn chỉ chịu một nhát dao khi bị chặt ra, còn tôi đã trải qua hàng ngàn nhát dao, được người ta chế tạo cẩn thận." Giá phơi quần áo im lặng.	- Sự khổ luyện, kiên trì, bền chí - Con đường dẫn đến thành công - Kết quả nhận được luôn xứng đáng với công sức bỏ ra
26	Kim cương và than chì đều hình thành từ nguyên tố Cacbon, nhưng tại sao, kim cương vô giá còn than chì gần như thứ bỏ đi, kim cương đẹp lộng lẫy, lấp lánh còn than chì đen đúa, lem luốc...Vì kim cương bị nén lâu hơn độ sâu 1000km, chịu áp suất 900 pascal, còn than chì bị thiêu rụi trong ngọn lửa với nhiệt độ vài trăm độ C, vì cấu trúc bên trong của Kim Cương là cấu trúc vững chắc hoàn hảo còn than chì thì ngược lại.	- Sự khổ luyện, kiên trì, bền chí - Con đường dẫn đến thành công - Kết quả nhận được luôn xứng đáng với công sức bỏ ra
27	Sinh ra trong một gia đình không mấy khá giả, cuộc sống gặp nhiều khó khăn, Phạm Nhật Vượng quyết chí học hành nhưng khi kinh doanh là một niềm đam mê ông đã không ngại khó khăn để bước từng bước đầu tiên trên thương trường. Từ một công ti thực phẩm phải vay vốn để gây dựng đến một tập đoàn lớn mạnh có tốc độ phát triển đáng kinh ngạc như VinGroup, tất cả đều là những kinh nghiệm, niềm đam mê và quyết tâm làm việc đến cùng của vị doanh	- Quyết tâm vượt khó làm giàu - Dám ước mơ dám thực hiện - Tinh thần trách nhiệm đối với đất nước - Tầm nhìn rộng lớn và nhân đạo

	nhân tài năng này. Bên cạnh đó, vị tỉ phú này còn khiến mọi người mến phục bởi quan điểm kinh doanh hướng đến phát triển đất nước của mình. Thế giới không chỉ biết đến một Việt Nam anh hùng, mà phải biết đến một Việt Nam trí tuệ, đẳng cấp. Đó là mong muốn của ông. Chính vì vậy ông liên tục ươm mầm cho tương lai, thể hiện qua những dự án không ai ngờ với tầm vóc vượt trội. Câu nói truyền cảm hứng: "Lỡ làm người rồi, không thể sống một cuộc đời phí hoài được."	- ...
28	Cụ Đỗ Thị Mơ ở Thanh Hóa đã đạp xe lên xã xin thoát nghèo, cụ khảng khái: "Tôi đảm bảo được mới xin thoát nghèo! Tôi đang còn giúp đỡ những người nghèo khổ hơn tôi cơ mà. Hay là các ông định để tôi nghèo, mà đến lúc chết tôi còn chết trong cảnh nghèo à? Tôi làm đơn rồi, các ông kí vô đi! Tôi nói không phải chê, nhưng mỗi tháng lên xã xách mấy bao gạo với quần áo về, tôi không làm thế được. Các thứ đó phải nhường cho những người khác."	- Tinh thần vì cộng đồng - Lối sống không ỷ lại
29	Khang A Tủa là chàng trai H'Mông đầu tiên đỗ ĐH Bách Khoa, học được 2 năm, Tủa xin nghỉ. Giờ Tủa là chàng trai H'Mông đầu tiên học ở ĐH Fulbright, với chỏm tóc đuôi ngựa buộc cao và trang phục dân tộc nổi bật giữa sân trường. Học từng chữ tiếng Anh từ đầu. Học sự tự tin và hoà nhập từ đầu. Tủa - trong tiếng H'Mông là "sự thay đổi có tính bước ngoặt	- Quyết tâm vượt khó vươn lên - Sức mạnh của tri thức

30	Hà Việt Hoàng, sinh viên ĐH Bách khoa Hà Nội, là một trong 10 gương mặt trẻ thủ đô tiêu biểu năm 2019. Việt Hoàng gây ấn tượng khi tham gia chương trình "Siêu trí tuệ Việt Nam“ với khối lượng kiến thức khổng lồ và óc tư duy, ghi nhớ tuyệt đỉnh. Đó không hoàn toàn là tài năng thiên bẩm mà đó là thành quả xứng đáng cho một quá trình miệt mài, nỗ lực, không bao giờ bỏ cuộc.	- Sự rèn luyện, kiên trì, không bỏ cuộc - Tiềm năng của thế hệ trẻ

DẪN CHỨNG NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ COVID-19

1. Thái Bình giãn cách xã hội toàn tỉnh từ 12 giờ trưa ngày 6/5/2021. Bắc Ninh hỏa tốc cho học sinh nghỉ học từ 6/5 vì có ca bệnh Covid-19. Quảng Ninh tạm dừng hoạt động phòng tập gym, rạp chiếu phim , các hoạt động tham quan, du lịch , vận động người dân tạm dừng cưới hỏi phòng dịch Covid-19 -> ***Sự chủ động, khẩn trương lãnh đạo của các cơ quan ban ngành về phòng chống dịch Covid-19.***

Ví dụ:

Dịch Covid- 19 bùng phát đã để lại hậu quả khủng khiếp cho toàn nhân loại. Những ca lây bệnh, những người tử vong cứ ngày dần tăng lên trên thế giới. Chẳng phải tự dưng mà một đất nước nhỏ bé như Việt Nam lại được nhiều quốc gia trên thế giới ngưỡng mộ. Khi dịch bùng phát, cả nước Việt đã đồng lòng, chung tay đẩy lùi dịch bệnh. Để phòng chống dịch, nhiều địa phương đã có những giải pháp kịp thời và hữu hiệu. Thái Bình, Bắc Ninh là những tỉnh giãn cách xã hội từ ngày 6/5/2021, rất nhiều tỉnh thành như Quảng Ninh, Đà Nẵng, Thanh Hóa đã tạm dừng hoạt động phòng tập gym, rạp chiếu phim, các hoạt động tham quan du lịch, vận động người dân tạm dừng cưới hỏi để phòng chống dịch bệnh.

2. Trần Thị Phương Thảo (1999) trú tại Phú Thọ thuê nhà, tiếp tay cho người nhập cảnh trái phép, Nguyễn Thị Hồng Hạnh (1985) trú tại Vĩnh Phúc thuê nhà cho 52 người Trung Quốc nhập cảnh trái phép.

➢ ***Phê phán thái độ vô trách nhiệm, thiếu ý thức phòng chống dịch bệnh, coi thường pháp luật.***

Ví dụ:

Dịch Covid-19 đã ảnh hưởng đến rất nhiều hoạt động của người dân trên toàn cầu. Khi người dân cả nước cùng Đảng, chính phủ đang quyết tâm đồng lòng chống dịch thì trong xã hội này, vẫn còn những người coi thường tính mạng của bản thân và nhân loại. Trần Thị Phương Thảo trú tại Phú Thọ thuê nhà, tiếp tay cho người nhập cảnh trái phép hay Nguyễn Thị Hồng Hạnh (Vĩnh Phúc) đã thuê nhà cho 52 người Trung Quốc nhập cảnh bất hợp pháp là những trường hợp mà chúng ta cần phê phán bởi họ là những người vô trách nhiệm, thiếu ý thức phòng chống dịch bệnh, coi thường pháp luật

3. Bộ y tế hỗ trợ tỉnh Hưng Yên 1 triệu khẩu trang, 2000 quần báo bảo hộ y tế phục vụ công tác phòng chống dịch.

➢ ***Tinh thần tương thân tương ái, tình yêu thương giữa người với người.***

Ví dụ:

Dịch Covid- 19 bùng phát đã để lại hậu quả khủng khiếp cho toàn nhân loại. Những ca lây bệnh, những người tử vong cứ ngày dần tăng lên trên thế giới. Sau một thời gian dịch bệnh tạm lắng xuống thì giờ đây, Covid-19 lại bùng phát trên nhiều tỉnh thành khắp cả nước. Nhưng cũng chính vì thế mà tinh thần tương thân tương ái lại được đẩy lên cao trào. Khi biết tin Hưng Yên có những ca mắc mới về Covid-19, Bộ y tế đã hỗ trợ tỉnh này 1 triệu khẩu trang, 2000 quần áo bảo hộ y tế để phục vụ công tác phòng chống dịch.

4.Các anh chiến sĩ thâu đêm suốt sáng siết chặt biên giới, Hà Nam thần tốc lấy hơn 1000 mẫu xét nghiệm trong đêm.

->***Tinh thần quyết tâm chống dịch, bảo vệ an toàn cho nhân dân.***

Ví dụ:

Trong cuộc chiến chống dịch bệnh rất nguy hiểm hiện nay, tuy ai cũng lo sợ, hoảng hốt nhưng không hề tỏ vẻ bỏ cuộc cũng như chán nản. Người dân đều đang cố gắng nâng cao ý thức phòng chống dịch bệnh, sử dụng nhiều biện pháp như là: rửa tay thường xuyên bằng xà phòng, đeo khẩu trang khi ra ngoài, giữ cho cơ thể ấm áp, hạn chế đến chỗ đông người,…Bên canh đó, Đảng và chính phủ cũng đang cố gắng tìm mọi cách để bảo vệ người dân của mình. Đó chính là việc các anh chiến sĩ thâu đêm suốt sáng siết chặt biên giới, các

bác sĩ xung phong ra tuyến đầu chống dịch. Khi Hà Nam có ca lây nhiễm, các y bác sĩ nơi đây đã phải thần tốc lấy hơn 1000 mẫu xét nghiệm trong đêm.

5.Người dân Vĩnh Phúc báo công an vì nghe loáng thoáng tiếng "Ní hảo", giúp bắt giữ 4 người Trung Quốc nhập cảnh trái phép.

- ***Tinh thần trung thực trong phòng chống dịch Covid -19.***

Ví dụ:

Trong tình hình dịch Covid- 19 đang diễn biến phức tạp,cùng với việc thực hiện nghiêm, quyết liệt các giải pháp ứng phó, ngăn chặn dịch thì ý thức và tinh thần trách nhiệm, sự tự giác của mỗi cá nhân là yếu tố quan trọng trong việc phòng ngừa và ngăn chặn dịch bệnh lan rộng. Thật đáng tự hào vì Việt Nam vẫn là quốc gia mà nhân dân có ý thức phòng chống dịch bệnh. Ngày 6/5/2021, người dân Vĩnh Phúc đã thể hiện tinh thần trung thực, tự giác của mình trong việc phòng chống dịch Covid lan rộng. Khi nghe loáng thoáng tiếng "Ní hảo", bà con tỉnh Vĩnh Phúc đã báo công an giúp bắt giữ 4 người nhập cảnh Trung Quốc trái phép.

6. Hàng ngàn facebooker thay khung cảnh đại diện, truyền cảm hứng lan tỏa sự đồng lòng quyết tâm cùng bệnh viện tuyến đầu chống dịch.

- ***Tinh thần đồng lòng, đoàn kết chống dịch Covid-19***

Ví dụ:

Khi diễn biến của dịch Covid- 19 đang phức tạp ở nhiều nước như hiện nay thì ý thức đồng lòng, đoàn kết chống dịch là vô cùng quan trọng. Hàng ngàn người dùng Facebook đã thay khung ảnh đại diện, truyền cảm hứng lan tỏa sự đồng lòng quyết tâm cùng bệnh viện tuyến đầu chống dịch.

TUYỂN TẬP NHỮNG CÂU NÓI, CÂU HÁT , NHẬN ĐỊNH HAY DỄ ÁP DỤNG VÀO PHẦN DẪN CHỨNG HOẶC LÀM MỞ ĐOẠN, THÔNG ĐIỆP

STT	NHỮNG CÂU DANH NGÔN HAY	CHỦ ĐỀ
1	Hãy tìm kiếm niềm đam mê đích thực của bạn. Hãy làm điều bạn yêu thích và tạo sự khác biệt! Cách duy nhất để đạt đến thành công tột bậc là yêu thích những gì bạn làm.	Bí quyết thành công của Steve Jobs:
2	Bạn không nên lo lắng về quá nhiều việc cùng một lúc. Hãy bắt đầu từ một vài việc đơn giản, sau đó mới chuyển qua những việc phức tạp hơn. Hãy suy tính không chỉ cho ngày mai, mà còn cho tương lai	
3	Hãy tìm kiếm ý tưởng lớn kế tiếp. Tìm ra những ý tưởng cần được hiện thực hóa một cách nhanh chóng và quyết đoán rồi "nhảy" vào thực hiện nó.	
4	Đôi khi bước đầu tiên chính là bước khó khăn nhất. Hãy đi bước đầu tiên này! Hãy mạnh dạn theo đuổi tình cảm và trực giác của bạn.	
5	Hãy tạo sự khác biệt. Hãy suy nghĩ khác mọi người. Chẳng thà làm một tên cướp biển còn hơn là gia nhập đội ngũ hải quân.	
6	Hãy nỗ lực hết mình khi làm bất cứ việc gì. Thành công sẽ tạo ra thành công. Vì thế hãy khát khao thành công.	
7	Lúc nào cũng có một cái gì đó mới mẻ để bạn học! Trao đổi ý kiến, học hỏi từ khách hàng, đối thủ cạnh tranh và đối tác. Nếu bạn làm việc với một người bạn không thích, hãy học cách thích họ. Hãy khen ngợi họ và thu được lợi ích gì đó từ họ.	
8	Quỹ thời gian hữu hạn. Vì vậy đừng lãng phí vào việc sống cuộc đời của người khác.	
9	Ca tụng thành công là điều tốt, nhưng lưu tâm thất bại mới là điều quan trọng hơn. (Bill Gates)	Danh ngôn
10	Người chưa bao giờ mắc lỗi là người chưa bao giờ dám thử điều gì mới (Anh – xtanh).	
	Cách tốt nhất để dự đoán tương lai là tự tạo ra nó (Abraham Lincoln)	

11	Thất bại hạ gục kẻ chịu thua, thúc giục kẻ chiến thắng (Robert Kiyosaki)	
12	Đam mê là năng lượng. Hãy cảm nhận sức mạnh đến từ việc tập trung vào thứ khiến bạn phấn khích (Oprah Winfrey)	
13	Bạn không bao giờ là kẻ thua cuộc cho đến khi bạn bỏ cuộc (Mike Dita- huấn luyện viên bóng bầu dục nước Mỹ)	
14	Trung thực là một món quà đắt đỏ, đừng mong chờ nó từ những kẻ rẻ tiền (Tỷ phú Warren Buffett).	
15	Không phải ai cũng có thể làm những điều vĩ đại. Nhưng chúng ta có thể làm những điều nhỏ nhặt với tình yêu vĩ đại (Mẹ Têrêsa - nhà nhân đạo đoạt giải Nobel hòa bình năm 1979).	
16	Bạn sẽ không bao giờ cạn kiệt sự sáng tạo. Đó là thứ mà càng sử dụng bạn càng có nhiều thêm. (Maya Angelou)	
17	Càng nói ít càng nghe được nhiều (Alexander Solshenitsen)	
18	Không ai cần đến một nụ cười nhiều như người không thể cho đi nụ cười (Khuyết danh).	
19	Rất nhiều người không dám nói lên những gì họ muốn. Đó là lý do tại sao họ không có được những gì họ muốn. (Madona).	
20	Kiên trì làm việc tốt sẽ mang lại nhiều thứ. Như mặt trời có thể làm tan băng, lòng tốt có thể làm bốc hơi sự hiểu lầm, hoài nghi và thù địch. (Albert Schweitzer).	
21	Bắt đầu từ hôm nay, hãy đối xử với những người bạn gặp như thể họ sẽ ra đi vào nửa đêm. Hãy cho họ tất cả sự quan tâm, lòng tốt và sự thấu hiểu mà bạn có. Cuộc sống của bạn sẽ khác đi mãi mãi. (Og Mandino)	
	Tôi tiến bộ bằng cách ở cạnh với những người tốt đẹp hơn mình và lắng nghe họ. Và tôi giả sử rằng mọi người đều tốt đẹp hơn tôi ở một mặt nào đó. (Henry Kaiser).	
22	Khi bạn ghen tị với những người thành công, bạn tạo ra một lực hấp dẫn tiêu cực đẩy lùi bạn ra khỏi những việc bạn đang làm để thành công. Khi bạn ngưỡng mộ những người thành công, bạn tạo ra một	

	lực hấp dẫn tích cực kéo bạn ngày càng gần với con người mà bạn muốn trở thành. (Brian Tracy).	
23	Những người làm việc cùng bạn phản ánh thái độ của bạn. Nếu bạn đa nghi, không thân thiện và hạ mình, bạn sẽ nhìn thấy tất cả những đặc điểm không tốt đó dội lại bạn. Nhưng nếu bạn thể hiện những hành vi đẹp nhất, bạn sẽ thấy được những điều tốt đẹp nhất ở những người làm việc chung với bạn. (Beatrice Vincent)	
24	Bạn có một món quà có một không hai dành cho thế giới này. Hãy thành thật với bản thân, đối tốt với bản thân, đọc và học về mọi thứ mà bạn quan tâm đến, và hãy tránh xa những người muốn kéo bạn xuống. Khi bạn đối tốt với bản thân và trân trọng mọi thứ xung quanh bạn, bạn sẽ tặng cho thế giới này một món quà tuyệt vời … đó chính là bạn. (Steve Maraboli)	
25	Cuộc sống vốn không công bằng. Hãy tập quen dần với điều đó (Bill Gates)	
26	Đừng bao giờ cố giải thích vấn đề của bạn với bất cứ ai. Bởi vì những người tin tưởng bạn sẽ không cần điều đó. Còn những người không thích bạn, họ sẽ không tin lời bạn đâu.	
27	Cuộc sống giống như một cuốn sách. Một vài chương khá buồn. Một số chương hạnh phúc và một số chương rất thú vị. Nhưng nếu bạn chưa bao giờ lật thử một trang, bạn sẽ không bao giờ biết được những gì ở chương tiếp theo.	
28	Tiền xu luôn gây ra tiếng động… nhưng tiền giấy lại luôn im lặng. Vì thế khi giá trị của bạn tăng lên, hãy giữ cho mình khiêm tốn và ít nói đi.	
29	Khi trưởng thành, tôi ngày càng ít quan tâm đến những gì mọi người nói. Tôi chỉ xem những gì họ làm được (Andrew Carngie)	
30	Khi người khác khởi những điều mà bạn không muốn trả lời, xin hãy cười và nói: Tại sao bạn lại muốn biết điều đó?	
31	Thành công lớn nhất là đứng dậy sau mỗi lần bị vấp ngã	

32	Những người lười biếng sẽ không bao giờ biết rằng: chỉ trong sự lao động mới có sự nghỉ ngơi.	
33	“Nếu không vấp phải một trở ngại nào nữa, tức là bạn đã đi chệch đường rồi đó.” (M. Ghenin)	
34	Điều tôi muốn biết trước tiên không phải là bạn đã thất bại ra sao mà là bạn đã chấp nhận nó như thế nào (A.Lincoln)	
35	Thành công chỉ đến khi bạn làm việc tận tâm và luôn nghĩ đến những điều tốt đẹp. (A Schwarzenegger)	
36	Không có nghèo gì bằng không có tài, không có gì hèn bằng không có chí. (Uông Cách)	
37	Kẻ nào không muốn cúi xuống lượm một cây kim thì không đáng có một đồng bạc. (Ngạn ngữ Anh)	
38	Không có con đường nào dài quá đối với kẻ bước đi thong thả cũng không có cái lợi nào xa xôi quá đối với những kẻ kiên nhẫn làm việc.	
39	Câu trả lời gọn nhất là hành động. (Goethe)	
40	Tôi đã khóc vì không có giày để đi cho đến khi tôi nhìn thấy một người không có chân để đi giày (Hellen Keller)	
41	Đường tuy gần không đi không bao giờ đến, việc tuy nhỏ không làm chẳng bao giờ nên (Tuân Tử)	
41	Chiến thắng bản thân là chiến công hiển hách nhất (Platon)	
43	Sứ mệnh của người mẹ không phải là làm chỗ dựa cho con cái mà là làm cho chỗ dựa ấy trở nên không còn cần thiết nữa.	
44	Cây cải đắng quên mình trong đắng/ Trổ hoa vàng bên bờ suối để ong bay	
45	Ngay cả cái bóng của bạn cũng sẽ rời bỏ bạn khi bạn ở trong bóng tối (Hitler)	
46	Nếu hướng về phía mặt trời, bóng tối sẽ ngả về sau bạn (ngạn ngữ Nam Phi)	
47	Thiên đường ở chính trong ta, địa ngục cũng từ lòng ta mà có.	

48	Nếu không yêu thương chính mình, bạn không thể yêu thương người khác. Nếu bạn không có từ bi đối với mình, bạn không thể phát triển lòng từ bi đối với người khác	
49	Con ong được ca tụng vì nó làm việc không phải cho chính mình nhưng cho tất cả (Saint J.Chrysistome)	
50	Đời người chỉ sống có một lần, hãy sống sao cho khỏi xót xa ân hận vì những năm tháng đã sống hoài sống phí (Nikolai A.Ostrovsky	
51	Sống là cho, đâu chỉ nhận riêng mình? (Tố Hữu)	
52	Lễ vật lớn nhất đời người là khoan dung (14 điều dạy của Phật)	
53	Tội lỗi lớn nhất đời người là bất hiếu (14 điều dạy của Phật)	
54	Chúng ta tạo nên cuộc sống từ những điều nhận được, nhưng chúng ta thực sự làm nên cuộc đời chính từ điều mà chúng ta cho đi. (Winston Churchill)	
55	Có gì đẹp trên đời hơn thế/ Người với người sống để yêu nhau? (Tố Hữu)	
56	Khi ta tặng bạn hoa hồng, tay ta còn vương mãi mùi hương (Ngạn ngữ Bungari)	
	Con người ta chỉ xấu xa trước đôi mắt ráo hoảnh của phường ích kỷ, và nước mắt là miếng kính biến hình vũ trụ. (Nam Cao)	
57	Thế giới đã phải chịu những tổn thất rất lớn, không phải vì sự tàn ác của những kẻ xấu xa mà vì sự im lặng của những người tốt. (Napoleon)	
58	Kẻ mạnh không phải là kẻ giẫm lên vai kẻ khác để thỏa mãn lòng ích kỉ. Kẻ mạnh là kẻ giúp đỡ người khác trên đôi vai mình. (Nam Cao)	
59	Con chim có thể đậu ở cành cây mà không bao giờ sợ cành cây gãy, bởi lẽ niềm tin của nó là ở đôi cánh chứ không phải ở cành cây.	
60	Kẻ hoang phí sẽ là kẻ ăn mày trong tương lai. Kẻ tham lam là kẻ ăn mày suốt đời (Ngạn ngữ Balan)	
61	Có 3 thứ ngu dốt: không biết những gì mình cần biết, không rành những gì mình biết và biết những gì mình không cần biết. (La Rochefoucould)	

62	Cuộc sống không có đường cùng, chỉ tồn tại những ranh giới, việc quan trọng là làm thế nào để vượt qua những ranh giới ấy.	
63	Trong cuộc sống này, biết chấp nhận đã là điều khó, song biết từ chối lại là một điều không dễ	
64	Ta vẫn hay chê cuộc đời méo mó/ Sao ta không tròn ngay tự trong tâm?	
65	Tôi biết ơn tất cả những người đã nói "không" với tôi, nhờ đó mà tôi biết tự mình giải quyết mọi việc (Einstein)	
66	Hai người cùng nhìn vào vũng nước nhưng một người chỉ thấy vũng nước, người còn lại thấy cả những vì sao	
67	Người bi quan luôn thấy khó khăn trong cơ hội còn người lạc quan lại luôn tìm được cơ hội trong khó khăn	
68	Nếu bạn không nhận được một điều kỳ diệu, hãy tự mình trở thành một điều kỳ diệu (Nick Vujicic)	
69	Khi cuộc đời cho bạn cả trăm lý do để khóc, hãy cho đời thấy bạn có cả ngàn lý do để cười. (Khuyết danh)	Danh ngôn về sống đẹp
70	Hãy có thời gian cho cả công việc và hưởng thụ; khiến mỗi ngày vừa hữu ích vừa thoải mái, và chứng tỏ rằng bạn hiểu giá trị của thời gian bằng cách sử dụng nó thật tốt. Và rồi tuổi trẻ sẽ tươi vui, và tuổi già không có nhiều hối tiếc, và cuộc đời sẽ là một thành công tươi đẹp. (Louisa May Alcott).	
71	Bạn không thể kết nối mọi thứ để nhìn về phía trước, bạn chỉ có thể kết nối chúng khi nhìn lại. Vì vậy, bạn phải tin tưởng rằng những gì ở hiện tại bằng cách nào đó sẽ kết nối trong tương lai. (Steve Jobs)	
72	Sự khoan dung là món quà lớn nhất của tâm hồn; nó đòi hỏi nỗ lực của bộ não cũng nhiều như khi bạn phải giữ thăng bằng khi đi xe đạp (Helen Keller).	
73	Không khoan dung cũng là một hình thức bạo lực và là trở ngại cho sự phát triển của một tinh thần dân chủ thực sự (Mahatma Gandhi).	
74	Sự thường xuyên, kiên nhẫn và bền bỉ bất chấp mọi trở ngại, nản lòng và những điều tưởng chừng bất khả thi: Trong tất cả mọi việc, nó là	Danh ngôn về

	sự khác biệt giữa tâm hồn mạnh mẽ và tâm hồn yếu đuối. (Thomas Carlyle)	bí quyết để thành công
75	Vì vậy hãy sống giữa đời. Đừng cô lập chính mình. Hãy sống giữa con người và sự việc, giữa những rắc rối, gian khó và trở ngại. (Henry Drummond)	
76	Ai cũng có thể bỏ cuộc, đó là điều dễ nhất trên thế giới. Nhưng để vững tâm ngay cả khi tất cả mọi người sẽ thông cảm nếu bạn suy sụp, đó là sức mạnh thật sự. (Khuyết danh)	
	Nghị lực và bền bỉ có thể chinh phục được mọi thứ (Benjamin Franklin).	
77	Chúng ta càng tiến bước trên đường đời, mọi việc lại càng khó khăn hơn, nhưng chính trong khi chống lại gian khổ mà sức mạnh nội tâm của con tim được hình thành. (Vincent Van Gogh)	
78	Không biết đã bao nhiêu lần con người buông tay từ bỏ khi mà chỉ một chút nỗ lực, một chút kiên trì nữa thôi là anh ta sẽ đạt được thành công. (Elbert Hubbard)	
79	Không phải là tôi quá thông minh, chỉ là tôi chịu bỏ nhiều thời gian hơn với rắc rối (Albert Einstein).	
80	Chọn đúng thời gian, sự bền bĩ và mười năm nỗ lực rồi cuối cùng sẽ khiến bạn có vẻ như thành công chỉ trong một đêm (Biz Stone).	
81	Bí quyết của thành công là hãy bắt đầu. Bí quyết để bắt đầu là chia nhỏ các công việc nặng nề, phức tạp thành những việc nhỏ dễ quản lý hơn, rồi bắt đầu với việc thứ nhất. (Mark Twain)	
82	Để thành công, bạn phải sẵn lòng thất bại (Frank Tyger).	
83	Con người chẳng bao giờ lên kế hoạch để thất bại; chỉ đơn giản là họ đã thất bại trong việc lên kế hoạch để thành công (William Arthur Ward).	
84	Nấc thang thành công không quan tâm ai đang trèo nó (Frank Tyger).	

85	Con người chẳng bao giờ lên kế hoạch để thất bại; chỉ đơn giản là họ đã thất bại trong việc lên kế hoạch để thành công (William Arthur Ward).	
86	Cuộc sống làm bạn buồn chán ư? Hãy lao vào công việc bạn tin tưởng bằng tất cả trái tim, sống vì nó, chết vì nó, và bạn sẽ tìm thấy thứ hạnh phúc tưởng chừng như không bao giờ đạt được (Dale Carnegie)	Danh ngôn về thái độ sống
87	Đời người chỉ sống có một lần. Phải sống sao cho khỏi xót xa ân hận vì những năm tháng đã sống hoài sống phí. (“Thép đã tôi thế đấy” - Pavel Corsaghin)	
88	Thời gian của bạn có hạn, do đó đừng nên lãng phí nó vì cuộc sống của người khác. (Steve Jobs)	
89	“Không có gì là không làm được với một con tim đầy nhiệt tâm” (Heywood).	
90	“Phải tin tưởng vào những điều mình làm và làm với tất cả lòng nhiệt thành” (Olle Laprune)	
91	“Thiếu nhiệt tâm là dấu chỉ của một đời sống tầm thường” (Descartes)	
92	“Giá trị con người trước hết là do bầu nhiệt huyết của họ” (H. Bordeaux)	
93	“Con người chỉ trở nên cao cả khi họ dám xả thân cho một cái gì lớn hơn là bản thân mình" (Saint Exupery)	
94	Mẹ ơi thế giới mênh mông, mênh mông không bằng nhà mình Dù cho phú quý vinh quang, vinh quang không bằng có mẹ [Bài hát mẹ tôi---Trần Tiến]	Những câu hát mang đậm triết lý
95	Nếu chỉ còn một ngày để sống Người đưa tôi về đến quê nhà Để tôi thăm làng xưa nguồn cội Cho tôi mơ,mơ tiếng mẹ cha […]	
96	Nếu chỉ có một ngày để sống	

	Làm sao ta trả ơn cuộc đời Làm sao ta quên đền đáp bao người Nâng ta lên bước qua đường chênh vênh [Bài hát nếu chỉ còn có một ngày để sống	
97	Hãy sống như sông để biết yêu nguồn cội Hãy sống như đồi núi vươn tới những tầm cao Hãy sống như biển trào,như biển trào để thấy bờ bến rộng Hãy sống và ước vọng để thấy đời mệnh mông [Bài hát khát vọng---Phạm Minh Tuấn	
98	Vì sao không là phù sa rót màu mỡ cho hoa Sao không là bài ca của tình yêu đôi lứa Sao không là mặt trời gieo hạt nắng vô tư]Bài hát khát vọng---Phạm Minh Tuấn]	
99	Vì sao không là gió là mây để thấy trời bao la Vì sao không là phù sa rót màu mỡ cho hoa Sao không là bài ca của tình yêu đôi lứa Sao không là mặt trời gieo hạt nắng vô tư]Bài hát khát vọng---Phạm Minh Tuấn]	
100	Sống trong đời sống cần có một tấm lòng Để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi để gió cuốn đi [Bài hát để gió cuốn đi--- cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn]	
101	Nếu là chim tôi sẽ là loài bồ câu trắng Nếu là hoa tôi sẽ là một đóa hướng dương Nếu là mây tôi sẽ là một vầng mây ấm Là người tôi xin chết cho quê hương [Bài hát tự nguyện---Trường Quốc Khánh]	
102	Và tôi nhận ra Rằng những khó khăn này Càng làm tôi thêm yêu cuộc đời Và thắp sáng niềm tin trong tôi […] hôm nay dẫu có gian nan	

	Thì ngày mai là ngày tươi sáng hơn Tôi sẽ viết nên câu chuyện của cuộc đời tôi [Bài hát sống như những đóa hoa---Tạ Quang Thắng]	
103	Không là hoa của những buồn lo Tôi là hoa của những nụ cười Cuộc sống của tôi yêu biết bao [Bài hát sống như những đóa hoa---Tạ Quang Thắng	
104	Có loài hoa ở trên đồng xanh Cũng có loài hoa khoe sắc trên cành Mỗi loài hoa mỗi sắc hương Không là hoa của những buồn lo Tôi là hoa của những nụ cười Cuộc sống của tôi yêu biết bao [Bài hát sống như những đóa hoa---Tạ Quang Thắng]	
105	Xin hay yêu thương cuộc sống này Ngọt bùi chia sẻ lúc đắng cay Xin hãy cho ta làm ánh lửa Sưởi ấm đêm đông giữa lòng người Xin hãy cho ta một tiếng cười Xin hay yêu thương cho mắt đừng rơi lệ Xin hãy quên đi bao hận thù đắng cay [Bài hát xin yêu---Nguyễn Phi Hùng]	
106	Nếu chỉ còn một ngày để sống Làm sao cho ta chuộc hết lỗi lầm Làm sao ta thanh thản tâm hồn Xuôi đôi tay đi giữa rừng đông […] Nếu chỉ còn một ngày để sống Chợt nhận ra cuộc đời quá đẹp Phải chăng ta có lúc vội vàng [Bài hát nếu chỉ còn một ngày để sống---hoài An]	

LUYỆN TẬP THỰC HÀNH VỚI CÁC DẠNG ĐỀ

PHẦN ĐỀ ĐÃ SẮP XẾP TỪ CƠ BẢN ĐẾN NÂNG CAO HỌC SINH DỰA VÀO ĐÂY ĐỂ CÓ NHIỀU CÁHC VIẾT VĂN

TƯ TƯỞNG ĐẠO LÝ

1. Giá trị cúa thời gian

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu kháo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận:
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Không thể định nghĩa được cụ thể, chỉ có thể hiểu là thứ vô hình, trôi qua từng ngày. được tính bằng tích tắc, bằng giây, bằng phút, giờ,...
		Biểu hiện	• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Thời gian giúp con người ta khôn lớn, trưởng thành, lao động, làm mọi thứ cần thiết trong cuộc sống. • Nó tạo ra giá trị tiền bạc dưới bàn tay lao động của con người. • Thời gian là vô giá bởi nó sẽ đem lại cho người biết trân trọng nó, sử dụng nó hợp lí vinh quang, niềm vui và hạnh phúc. • Thời gian là thứ để chúng ta quên đi một chuyện gì đó đau buồn, xóa bỏ đi hận thù

			• Giúp thay đổi được tính cách con người, thay đổi được thói quen sống
		Dẫn chứng	• Bác Hồ đã tiết kiệm, tận dụng thời gian
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Mỗi con người phải ý thức được giá trị của thời gian, sống đẹp trong từng ngày của hiện tại, trân trọng từng phút giây.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Con người thường có rất nhiều quan niệm về thời gian, nổi bật trong số đó là sự quý trọng thời gian. Thời gian là thứ gì đó chúng ta không thể định nghĩa được cụ thể, chỉ có thể hiểu là thứ vô hình, chầm chậm trôi qua từng ngày. Đó là thứ vô hình, được tính bằng tích tắc, bằng giây, bằng phút, giờ,...Và để nói về thời gian, chắc hẳn đa số mọi người đều cho rằng 'Thời gian là vàng" bởi giá trị của thời gian là không có gì sánh bằng. Thời gian quý giá như vậy bởi lẽ nó một đi không trở lại, con người chẳng thể nào níu kéo mãi được 1 khoảnh khắc từ quá khứ. Nó như mũi tên đã bắn đi nên không lấy lại được. Thời gian giúp con người ta khôn lớn, trưởng thành, lao động, làm mọi thứ cần thiết trong cuộc sống. Nó tạo ra giá trị tiền bạc dưới bàn tay lao động của con người. Thời gian là vô giá bởi nó sẽ đem lại cho người biết trân trọng nó, sử dụng nó hợp lí vinh quang, niềm vui và hạnh phúc. Hơn nữa thường thì thời gian là thứ để chúng ta quên đi một chuyện gì đó đau buồn. Nó có thể vơi đi dần dần qua thời gian. Nó làm quên đi những thứ cần quên. Thời gian giúp thay đổi được tính cách con người, thay đổi được thói quen sống và thay đổi ngay cả trong hoàn cảnh của con người. Câu chuyện về thời gian khiến ta nhớ lại một cụ Hồ Chí Minh người đã vận dụng quãng thời gian mình sống bên nước ngoài để trải nghiệm và học hỏi những tinh hoa của các nước phương Tây về phục vụ cho nước nhà. Ba mươi năm học hỏi, ba mươi năm khó khăn và cuối cùng cũng dành được chiến thắng, đất nước Việt Nam ta được như hôm nay đều là nhờ sự tích lũy, tranh thủ của Bác. Bác là một tâm gương sáng để chúng ta noi theo. Vì vậy, lãng phí thời gian, không biết trân trọng nó khiến con người sẽ có cảm giác nuối tiếc, hụt hẫng về những giá trị đã qua. Tuy nhiên, quý trọng thời gian không có nghĩa là sống vội, sống gấp, sống chỉ biết tận hưởng mà cần sống, học tập, lao

động và cống hiến cho xã hội. Mỗi con người phải ý thức được giá trị của thời gian, sống đẹp trong từng ngày của hiện tại, trân trọng từng phút giây.

2. Vai trò của tình mẫu tử

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: vai trò của tình mẫu tử</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Tình mẫu tử là tình mẹ con, thường được hiểu là tình cảm thương yêu, đùm bọc, che chở… mà người mẹ dành cho con.</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Tình mẫu tử có vị trí đặc biệt, thiêng liêng và máu thịt nhất
• Là nơi mỗi người con như chúng ta có thể thể lộ mọi điều thầm kín là nguồn động viên; là tình yêu; là thứ tình cảm vừa tự nhiên, vừa mang tính trách nhiệm.
• Tình mẫu tử còn mang trong mình cái cội rễ sâu xa của lòng nhân ái, cái truyền thống đạo lí – văn hóa và tập quán nghìn đời của dân tộc.
• Tình mẫu tử sẽ là sức mạnh giúp con người vượt lên những khó khăn của cuộc sống, có khả năng thức tỉnh những đứa con để sống cho tốt hơn, nên người hơn.
• Tình mẫu tử sẽ là sức mạnh giúp con người vượt lên những khó khăn của cuộc sống, có khả năng thức tỉnh những đứa con để sống cho tốt hơn, nên người hơn.</td></tr>
</table>

		Dẫn chứng	• Trần Thị Lan Anh ở Bạc Liêu mặc dù sắp lìa xa cõi đời vì chứng suy tim nặng, nhưng người mẹ ấy vẫn cố gắng duy trì sự sống mong manh từng ngày của đứa con trong bụng
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Chuyển kể về mẹ, chuyện kể về tình yêu thương có lẽ là đề tài đáng kính và thiêng liêng nhất của kiếp người.
		Bài học nhận thức	• Bởi thế, đừng bao giờ làm điều sai trái khiến cha mẹ buồn lòng. Đừng bao giờ đánh đổi sự hào nhoáng của mình bằng sự lam lũ vất vả của cha mẹ.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Vũ trụ có nhiều kỳ quan, nhưng kỳ quan tuyệt phẩm nhất là trái tim người mẹ. Tình mẫu tử là tình mẹ con, thường được hiểu là tình cảm thương yêu, đùm bọc, che chở… mà người mẹ dành cho con. Tình mẫu tử có vị trí đặc biệt, thiêng liêng và máu thịt nhất vì: đó là thứ tình cảm đầu tiên của mỗi người khi sinh ra và sẽ gắn bó trong suốt cuộc đời, vừa có yếu tố máu thịt mẹ mang nặng đẻ đau, là người đầu tiên nâng đỡ, yêu thương, sát cánh cùng con trên đường đời, vừa mang tính cao cả mẹ là nơi nương tựa cho mỗi đứa con sau mỗi lần vấp ngã; là nơi mỗi người con như chúng ta có thể thể lộ mọi điều thầm kín; là nguồn động viên; là tình yêu; là thứ tình cảm vừa tự nhiên, vừa mang tính trách nhiệm. Tình mẫu tử còn mang trong mình cái cội rễ sâu xa của lòng nhân ái, cái truyền thống đạo lí – văn hóa và tập quán nghìn đời của dân tộc. Con người sẽ biết bao hạnh phúc, ấm áp nếu được sống trong tình mẫu tử; sẽ vô cùng bất hạnh và thiệt thòi nếu không được hưởng tình cảm đó. Tình mẫu tử sẽ là sức mạnh giúp con người vượt lên những khó khăn của cuộc sống, có khả năng thức tỉnh những đứa con để sống cho tốt hơn, nên người hơn. Thông điệp đưa ra giúp tôi ngay lập tức nhớ đến một câu chuyện cảm động về tình mẫu tử thiêng liêng, người mẹ tình nguyện chết để giữ mạng sống cho con- chị Trần Thị Lan Anh ở Bạc Liêu mặc dù sắp lìa xa cõi đời vì chứng suy tim nặng, nhưng người mẹ ấy vẫn cố gắng duy trì sự sống mong manh từng ngày của đứa con trong bụng. Khi được nhìn thấy con chào đời cũng là lúc chị mỉm cười trút hơi thở cuối cùng. Quả thực thật xúc động và cao cả biết bao, chuyển kể về mẹ, chuyện kể về tình yêu thương có lẽ là đề tài đáng kính

và thiêng liêng nhất của kiếp người. Bởi thế, đừng bao giờ làm điều sai trái khiến cha mẹ buồn lòng. Đừng bao giờ đánh đổi sự hào nhoáng của mình bằng sự lam lũ vất vả của cha mẹ. Rồi đến ngày bạn sẽ nhận ra, bố mẹ là những người bạn dành ít thời gian, ít tâm sức cho họ nhất nhưng lại yêu thương bạn nhất.

3. Sức mạnh của tinh thần đoàn kết:

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu lên vấn đề nghị luận: Sức mạnh của tình thần đoàn kết</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Thân đoạn</td><td rowspan="4">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Đoàn kết là sự hợp tác chung tay góp sức để kết thành một khối thống nhất về cả tư tưởng lẫn hành động</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Đoàn kết là một truyền thống tốt đẹp của nhân dân ta, thể hiện qua sự tương trợ, giúp đỡ lẫn nhau bằng những hành động cụ thể những khi gặp hoạn nạn, khó khăn.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Là yếu tố đi đầu dẫn đến mọi thành công trong công việc; giải quyết được những công việc mà cá nhân đơn lẻ khó thực hiện được.
• Giúp con người vượt qua những cam go thử thách, rèn luyện bản lĩnh…
• Tình đoàn kết tạo nên một sức mạnh lớn lao, vĩ đại của một tập thể hoặc của một dân tộc.</td></tr>
<tr><td>Dẫn chứng</td><td>• Trong lịch sử dựng nước và giữ nước, tinh thần đoàn kết được thể hiện thông qua các cuộc kháng chiến chống giặc ngoại xâm
• Trong đại dịch Covod19</td></tr>
<tr><td colspan="2">Kết đoạn</td><td>Khẳng định lại vấn đề</td><td>• . Đoàn kết đem lại sức mạnh vô địch.</td></tr>
</table>

	Bài học nhận thức	• Là học sinh chúng ta phải biết quan tâm, giúp đỡ bạn bè, phát huy cao tinh thần đoàn kết trong tập thể để xây dựng tập thể vững mạnh.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Tục ngữ có câu: "Đoàn kết thì sống, chia rẽ thì chết". Lịch sử dân tộc ta đã chứng minh đó là một chân lý vô cùng đúng đắn. Đoàn kết đã trở thành một truyền thống quý báu của dân tộc ta từ xưa đến nay.Đoàn kết là sự hợp tác chung tay góp sức để kết thành một khối thống nhất về cả tư tưởng lẫn hành động nhằm thực hiện một mục đích chung, đem lại lợi ích vì sự phát triển của tập thể. Đoàn kết là một truyền thống tốt đẹp của nhân dân ta, thể hiện qua sự tương trợ, giúp đỡ lẫn nhau bằng những hành động cụ thể, nhất là những khi gặp hoạn nạn, khó khăn.Đoàn kết sẽ tập hợp mọi người thành một khối thống nhất, gắn kết chặt chẽ với nhau, không thể tách rời, cùng đồng lòng chung sức, hỗ trợ nhau để giải quyết công việc. Sự kết hợp ấy sẽ tạo nên sức mạnh to lớn giúp chúng ta vượt qua mọi khó khăn, rào cản vật chất cũng như tinh thần, đem lại kết quả tốt đẹp cho cuộc sống.Sống phải biết đoàn kết. Thử hỏi không có tinh thần ấy làm sao đất nước Việt Nam ta luôn vượt qua những trận chiến cam go của quân thù trong lịch sử từ đời Hán – Đường – Tống – Nguyên, hay vượt qua được một trận đại dịch kinh hoàng ấp tới nước nhà, gần đây nhất là Covid19. Đoàn kết đem lại sức mạnh vô địch. Là học sinh chúng ta phải biết quan tâm, giúp đỡ bạn bè, phát huy cao tinh thần đoàn kết trong tập thể để xây dựng tập thể vững mạnh. Biết phấn đấu trong học tập, rèn luyện nhân cách trong sáng, bản lĩnh vững vàng trở thành người hữu ích mai nay đem sức mình xây dựng quê hương đất nước. Tinh thần đoàn kết là một trong những giá trị tinh thần quý báu của dân tộc ta. Phải biết đoàn kết để cùng bảo vệ nền hòa bình dân tộc và xây dựng đất nước ngày càng phồn vinh, hạnh phúc.

4. Vai trò của tình cảm gia đình

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu lên vấn đề nghị luận: vai trò của tình cảm gia đình
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Gia đình là tế bào của xã hội là nơi sinh sống của mọi thành viên dưới một mái nhà.
		Biểu hiện	• Ở đó có tình yêu thương, chăm sóc, dạy dỗ của cha mẹ, có tiếng cười của những đứa trẻ hay sự đồng cảm chia sẻ giữa mọi người.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Tình cảm gia đình là động lực, là sự động viên, cổ vũ con người vững bước trên đường đời… • Gia đình là cội nguồn sinh dưỡng của con người. • Là nơi khởi đầu của mọi yêu thương và mơ ước trong ta. • Là điểm tựa tinh thần vững chắc trong cuộc đời con người. • Có ý nghĩa đặc biệt trong quá trình hình thành nhân cách, lẽ sống, lí tưởng.
		Dẫn chứng	• Học trò Tất Minh – cậu bé khuyết tật bẩm sinh với đôi chân bị liệt ngay từ khi sinh ra và bố cùng sống. • Cố gắng học tập và đã thành lập công ty.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Câu chuyện của em không chỉ thắp lên trong chúng ta động lựcmạnh mẽ • Hiểu được tầm quan trong của gia đình
		Bài học nhận thức	• Tự hào và hạnh phúc vì có gia đình là động lực lớn lao cho mọi bước ngoặt trong cuộc đời. • Hãy trân quý những người thân xung quanh mình, hãy luôn yêu thương và làm những điều tốt đẹp nhất cho gia đình của mình..

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Tình cảm gia đình đóng vai trò vô cùng quan trọng trong cuộc sống của mỗi cá nhân, đồng thời là nền tảng để xây dựng một xã hội văn minh, giàu mạnh. Gia đình là tế bào của xã hội là nơi sinh sống của mọi thành viên dưới một mái nhà. Ở đó có tình yêu thương, chăm sóc, dạy dỗ của cha mẹ, có tiếng cười của những đứa trẻ hay sự đồng cảm chia sẻ giữa mọi người, bởi nên tình cảm gia đình mang vai trò vô cùng quan trọng trong cuộc sống xung quanh ta, đó là điểm tựa tinh thần vô cùng vững chắc để mỗi người có thể vượt qua được mọi khó khăn, thử thách trong cuộc sống. Là nơi mà con người có thể tìm thấy niềm tin, tìm thấy sự bình yên, hy vọng để vượt qua mọi rào cản trên bước đường đời. Dù có đi đâu và về đâu, dù công việc có bộn bề đến đâu thì chúng ta đều hướng về gia đình, hướng về những tình cảm giản dị mà thiêng liêng nhất! Gia đình với mỗi người có ý nghĩa thiêng liêng và vai trò đặc biệt quan trọng, là nơi sinh ra, trưởng thành, là cái nôi của tình yêu thương, là động lực cho chúng ta mỗi lần vấp ngã, là nơi ta tìm về để chia sẻ những niềm vui, nỗi buồn. Nói về vai trò của gia đình, tôi chợt nhớ về những cuộc hội ngộ trong chương trình: "Như chưa hề có cuộc chia ly". Vì một lý do nào đó, họ đã phải sống xa cách nhau trong rất nhiều năm thế nhưng, gia đình luôn trở thành động lực mạnh mẽ để họ tiếp tục sống, tiếp tục cống hiến và kiên trì với mong muốn có thể một ngày gặp lại những người thân quan trọng với mình. Hay gần đây, chúng ta biết tới câu chuyện về một phòng trọ đặc biệt tại trường đại học Bách Khoa, nơi đó có cậu học trò Tất Minh – cậu bé khuyết tật bẩm sinh với đôi chân bị liệt ngay từ khi sinh ra và bố cùng sống. Vì Tất Minh không thể tự đi lại, bố đã bỏ việc ở quê để lên chăm sóc em và đưa em đi học mỗi ngày. Minh hiểu được nỗi vất vả của bố, em luôn coi đó là động lực để phấn đấu trong học tập và nuôi hoài bão sau này có thể mở công ty riêng, có tiền chăm sóc cho bố mẹ. Câu chuyện của em không chỉ thắp lên trong chúng ta động lựcmạnh mẽ vào cuộc sống mà quan trọng hơn, chúng ta hiểu rằng gia đình quan trọng với chúng ta thế nào. Trước mọi chông gai của cuộc sống, chúng ta vẫn đang nỗ lực một phần vì chính chúng ta, một phần vì gia đình. Chúng ta tự hào và hạnh phúc vì có gia đình là động lực lớn lao cho mọi bước ngoặt trong cuộc đời. Hãy trân quý những người thân xung quanh mình, hãy luôn yêu thương và làm những điều tốt đẹp nhất cho gia đình của mình, bạn nhé! Vì chúng mình, mãi mãi chỉ có một gia đình mà thôi.

5. Vai trò của nghị lực trong cuộc sống

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: vai trò của nghị lực trong cuộc sống
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Nghị lực sống chính là ý chí kiên định trước cuộc sống, không bao giờ chịu khuất phục hay giục ngã trước khó khăn
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Nghị lực giúp con người đối chọi với khó khăn, vượt qua thử thách của cuộc sống một cách dễ dàng hơn • Có niềm tin vào bản thân, tinh thần lạc quan để theo đuổi đến cùng mục đích, lí tưởng sống • Thay đổi được hoàn cảnh số phận, cuộc sống có ích, có ý nghĩa hơn • Trở thành những tấm gương về ý chí, nghị lực vượt lên số phận. • Người có ý chí nghị lực sẽ luôn được mọi người ngưỡng mộ, cảm phục, đồng thời tạo được lòng tin ở người khác.
		Dẫn chứng	• Thầy Nguyễn Ngọc Ký dù thiếu đi đôi tay nhưng đã vượt lên tất cả trở thành người thầy tài giỏi đáng kính biết bao thế hệ.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Lẽ sống ấy là điều cần có để con người hướng đến sống một cuộc đời trọn vẹn. Không thể có một cuộc sống trọn vẹn mà thiếu nghị lực sống.
		Bài học nhận thức	• Chính nghị lực sống là yếu tố giúp ta vượt qua khó khăn, trở ngại, đứng vững giữa cuộc đời và làm được nhiều điều hữu ích. Thiếu đi nghị lực sống, con người dễ bị khuất phục và sớm bị loại bỏ.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cuộc sống chưa bao giờ dễ dàng với bất cứ ai. Muốn tồn tại, phát triển và thành công, con người cần phải có nghị lực sống mạnh mẽ, kiên cường. Hiểu đơn giản, nghị lực sống chính là ý chí kiên định trước cuộc sống, không bao giờ chịu khuất phục hay giục ngã trước khó khăn, thử thách. Ai cũng cần có nghị lực sống bởi chính nghị lực sống giúp bạn chiến thắng nghịch cảnh, sống một cuộc đời đầy y nghĩa. Có nghị lực sống, con người sẽ có tự tin vào bản thân và cuộc sống, làm tốt mọi công việc, lạc quan hướng đến tương lai. Chính nghị lực sống bền bỉ và ý chí kiên định giúp con người chinh phục mọi thứ, làm nên cuộc sống tươi đẹp. Không có nghị lực sống, ngay cả những việc làm đơn giản nhất cũng không thể hoàn thành, tinh thần bi quan, sợ hãi, sống cuộc đời hèn kém. Nghị lực sống không phải là thứ sẵn có mà là năng lực cần phải rèn luyện. Kiên định ý chí, giữ vững lập trường, kỉ luật cao, không bao giờ né tránh hay lùi bước trước khó khăn thử thách, xông xáo làm việc, cống hiến sức mình trong công việc sẽ giúp bạn có nghị lực sống vững mạnh. Minh chứng rõ thấy nhất khi nói về nghị lực chắc hẳn ai cũng biết đó là thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký dù thiếu đi đôi tay nhưng đã vượt lên tất cả để giờ đây trở thành một người thầy tài giỏi, đáng kính cho biết bao thế hệ. Người có ý chí nghị lực sẽ luôn được mọi người ngưỡng mộ, cảm phục, đồng thời tạo được lòng tin ở người khác. Lẽ sống ấy là điều cần có để con người hướng đến sống một cuộc đời trọn vẹn. Không thể có một cuộc sống trọn vẹn mà thiếu nghị lực sống. Chính nghị lực sống là yếu tố giúp ta vượt qua khó khăn, trở ngại, đứng vững giữa cuộc đời và làm được nhiều điều hữu ích. Thiếu đi nghị lực sống, con người dễ bị khuất phục và sớm bị loại bỏ.

6. Sự cần thiết phải sống trân trọng cuộc sống mỗi ngày

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: sống thật</td></tr>
<tr><td>Thân đoạn</td><td>Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Trân trọng cuộc sống là sự nâng niu những khoảnh khắc ở hiện tại, là không sống vội vàng, hấp tấp.</td></tr>
</table>

		Biểu hiện	• Sống trọn vẹn từng giây, từng phút trong hành động, việc làm, suy nghĩa, tâm hồn
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Biết trân trọng cuộc sống sẽ giúp ta lưu giữ những gì mình đang có, thêm yêu giá trị đích thực mà mình tạo ra, khi đó ta sẽ vững càng hưởng đến tương lai và nhân bản nhiều điều tốt đẹp hơn. • Giúp ta biết "nấc thang" nào là nấc thang cần củng cố như bản thân ta cần hoàn thiện điều gì • Lúc ấy ta biết mình đang tích lũy được những bài học quý giá, là mình đã được làm điều mình khao khát.
		Dẫn chứng	• Người mẹ già 92 tuổi vẫn hai buổi sáng, chiều ra chợ bán rau để chắt chiu từng đồng nuôi hai người con bại liệt ở Kiên Giang, thì lại có những thanh niên đắm mình trong những cuộc vui, sẵn sàng kéo ga lên 100km/h để thỏa mãn sự hiếu kì.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Hãy nhớ rằng: "Được sống thôi đã là một món quà", hãy là món quà nhận được sự háo hức chờ đợi, chứ đừng là thứ không ai muốn nhận!
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Trong lời tựa đề cho cuốn sách: "Hãy sống một đời đáng sống" có biết: "Hãy sống như hôm nay là ngày cuối cùng của bạn, tha thứ là yêu thương vô điều kiện, đừng bao giờ ngừng mỉm cười bởi vì cuộc sống thật sự rất ngắn ngủi!",câu nói ấy đã nói lên sự cần thiết phải trân trọng cuộc sống mỗi ngày trong nhận thức của con người. Bởi "cuộc đời này là đường một chiều, đã đi qua nghĩa là không còn quay trở lại" nên ta không thể "níu giữ những gì đã qua nếu vô tình hay cố ý "phớt lờ" nó. Vậy nên, không có cách nào khác, ngoài việc sống trọn vẹn từng giây từng phút. Trân trọng cuộc sống là sự nâng niu những

khoảnh khắc ở hiện tại, là không sống vội vàng, hấp tấp; là như thiếu úy Đậu Thị Huyền Trâm cố kéo dài sự sống để được nhìn bé Gấu khôn lớn từng ngày, dù đã cận kề cái chết... Biết trân trọng cuộc sống sẽ giúp ta lưu giữ những gì mình đang có, thêm yêu giá trị đích thực mà mình tạo ra, khi đó ta sẽ vững càng hưởng đến tương lai và nhân bản nhiều điều tốt đẹp hơn. Trân trọng cuộc sống giúp ta biết "nấc thang" nào là nấc thang cần củng cố như bản thân ta cần hoàn thiện điều gì để trở thành bông hoa hướng dương. Cuộc sống, có vô vàn những khó khăn thách thức, chúng ta không thể biết trước được khi nào con thuyền vươn ra biển lớn của mình gặp sóng gió nên trân trọng từng giây phút trên hành trình "ra khơi" là lúc ta biết mình đang tích lũy được những bài học quý giá, là mình đã được làm điều mình khao khát. Trong khi có những người đang cố gắng từng giây từng phút để níu giữ sự sống như người mẹ già 92 tuổi vẫn hai buổi sáng, chiều ra chợ bán rau để chắt chiu từng đồng nuôi hai người con bại liệt ở Kiên Giang, thì lại có những thanh niên đắm mình trong những cuộc vui, sản sàng kéo ga lên 100km/h để thỏa mãn sự hiếu kì, mà không màng đến nguy hiểm. Liệu có bao giờ, những chàng trai" của tuổi 18 ấy nghĩ đến nỗi đau của cha mẹ đã gồng gánh nuôi con không? Câu hỏi đó, để lưu lại trong nhận thức của chúng ta khi còn sống trên cõi đời này. Hãy nhớ rằng: "Được sống thôi đã là một món quà", hãy là món quà nhận được sự háo hức chờ đợi, chứ đừng là thứ không ai muốn nhận!

7. Ý nghĩa của tinh thần cống hiến

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của tinh thần cống hiến</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Cống hiến là sự hy sinh bản thân, là dốc lòng đóng góp công sức vào việc chung của tập thể, cộng đồng.</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Trong thời chiến, họ là những thanh niên xung phong xả thân mình vì độc lập tự do của Tổ quốc.
• Trở lại thời bình, thế hệ trẻ lại miệt mài học tập, rèn luyện.</td></tr>
</table>

		Ý nghĩa/ tác dụng	• Việc làm ấy sẽ giúp thế hệ trẻ có những hiểu biết sâu rộng, làm nền tảng để bước vào tương lai • Thể hiện một phong cách sống cao đẹp. • Trao đi lòng tốt, tình yêu thương mà ta nhận lại sự bình yên và thanh thản trong tâm hồn. • Sự cho đi làm cuộc đời mỗi người trở nên đầy ý nghĩa. • Mối quan hệ giữa người với người thêm gần nahu hơn • Lối sống cống hiến làm cho đất nước ngày càng phát triển, hòa nhập với thế giới một cách bình đẳng, khẳng định vị thế trước toàn thế giới.
		Dẫn chứng	• Đội ngũ y bác sĩ ngày đêm âm thầm hi sinh gác lạo hạnh phúc cá nhân, gia đình, thời gian để vào tâm dịch bảo vệ người dân, cùng chung tay chống dịch.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Việc cống hiến của thế hệ trẻ đối với đất nước là vô cùng quan trọng và là một hành động cao đẹp.
		Bài học nhận thức	• Là học sinh, là thế hệ trẻ của đất nước, hãy học tập, rèn luyện bản thân để góp một phần nhỏ bé của mình cống hiến cho quê hương

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

"Đừng hỏi Tổ quốc đã làm gì cho ta/Mà hãy hỏi ta đã làm gì cho Tổ quốc hôm nay". Câu hát đã gợi cho ta nhiều suy ngẫm về sự cống hiến của thế hệ trẻ ngày nay. Vậy sự cống hiến là gì và vai trò của nó là gì? Cống hiến là sự hy sinh bản thân, là dốc lòng đóng góp công sức vào việc chung của tập thể, cộng đồng. Đối với thời đại hiện nay, sự cống hiến của các thế hệ, đặc biệt là của thế hệ trẻ là vô cùng quan trọng. Ta có thể thấy được sự cống hiến của thế hệ trẻ ở mọi lúc mọi nơi. Trong thời chiến, họ là những thanh niên xung phong xả thân mình vì độc lập tự do của Tổ quốc. Trở lại thời bình, thế hệ trẻ lại miệt mài học tập, rèn luyện đem lại những tấm huy chương sáng giá, không ngừng khám

phá, tìm tòi sáng tạo những cái mới góp phần xây dựng đất nước. Tất cả những sự cống hiến ấy thật cao đẹp và có ý nghĩa thật sâu sắc. Việc làm ấy sẽ giúp thế hệ trẻ có những hiểu biết sâu rộng, làm nền tảng để bước vào tương lai, thể hiện một phong cách sống cao đẹp. Chúng ta giúp đỡ, sẻ chia với họ bằng những gì ta có, thứ họ nhận được là sự giúp đỡ kịp thời còn ta trao đi lòng tốt, tình yêu thương mà ta nhận lại sự bình yên và thanh thản trong tâm hồn. Cuộc sống của mỗi người sẽ đầy thêm những lớp ý nghĩa khi nó là một sự sống có ý nghĩa đối với người khác. Và chính sự cho đi làm cuộc đời mỗi người trở nên đầy ý nghĩa như thế. Chúng ta hạnh phúc khi cho đi, chúng ta nối dài thêm sự sống của người khác, chúng ta kéo họ từ cực sâu tăm tối trở về với cuộc sống muôn màu. Đời ta ý nghĩa và hạnh phúc biết bao. Lối sống cống hiến làm cho đất nước ngày càng phát triển, hòa nhập với thế giới một cách bình đẳng, khẳng định vị thế trước toàn thế giới. Thử hỏi nếu không có tình thần cống hiến, sự hi sinh thầm lặng của các đội ngũ y bác sĩ ngày đêm miệt mài chữa bệnh, bảo vệ nhân dân trong thời kỳ đất nước ta có đại dịch Covid19. Thì sao đất nước ta lại có thể yên bình, hạnh phúc như hôm nay – tất cả là nhờ họ, sự cống hiến cho đi đã làm nên những kì tích như vậy, thật ngưỡng mộ và tự hào. Việc cống hiến của thế hệ trẻ đối với đất nước là vô cùng quan trọng và là một hành động cao đẹp. Là học sinh, là thế hệ trẻ của đất nước, tôi cũng như các bạn hãy học tập, rèn luyện bản thân để góp một phần nhỏ bé của mình cống hiến cho quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, văn minh.

8. Vẻ đẹp của tình bạn

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: vẻ đẹp của tình bạn</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>- Là mối quan hệ tình cảm giữa người với người trên cơ sở tương đồng về tính cách, tình cảm, suy nghĩ</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>- Thực lòng quan tâm và sẻ chia với nhau mọi vui buồn trong cuộc sống. Không chấp nhặt hơn thua, không so đo tính toán.</td></tr>
</table>

		Ý nghĩa/ tác dụng	- Trước nhất tình bạn mang vẻ đẹp của sự chân thành. - Tình bạn chân thành mang đến cho ta những phút giây bên nhau thực thoải mái và dễ chịu. - Tình bạn còn mang vẻ đẹp của sự tin tưởng - Có một người luôn sát cánh kề vai, sẵn sàng lắng nghe những tâm sự của bạn, dù cuộc sống ngoài kia lắm bộn bề, mệt nhọc thì ta vẫn luôn có những người bạn đã tin tưởng để thấu hiểu và sẻ chia. - Trên dặm dài của bước đường trưởng thành, bạn bè là chỗ dựa tinh thần vững chắc, cho ta sự góp ý thẳng thắn, những lời khuyên hữu ích giúp ta nhìn nhận đúng về bản thân mình.
		Dẫn chứng	• Minh Quang (tỉnh Thái Bình) đã 9 năm công người bạn Quốc Đạt bị bệnh xương thủy tinh tới trường.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Cuối cùng, tôi luôn trân quý tình bạn bởi đó là thứ tình cảm trong sáng và thẳng thắn.
		Bài học nhận thức	• Hãy luôn chân thành khi đối xử với nhau, hãy biết trân quý những tình bạn đẹp, chân chính

Nếu ai đó hỏi tôi rằng: "Bạn có hạnh phúc không ?", tôi sẽ chẳng ngại ngần mà đáp lại: "Tôi rất hạnh phúc, vì tôi có những người bạn". Tình bạn vốn là điều kì diệu của cuộc sống con người, trước hết là mối quan hệ tình cảm giữa người với người trên cơ sở tương đồng về tính cách, tình cảm, suy nghĩ, Bởi trước nhất tình bạn mang vẻ đẹp của sự chân thành. Nếu không thực lòng quan tâm và sẻ chia với nhau mọi vui buồn trong cuộc sống thì hẳn đó không gọi là tình bạn chân chính. Không chấp nhặt hơn thua, không so đo tính toán, tình bạn chân thành mang đến cho ta những phút giây bên nhau thực thoải mái và dễ chịu. Không chỉ vậy, tình bạn còn mang vẻ đẹp của sự tin tưởng. Có một người luôn sát cánh kề vai, sẵn sàng lắng nghe những tâm sự của bạn, dù cuộc sống ngoài kia lắm bộn bề, mệt nhọc thì ta vẫn luôn có những người bạn đã tin tưởng để thấu hiểu và sẻ chia. Có những tình bạn lưu danh muôn thuở trong văn chương như Lưu Bình với Dương Lễ, Bá

Nha với Chung Tử Ki, Lý Bạch và Mạnh Hạo Nhiên, như Nguyễn Khuyến với Dương Khuê... Có những tình bạn gắn bó, tương thân tương ái tựa anh em một nhà rất đáng ngưỡng mộ trong thực tế như cậu học trò Minh Quang (tỉnh Thái Bình) đã 9 năm công người bạn Quốc Đạt bị bệnh xương thủy tinh tới trường. Cuối cùng, tôi luôn trân quý tình bạn bởi đó là thứ tình cảm trong sáng và thẳng thắn. "Bạn bè là nghĩa tương tri/ Sao cho sau trước một bề mới yên." (Ca dao) Trên dặm dài của bước đường trưởng thành, bạn bè là chỗ dựa tinh thần vững chắc, cho ta sự góp ý thẳng thắn, những lời khuyên hữu ích giúp ta nhìn nhận đúng về bản thân mình. Ngày nay, trong thời đại công nghệ số phát triển không ngừng, người ta dễ dàng kết nối và giao lưu, tình bạn có thể rộng khắp, nhưng hãy luôn chân thành khi đối xử với nhau, hãy biết trân quý những tình bạn đẹp, chân chính bởi như lời thấm thía của Nô-bi-ta dành cho người bạn Đô-rê-mon thân thiết: "Bây giờ tớ đã hiểu rồi Đô-rê-mon ạ! Trên đời này không ai có thể sống mà thiếu những người xung quanh.".

9. Ý nghĩa của lòng hiếu thảo

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khái quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của lòng hiếu thảo</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Đó là việc ta kính trọng, sống đền đáp công ơn dưỡng dục của cha mẹ, công ơn tổ tiên bằng cả tấm lòng</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Nó còn là một thước đo đánh giá con người.
• Ý thức được bổn phận, trách nhiệm; làm động lực tinh thần giúp vượt qua thử thách, tránh xa những cám dỗ của cuộc đời.
• Lòng hiếu thảo giúp gắn kết các thế hệ trong gia đình, làm cho con cái trưởng thành hơn.</td></tr>
</table>

			• Người có lòng hiếu thảo sẽ được người khác ngưỡng mộ, kính trọng. • Đức tính tốt đẹp này đã tồn tại trong truyền thống của dân tộc
		Dẫn chứng	• Châu Thọ Xương người Tống. Từ quan ở đô thành đi khắp nơi để tìm mẹ
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Dành sự quan tâm cho cha mẹ ông bà, cố gắng thật tốt trong cuộc sống đôi khi cũng là niềm vui khiến họ nở nụ cười và hạnh phúc
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

"Dạy con, con nhớ lấy lời

Trọng cha, kính mẹ, suốt đời chớ quên"

Những câu ca dao quen thuộc ấy hẳn ai cũng biết. Hiếu thảo chính là một trong những đức tính quan trọng và cần thiết trong cuộc sống của mỗi người chúng ta. Vậy hiếu thảo là gì? Có lẽ điều này đã quá dễ hiểu, bởi chúng ta có ai là chẳng biết hiếu thảo là ra sao. Đó là chỉ việc ta kính trọng, sống đền đáp công ơn dưỡng dục của cha mẹ, công ơn tổ tiên. Không chỉ đơn giản là đức tính sống cần phải có, nó còn là một thước đo đánh giá con người. Ý thức được bổn phận, trách nhiệm; làm động lực tinh thần giúp vượt qua thử thách, tránh xa những cám dỗ của cuộc đời. Lòng hiếu thảo giúp gắn kết các thế hệ trong gia đình, làm cho con cái trưởng thành hơn. Điều thiếng liêng ấy khiến ta nhớ đến câu chuyện về những con người trong lịch sử - tấm gương sáng cho sự hiếu thảo như Châu Thọ Xương người Tống, con của người vợ thứ. Mẹ ông bị vợ cả đuổi đi khi ông mới 7 tuổi, sau này làm quan, nghĩ đến công sinh thành của người mẹ đang lưu lạc bên ngoài của mình, ông từ quan đi khắp nơi tìm mẹ. May sao hai mẹ con trùng phùng được nơi đất Đồng Châu, từ đó ông đưa mẹ về để phụng dưỡng. Vì mẹ, ông sẵn sàng bỏ xuống công danh lợi lộc của bản thân mình. Đó chính là hiếu thảo. Điều đó là đúng đắn bởi cha mẹ tổ tiên là người đã sinh ra ta và nuôi ta khôn lớn, trao cho ta tình yêu thương vô bờ bến, dạy ta nên người. Những thành công ta có được không chỉ đơn giản là do bản thân ta đạt được mà

còn nhờ có công sức, sự động viên đồng hành của họ. Họ không quản nhọc nhằn vất vả mà dành cho ta những thứ tốt nhất, luôn mong ta thành tài. Người có lòng hiếu thảo sẽ được người khác ngưỡng mộ, kính trọng. Đức tính tốt đẹp này đã tồn tại trong truyền thống của dân tộc ta từ bao đời nay, vậy nên đó còn là hành động kế thừa và phát triển hơn nữa kết tinh của dân tộc, làm sâu sắc và dày thêm bản sắc. Hiếu thảo không có nghĩa là phải làm những việc quá lớn lao, chỉ đơn giản là dành sự quan tâm cho cha mẹ ông bà, cố gắng thật tốt trong cuộc sống đôi khi cũng là niềm vui khiến họ nở nụ cười và hạnh phúc rồi.

10. Sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: Sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn thử thách</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Thân đoạn</td><td rowspan="4">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Tình người đó là sự sẻ chia, yêu thương động viên mà con người dành cho nhau</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Ta biết mình được quan tâm và yêu thương.
• Ta đối diện với khó khăn riêng mình thì chính tình người kéo con người lại gần với nhau
• Khiến con người có thêm sức mạnh níu chân họ không gục ngã mỏi mệt.
• Được thêm nguồn năng lượng của yêu thương để đương đầu với thử thách.</td></tr>
<tr><td>Dẫn chứng</td><td>• Sự giúp đỡ của toàn dân Việt Nam hướng về miền trung bão lũ.
• Cậu học trò Minh Hiếu dành cả mười năm để cõng cậu bạn Tất Minh bị khuyết tật bẩm sinh đến trường.</td></tr>
</table>

Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình tư những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về tình người sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.
	Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Đức Phật có dạy rằng: "Thế gian đau buồn bởi cái chết và sự tan rã. Nhưng người khôn ngoan không đau buồn vì họ nhận ra bản chất của thế giới". Và "người khôn ngoan không đau buồn" vì ở tim họ có tình người ngự trị để ngăn cách "cái chết và sự tan rã" đấy! Nó tựa như cách mà tình người "bung tỏa" sức mạnh trong hoàn cảnh thử thách khó khăn. Bởi, trong cuộc đời này, ai cũng phải đối diện với những hoàn cảnh khó khăn. Nhưng khi đó, không phải ai trong chúng ta cũng đủ sức mạnh, đủ niềm tin để chiến thắng chúng. Chúng ta có thể gục ngã trước khó khăn nhưng cũng có thể được thực dậy bởi chính "tình người". Tình người đó là sự sẻ chia, yêu thương động viên mà con người dành cho nhau. Bởi lẽ con người tồn tại theo tư cách cá thể nhưng không bao giờ tách biệt ra khỏi cộng đồng và xã hội. Chính vì thế, con người không bao giờ cô độc. Ta biết mình được quan tâm và yêu thương. Khi cuộc sống đẩy con người vào những căn phòng vuông vức và buộc ta đối diện với khó khăn riêng mình thì chính tình người kéo con người lại gần với nhau. Trước khó khăn, một lời động viên hay một ánh nhìn đầy niềm tin cũng có thể khiến con người có thêm sức mạnh níu chân họ không gục ngã mỏi mệt. Trước giông bão cuộc đời, ta biết đằng sau ta còn thật nhiều người dõi theo và cổ vũ, ta như được thêm nguồn năng lượng của yêu thương để đương đầu với thử thách. Khi những chuyến xe cứu trợ lần lượt nối đuôi nhau hướng về miền Trung trong cơn bão lũ, ta biết đó là chuyến xe tình người, và dường như sau lưng những chiến sĩ, những người dân miền Trung cơ cực là tình yêu thương và nguồn sức mạnh của hơn chín mươi triệu đồng bào Việt Nam. Hay đó là "tấm lưng tình người" mà cậu học trò Minh Hiếu dành cả mười năm để cõng cậu bạn Tất Minh bị khuyết tật bẩm sinh đến trường. Chính những tình người ấy đã giúp cho đồng bào miền Trung, giúp cho Tất Minh hay bất cứ ai trong chúng ta cũng có thêm niềm tin, sức mạnh để vượt qua khó khăn, thử thách cho dù đó là những thử thách gian nan nhất.Từ đó giúp cho xã hội thêm văn minh tốt đẹp, cuộc sống của chúng ta chỉ một màu hồng ấm áp, hạnh

phúc thiết tha. Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình tư những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về tình người sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.

11. Chấp nhận thất bại để thành công trong cuộc sống

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: chấp nhận thất bại để thành công trong cuộc sống
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Là phải thừa nhận những sai lầm đã mắc phải, dám đối mặt để rút ra những bài học.
		Biểu hiện	• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Những con người biết chấp nhận và vượt qua khó khăn là những người có xác suất thành công cao hơn. • Nhờ biết cách chấp nhận và lấy thất bại làm "tiền đề" bài học cho sự thành công sau này. • Thất bại không đồng nghĩa với việc mọi con đường điều là ngõ cụt, mà "thất bại" chính là chiếc chìa khóa vàng để chúng ta quyết tâm hơn trên con đường xây dựng ước mơ. • Lan tỏa được vẻ đẹp của bản thân, là tấm gương sáng để mọi người noi theo • Được mọi người kính nể, ngưỡng mộ,xã hội yheem văn minh tiến bộ.
		Dẫn chứng	• Kimura đã trở thành tỉ phú nhờ chuỗi cửa hàng táo ngon nhất thế giới sau mười lăm năm trồng táo thất bại.

Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Giờ đây, khi đã học thêm được chữ "nhẫn", tôi học cách đối mặt và cố gắng giải quyết nó
	Bài học nhận thức	• Sống thiết thực hơn và đó là cách để chúng ta tỏa ra vẻ đẹp của mình: *"Đừng thở dài hãy vươn vai mà sống / Bùn dưới chân nhưng nắng ở trên đầu"*

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cuộc sống là một trường tranh đấu mà con người chính là những chiến binh dũng cảm trên chiến trường ác liệt ấy. Ở đó, không ít lần chúng ta vấp phải thất bại nhưng phải học cách "chấp nhận" để đứng lên bước tiếp. Bởi thất bại là điều không ai muốn; thất bại là không đạt được mục tiêu đã đề ra. Đối mặt với thất bại trước hết, con người ta cần dũng cảm đón nhận. Tức là phải thừa nhận những sai lầm đã mắc phải, dám đối mặt để rút ra những bài học. Những bài học đó có thể đến từ một "cú huých" rất đau, nhưng chắc chắn sẽ "rất đáng". Chấp nhận thất bại không có nghĩa là bạn "gục ngã" hay sau đó sẽ gặt hái được thành công ngay lập tức, nhưng nếu không biết chấp nhận, hoặc cố chấp hay đau khổ, yếu đuối thì bạn sẽ chỉ là kẻ đứng "lề đường" ngắm nhìn người khác bước đi mà thôi. Thực tế cuộc sống cũng đã chứng minh, những con người biết chấp nhận và vượt qua khó khăn là những người có xác suất thành công cao hơn. Nhờ biết cách chấp nhận và lấy thất bại làm "tiền đề" cho sự thành công sau này, như cách mà Kimura đã trở thành tỉ phú nhờ chuỗi cửa hàng táo ngon nhất thế giới sau mười lăm năm trồng táo thất bại. Như vậy, có thể khẳng định rằng: Thất bại không đáng sợ, mà đáng sợ nằm ở việc con người tự cho mình quyền nằm im khi thất bại. Thất bại không đồng nghĩa với việc mọi con đường điều là ngõ cụt, mà "thất bại" chính là chiếc chìa khóa vàng để chúng ta quyết tâm hơn trên con đường xây dựng ước mơ. Người biết đứng lên sau khi vấp ngã bứt phá để thành công sẽ được mọi người kính nể, ngưỡng mộ từ đó xã hội thêm văn minh tiến bộ. Giờ đây, khi đã học thêm được chữ "nhẫn", tôi học cách đối mặt và cố gắng giải quyết nó, và rồi mọi chuyện tốt đẹp hơn nhiều. Câu chuyện về sự chấp nhận đã giúp ta hoàn thiện hơn, mang đến cho tuổi trẻ những trải nghiệm sống thiết thực hơn và đó là cách để chúng ta tỏa ra vẻ đẹp của mình: "Đừng thở dài hãy vươn vai mà sống / Bùn dưới chân nhưng nắng ở trên đầu"

12. Suy nghĩ về biểu hiện của truyền thống tôn sư trọng đạo

Mô hình đoạn văn và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khái quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: biểu hiện của truyền thống tôn sư trọng đạo.
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Đó là lòng biết ơn, sự tri ân xuất phát từ xúc cảm chân thành và sâu sắc.
		Biểu hiện	• Tấm lòng trân quý và kính trọng thầy cô, người làm trò luôn có những cách biểu lộ lòng tri ân thực đẹp và ý nghĩa. • Xuất phát từ tấm lòng trân quý và kính trọng thầy cô, người làm trò luôn có những cách biểu lộ lòng tri ân thực đẹp và ý nghĩa. • Đó là cái cúi đầu chào lễ phép, là sự chăm chú lắng nghe bài giảng, là từng nét bút dòng chữ hăng say học tập, cố gắng nỗ lực từng ngày để không phụ lòng thầy cô. • Tất cả đó là tình thầy trò nồng thắm, là lòng biết ơn chân thành và tình yêu thương đã thực sự được lan tỏa.
		Dẫn chứng	• Câu chuyện 19000 cánh hạc giấy được các bạn học sinh trường Trung học cơ sở và Trung học phổ thông Lương Thế Vinh tự tay gấp cầu mong thầy vượt qua căn bệnh quái ác
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Tất cả đó là tình thầy trò nồng thắm, là lòng biết ơn chân thành và tình yêu thương đã thực sự được lan tỏa.
		Bài học nhận thức	• Tôi tin những tình cảm chân thành sẽ đưa ta đến chân trời của kình biết ơn và tình yêu thương đúng nghĩa.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

"Công cha, nghĩa mẹ, ơn thầy", mỗi chúng ta trên bước đường trưởng thành đã nhận được biết bao tình yêu thương và sự dạy dỗ, trong đó không thể không kể đến công ơn dìu dắt của người thầy. Trân trọng và ngợi ca công lao người làm thầy, dân tộc ta luôn gìn giữ và phát huy truyền thống tôn sư trọng đạo. Đến nay, truyền thống ấy vẫn được tiếp nối và có nhiều biểu hiện phong phú. Trước tiên là những biểu hiện tích cực. Đó là lòng biết ơn, sự tri ân xuất phát từ xúc cảm chân thành và sâu sắc. "Dưới ánh mặt trời không có nghề nào cao quý hơn nghề dạy học" (Comenxki), bằng tâm huyết, bằng tình yêu thương vô bờ, thầy cô không chỉ truyền trao tri thức mà còn mang đến những bài học làm người cho học trò. Cảm nhận được biết bao điều đáng quý ấy, xuất phát từ tấm lòng trân quý và kính trọng thầy cô, người làm trò luôn có những cách biểu lộ lòng tri ân thực đẹp và ý nghĩa. Đó là cái cúi đầu chào lễ phép, là sự chăm chú lắng nghe bài giảng, là từng nét bút dòng chữ hăng say học tập, cố gắng nỗ lực từng ngày để không phụ lòng thầy cô. Truyền thống tôn sư trọng đạo không phải là điều gì lớn lao, mà nằm ở những tình cảm, hành động chân thành của học trò. Tôi đã thực sự xúc động trước câu chuyện 19000 cánh hạc giấy được các bạn học sinh trường Trung học cơ sở và Trung học phổ thông Lương Thế Vinh tự tay gấp cẩn thận với mỗi cánh hạc là một điều ước hướng về người thầy Văn Như Cương đáng kính đang phải chống chọi với căn bệnh quái ác. Tất cả các em đều hiểu rằng, sức khỏe của thầy Cương phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố nhưng họ luôn tin, những chú hạc họ đang gấp sẽ là một món quà tinh thần nhỏ, giúp thầy vững vàng hơn về ý chí chống chọi với nỗi đau của bệnh tật. Tất cả đó là tình thầy trò nồng thắm, là lòng biết ơn chân thành và tình yêu thương đã thực sự được lan tỏa. Thời gian chảy trôi, đời người có bao điều biến chuyển, nhưng từ trái tim sẽ đến từ trái tim, tôi tin những tình cảm chân thành sẽ đưa ta đến chân trời của kình biết ơn và tình yêu thương đúng nghĩa.

13. Ý nghĩa của bản lĩnh trong thành công của mỗi người

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn	Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của bản lĩnh trong thành công

Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Bản lĩnh là dám sống, dám nghĩ, dám làm những điều bản thân cho là đúng
		Biểu hiện	• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Có bản lĩnh, chúng ta sẽ không phải cúi đầu, không phải băn khoăn, không phải lo nghĩ sẽ phải làm gì, làm như thế nào trước những biến cố xảy ra. • Người có bản lĩnh đối đầu với nghịch cảnh coi đó là cơ hội • Bản lĩnh làm nên chính bạn rất khác biệt, đặc biệt: dũng cảm, kiên trì, tự tin, quyết đoán, không ngại đối mặt với khó khăn. • Người có bản lĩnh sẽ luôn bứt phá để thành công • Được mọi người kính nể, cảm phục • Xã hội thêm văn minh tiến bộ, là nền tảng để đất nước Việt Nam tôi tự hào với các bạn bè quốc tế.
		Dẫn chứng	• Oprah Winfrey – Nữ hoàng truyền hình, tỉ phú của nước Mỹ. Sinh ra tại một khu ổ chuột, vượt qua mọi định kiến để trở thành tỉ phú tuổi 40.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Không từ bỏ ước mơ của mình, nỗ lực học tập rèn luyện để chinh phục thử thách trên hành trình dài và rộng của cuộc đời phía trước.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Billi Lim nhà sáng lập của IHK (Viện Hardknocks Institute of Hardknocks) và chương trình hội thảo nổi tiếng: "Sinh ra để tự do" từng viết một cuốn sách nổi tiếng mang tên: "Dám thất bại". Cuốn sách này khiến tôi suy ngẫm về ý nghĩa của bản lĩnh trong thành công của mỗi con người. Bản lĩnh là dám sống, dám nghĩ, dám làm những điều bản thân cho là đúng. Nó còn được hiểu đó là sự gan dạ, dũng cảm, kiên cường dám đối mặt với

khó khăn và dám đứng lên từ thất bại. Đây là một đức tính đáng quý, nhưng cần phải trải qua quá trình mài giũa để có thể tìm được con đường đúng đắn nhất đi đến thành công. Cuộc đời nhiều biến chuyển, ẩn chứa nhiều khó khăn và thử thách bất ngờ, khi có bản lĩnh, chúng ta sẽ không phải cúi đầu, không phải băn khoăn, không phải lo nghĩ sẽ phải làm gì, làm như thế nào trước những biến cố xảy ra. Người có bản lĩnh đối đầu với nghịch cảnh coi đó là cơ hội, người thiếu bản lĩnh coi đó là lý do để từ bỏ. Và vốn dĩ, thành công chỉ dành cho những người dám nghĩ, dám làm. Bản lĩnh làm nên chính bạn rất khác biệt, đặc biệt: dũng cảm, kiên trì, tự tin, quyết đoán, không ngại đối mặt với khó khăn. Suy ngẫm về tầm quan trọng của bản lĩnh tôi nhớ tới Oprah Winfrey – Nữ hoàng truyền hình, tỉ phú của nước Mỹ. Sinh ra tại một khu ổ chuột, con gái của một cặp vợ chồng vị thành niên không kết hôn, thậm chí đã từng bị xâm hại tình dục và mang thai ở tuổi 14, bà vẫn kiên cường vượt qua mọi định kiến, gian nan để trở thành tỷ phú da màu ở tuổi 40 cũng như truyền cảm hứng cho biết bao mảnh đời bất hạnh. Người có bản lĩnh sẽ luôn bứt phá để thành công được mọi người kính nể, cảm phục từ đó xã hội thêm văn minh tiến bộ, là nền tảng để đất nước Việt Nam tôi tự hào với các bạn bè quốc tế. Trong cuộc đời, cũng đã có những lúc tôi muốn từ bỏ hành trình chinh phục đại học vì nghĩ nó quá khó khăn đối với mình thế nhưng vượt lên trên tất cả, tôi đã lựa chọn đối mặt, không từ bỏ và từng ngày học tập chăm chỉ hơn. Bạn và tôi, hãy cùng tiếp thêm cho nhau lòng dũng cảm trong đời, bởi nếu chỉ có một trái tim mềm yếu mang theo trong chuyến hành trình đam mê

14. Sự cần thiết của lời cảm ơn

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: sự cần thiết của lời cảm ơn</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Khi mỗi chúng ta ghi nhớ về những điều người khác đã làm cho mình, ta cất một lời cảm ơn xuất phát từ tận đáy lòng.</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
</table>

		Ý nghĩa/ tác dụng	• Lời cảm ơn luôn có sức mạnh để tồn tại trong cuộc sống của mỗi người. • Một lời cảm ơn xuất phát từ tấm lòng chân thành sẽ giúp mỗi người ý thức hơn về sự biết ơn. • Có thêm động lực để ra sức giúp đỡ, hy sinh, cống hiến cho cuộc đời. • Mọi hành động của chúng ta trở nên đầy ý nghĩa khi nó có ý nghĩa với người khác và được họ nhớ đến. • Lời cảm ơn giữa cho cuộc sống của con người đầy tình yêu thương và trân trọng lẫn nhau. • Mỗi con người sống với lòng biết ơn thì xã hội sẽ trở nên tốt đẹp, giàu tình cảm và gắn bó với nhau nhiều hơn. • Lời nói ngọt ngào ấy giúp chúng ta rèn luyện những đức tính tốt đẹp khác, truyền tải những thông điệp tích cực ra xã hội.
		Dẫn chứng	• Trong cơn đại dịch vừa qua những lời cảm ơn, động viên chân thành của toàn dân Việt Nam đã tiếp sức cho các đội ngũ y bác sĩ ngoài mặt trận.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về lời cảm ơn sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Bạn có tin vào sức mạnh của một lời nói? Một lời cảm ơn có thể thay đổi cả thế giới? Có lẽ chúng ta dường như đã bỏ quên đi sức mạnh ẩn giấu của một lời cảm ơn. Lời cảm ơn là biểu hiện của sự biết ơn. Khi mỗi chúng ta ghi nhớ về những điều người khác đã làm cho mình, ta cất một lời cảm ơn xuất phát từ tận đáy lòng. Nhưng cuộc sống tội tà dường

như đã làm mỗi người chúng ta bỏ quên đi lời cảm ơn và sức mạnh của chúng. Chúng ta thản nhiên nhận sự giúp đỡ, hy sinh của người khác và coi đó là lẽ đương nhiên. Và rồi cứ thế, thế giới con người đầy khoảng cách, chúng ta ngại sẻ chia và giúp đỡ. Vì ta biết sẽ chẳng ai mảy may biết ơn bởi sự giúp đỡ của ta. Nhưng không, lời cảm ơn luôn có sức mạnh để tồn tại trong cuộc sống của mỗi người. Một lời cảm ơn xuất phát từ tấm lòng chân thành sẽ giúp mỗi người ý thức hơn về sự biết ơn. Và rồi khi lời cảm ơn được gửi tới người xứng đáng được nhận sẽ giúp con người có thêm động lực để ra sức giúp đỡ, hy sinh, cống hiến cho cuộc đời. Vì chúng ta biết mọi hành động của chúng ta trở nên đầy ý nghĩa khi nó có ý nghĩa với người khác và được họ nhớ đến. Khi những ngày đất nước oằn lưng chống dịch, thì chính lời cảm ơn đã tiếp sức cho tất thảy mọi người. Những y bác sĩ, những cán bộ cấp cao, những ban ngành địa phương,... đều là những người ra sức để cống hiến cho công cuộc đẩy lùi dịch bệnh. Và chính những lời cảm ơn đã cho họ có thêm sức mạnh, vì họ biết đằng sau mình là hàng triệu đồng bào Việt Nam với một tấm lòng chân thành đang dõi theo họ. Lời cảm ơn giữa cho cuộc sống của con người đầy tình yêu thương và trân trọng lẫn nhau. Mỗi con người sống với lòng biết ơn thì xã hội sẽ trở nên tốt đẹp, giàu tình cảm và gắn bó với nhau nhiều hơn. Lời nói ngọt ngào ấy giúp chúng ta rèn luyện những đức tính tốt đẹp khác, truyền tải những thông điệp tích cực ra xã hội. Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về lời cảm ơn sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.

15. Vai trò của sự khác biệt trong cuộc sống

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: vai trò của sự khác biệt</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Là không giống ai, ta sống với chính con người thật của ta</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
</table>

		Ý nghĩa/ tác dụng	• Sự khác biệt khiến con người thể hiện được bản sắc riêng, không bị hòa tan trong đám đông. • Sống khác biệt giúp chúng ta có những suy nghĩ độc lập, táo bạo, thể hiện được cá tính của bản thân. • Những suy nghĩ khác, góc nhìn về thế giới và mọi vật xung quanh sẽ tạo điều kiện con người tìm kiếm cơ hội vươn lên. • Chính nhờ sự khác biệt bạn đối với thế giới xung quanh khiến người khác quan tâm, tôn trọng bạn nhiều hơn. • Họ tìm thấy ở bạn những giá trị tích cực, mới mẻ, cần quan sát và học hỏi. • Cuộc sống chúng ta sẽ thật ý nghĩa, hạnh phúc • Từ đó góp phần giúp cho xã hội thêm tiến bộ, hào quang.
		Dẫn chứng	• CColombo với một hành trình khác biệt đã tìm ra Châu Mỹ.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về sự khác biệt sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

"Bạn sinh ra là một nguyên bản, đừng chết như một bản sao" có lẽ là câu nói tạo nhiều suy ngẫm về sự khác biệt và vai trò của nó. Mỗi chúng ta khi sinh ra đều là một thực thể riêng biệt và độc lập. Nhưng rồi khi trưởng thành, chúng ta lại gắm mình với một cộng đồng chẳng thể tách rời. Và vì thế sự khác biệt khiến con người thể hiện được bản sắc riêng, không bị hòa tan trong đám đông, trong cộng đồng. Edison sẽ không tài nào chế tạo được đèn điện nếu ông mãi làm theo những chỉ dẫn hiện có. Sự thật, ông đã dám phá vỡ các nguyên tắc, thử một lần khác biệt và ông đã thành công. Sống khác biệt giúp chúng ta có những suy nghĩ độc lập, táo bạo, thể hiện được cá tính của bản thân. Mỗi cá nhân là

một thực thể với những màu sắc đa dạng. Sống khác biệt để tránh rập khuôn, một màu một cách sáo rỗng. Những suy nghĩ khác, góc nhìn về thế giới và mọi vật xung quanh sẽ tạo điều kiện con người tìm kiếm cơ hội vươn lên. Chính nhờ sự khác biệt bạn đối với thế giới xung quanh khiến người khác quan tâm, tôn trọng bạn nhiều hơn. Họ tìm thấy ở bạn những giá trị tích cực, mới mẻ, cần quan sát và học hỏi. Sự khác biệt ở người khác luôn tạo cho ta động lực không ngừng vươn lên. Cuộc sống là hành trình của những kẻ khác biệt, lịch sử chỉ ghi tên những kẻ dám sống và làm những điều mới lạ. Như một Galileo Galilei với những suy nghĩ táo bạo trái đất quay tạo ra từ một tư tưởng khác biệt. Một CColombo với một hành trình khác biệt đã tìm ra Châu Mỹ. Sự khác biệt cho phép mỗi con người sống một cuộc đời riêng không dựa dẫm, để con người được sống là mình, được làm những điều khác biệt kiến tạo thế giới. Chính sự khác biệt ấy làm cuộc đời mỗi người trở nên đầy ý nghĩa khi con người được đánh dấu tên mình một cách đầy khác biệt từ đó góp phần giúp cho xã hội thêm văn minh, tiến bộ, hào quang. Chúng ta vẫn thường bắt đầu viết lên cuộc đời hạnh phúc của mình từ những điều bình yên và giản dị như vậy. Bài học về sự khác biệt sẽ là tấm gương phản chiếu cuộc đời tôi mãi mãi mang theo.

16. Ý nghĩa của việc đọc sách

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của việc đọc sách</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Chứa đựng rất nhiều kiến thức trong cuộc sống, giúp chúng ta tư duy, nhận thức sâu sắc hơn.
• Đọc sách là một cách để ta thưởng thức cuộc sống.
• Đọc sách còn là một biện pháp tự học hữu hiệu và thiết thực.
• Đọc sách, mọi người sẽ không chỉ cảm thấy không còn đơn độc mà họ còn cảm thấy vô cùng tĩnh tâm.</td></tr>
</table>

			• Ươm mầm trong chúng ta những ý nghĩ cao thượng, những ý tưởng để làm việc trong nhiều lĩnh vực và hiểu biết sâu rộng. • Đưa con người nhanh tới thành công, xã hội thêm văn minh tiến bộ.
		Dẫn chứng	• Bill Gates, một tỷ phú thế giới vẫn sống cuộc đời của một "mọt sách". Ông đọc hơn 50 đầu sách mỗi năm và duy trì thói quen tốt ấy đến bây giờ
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Bạn thấy đấy, sách là kho tri thức không chối từ ai, chỉ cần ta hiểu được giá trị của kho tri thức ấy
		Bài học nhận thức	• Xây dựng cho mình thói quen đọc sách hàng ngày. Nhờ đọc sách, tôi tin chắc chắn chúng ta sẽ ngày một ưu tú hơn.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Maxim Gorki từng viết: "Sách mở ra trước mắt tôi những chân trời mới". Thật vậy, và đọc sách là một việc làm không hề phức tạp mà lại có ý nghĩa lớn lao. Ai cũng biết sách chứa đựng rất nhiều kiến thức trong cuộc sống, giúp chúng ta tư duy, nhận thức sâu sắc hơn, trưởng thành hơn và tích lũy được vốn từ ngữ phong phú. Do đó đọc sách là một cách để ta thưởng thức cuộc sống, đó chẳng khác gì một sự trải nghiệm phong phú đủ mọi cung bậc trên từng trang sách. Bên cạnh đó đọc sách còn là một biện pháp tự học hữu hiệu và thiết thực mà ai cũng có thể làm được. Khi đọc sách, mọi người sẽ không chỉ cảm thấy không còn đơn độc mà họ còn cảm thấy vô cùng tĩnh tâm. Nó có thể ươm mầm trongchúng ta những ý nghĩ cao thượng, những ý tưởng để làm việc trong nhiều lĩnh vực và hiểu biết sâu rộng. Rèn luyện thói quen đọc sách sẽ mang lại những lợi ích vô cùng to lớn; là một thói quen tốt giúp cho bộ não của chúng ta khỏe mạnh và linh hoạt. Đọc sách đem lại sự thư giãn, là nguồn gốc tuyệt vời của sự hưởng thụ, mọi nguồn cảm hứng, chỉ cho chúng ta mọi con đường đi với những kiến thức tuyệt vời, nó giúp ta trở thành một người thành công trong cuộc sống này, từ đó làm nền tảng, làm bệ phóng giúp cho xã hội thêm văn minh tiến bộ. Những cuốn sách thú vị và bổ ích giống như người bạn tốt, nhất là với những

người say mê đọc nó. Bill Gates, một tỷ phú thế giới vẫn sống cuộc đời của một "mọt sách". Ông đọc hơn 50 đầu sách mỗi năm và duy trì thói quen luôn đọc sách một tiếng trước khi đi ngủ bất chấp công việc bận ra sao. Ông chủ Facebook – Mark Zuckerberg cũng tương tự khi mời cả thế giới tham gia vào thử thách của chính mình vào năm 2015: Đọc một cuốn sách mới vào mỗi hai tuần. Bạn thấy đấy, sách là kho tri thức không chối từ ai, chỉ cần ta hiểu được giá trị của kho tri thức ấy để rồi tự xây dựng cho mình thói quen đọc sách hàng ngày. Nhờ đọc sách, tôi tin chắc chắn chúng ta sẽ ngày một ưu tú hơn.

17. Ý nghĩa của việc xác định mục tiêu trong cuộc sống

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của việc xác định mục tiêu trong cuộc sống</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Xác định mục tiêu là sự rõ ràng trong nhận thức và hành động, ta đặt cho mình những đích đến và kế hoạch tường minh để chinh phục nó khi bắt đầu có những hình dung sơ khai nhất.</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Đề mục tiêu của bản thân cũng là khi con người biết lắng nghe những mong muốn, nguyện vọng của bản thân
• Có cho mình động lực để cố gắng, để nỗ lực tiến về phía trước.
• Nó giúp ta không phải đối diện với cảnh không biết nên làm gì, phải làm gì hay cần làm gì.
• Con người với những hình dung rõ nét về mục tiêu luôn có những bước tiến vững chắc không bị lay động trước sóng gió cuộc đời.</td></tr>
</table>

			• Việc xác định mục tiêu trở thành yếu tố quyết định thành công • Làm nền tảng, hành trang giúp cho xã hội thêm phát triển, tiến bộ.
		Dẫn chứng	• Nhà thám hiểm người Tây Ban Nha, Magellan đã thực hiện chuyến hành trình vượt biển của mình.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Mỗi chúng ta cũng sẽ có một cuộc viễn du cho mình với đích đến là những mục tiêu mà ta xác định.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Có lẽ mỗi người trong chúng ta ai cũng đã từng ít nhất một lần bước đi mà không hề xác định được rõ ràng con đường phía trước. Những bước đi đầy mông lung là vô định, nó khiến ta mệt nhoài, chán nản và cuối cùng là bỏ cuộc. Từ đó, ta hiểu rằng, việc xác định mục tiêu trở thành yếu tố quyết định thành công của mỗi người. Xác định mục tiêu là sự rõ ràng trong nhận thức và hành động, ta đặt cho mình những đích đến và kế hoạch tường minh để chinh phục nó khi bắt đầu có những hình dung sơ khai nhất. Đề mục tiêu của bản thân cũng là khi con người biết lắng nghe những mong muốn, nguyện vọng của bản thân. Biết mình muốn gì, đam mê điều gì. Và rồi để đạt được những điều ấy, chúng ta có cho mình những cột mốc dài hạn hay ngắn hạn để thực hiện. Chỉ khi có mục tiêu, ta mới có cho mình động lực để cố gắng, để nỗ lực tiến về phía trước. Một mục tiêu rõ ràng, một kế hoạch làm cho cuộc đời mỗi người có sự hoạch định rõ ràng mà không phải sống với chuỗi ngày mông lung cố định, như con thuyền không biết đi đâu về đâu. Nó giúp ta không phải đối diện với cảnh không biết nên làm gì, phải làm gì hay cần làm gì. Con người với những hình dung rõ nét về mục tiêu luôn có những bước tiến vững chắc. Và rồi chúng ta cũng chẳng bị lay động trước sóng gió cuộc đời hay áp lực từ kẻ khác vì ta biết mình có một đích đến, từ đó làm hành trang, làm bệ phóng giúp cho xã hội thêm tiến bộ phát triển. Với mục tiêu sáng rõ là khai phá những vùng đất mới mà nhà thám hiểm người Tây Ban Nha, Magellan đã thực hiện chuyến hành trình của mình. Mục tiêu ấy khiến ông vượt qua những gian khó, những bão bùng của cuộc hành trình vượt biển. Và rồi ông đã thành công với

chuyến đi vòng quanh trái đất đầu tiên. Và mỗi chúng ta cũng sẽ có một cuộc viễn du cho mình với đích đến là những mục tiêu mà ta xác định.

18. Ý nghĩa của việc sống chậm của con người

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận:</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Thân đoạn</td><td rowspan="4">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Không cần giải thích</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Thấy được những điều nhỏ bé và đang nằm thật bình yên quanh ta.
• Một lần chậm rãi để quan tâm và yêu thương mọi người, những người mà khi ta bận rộn đã chẳng hề để tâm.
• Biết sống chậm lại, ta mới không bỏ lỡ những người mà ta yêu thương, những điều mà ta trân quý.
• Để dành cho mình những khoảng tĩnh lặng an yên, để yêu thương và lắng nghe chính mình.
• Chính sự sống chậm ấy cho phép con người tận hưởng cuộc sống một cách trọn vẹn nhất.
• Truyền cảm hứng sống mãnh liệt cho bất cứ ai đang mỏi mệt trong một đời vội vã.</td></tr>
<tr><td>Dẫn chứng</td><td>• Cô cử nhân ngành Thiết kế đồ họa” của Đại học Kiến trúc Hà Nội - Nguyễn Ngoan. Rời chốn đô thị về quê sống với mảnh vườn, mái tranh.</td></tr>
</table>

Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Lối sống chậm có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với đời sống tâm hồn cũng như thể chất của mỗi con người
	Bài học nhận thức	• Là một người trẻ sinh ra và sống trong thời kỳ hội nhập, chúng ta hãy sống thật chậm để cảm nhận cuộc sống từng phút từng giây….

Cách trình bay một đoạn văn hoàn chỉnh

Suốt một thời gian dài, các bạn trẻ đã đưa câu nói: "Sống chậm lại, nghĩ khác đi. Yêu thương nhiều hơn" trở thành một châm ngôn sống cho mình. Cuộc sống thì luôn vội vã, con người thì cứ mải mê bước nhanh theo nó. Chúng ta đẩy mình theo những guồng quay không điểm dừng của cuộc đời, để rồi trong ta chẳng ai mảy may đứng lại một phút giây để ngắm nhìn thế giới. Cuối cùng chúng ta vì hối hả, vội vã đã bỏ đi rất nhiều thứ. Hãy một lần "bước chậm lại giữa thế gian nội vã" để thấy được những điều nhỏ bé và đang nằm thật bình yên quanh ta. Hãy một lần đừng đi "chuyến tàu tốc hành" con đường cao tốc, mà thử thả bộ xem sao! Một lần chậm rãi để quan tâm và yêu thương mọi người, những người mà khi ta bận rộn đã chẳng hề để tâm. Chỉ khi biết sống chậm lại, ta mới không bỏ lỡ những người mà ta yêu thương, những điều mà ta trân quý. Một phút giây ta dừng lại để dành cho mình những khoảng tĩnh lặng an yên, để yêu thương và lắng nghe chính mình. Chính sự sống chậm ấy cho phép con người tận hưởng cuộc sống một cách trọn vẹn nhất. Như cái cách mà rất nhiều người trẻ giã từ cuộc sống đô thị ồn ã, bỏ nhà phố và về quê. Như cô cử nhân ngành Thiết kế đồ họa" của Đại học Kiến trúc Hà Nội - Nguyễn Ngoan là một trong số đó, Rời xa Hà Nội, rời xa những vội vã của phố thị, cô gái trẻ trở về vùng quê Thái Nguyên với một ngôi nhà nhỏ, một mảnh vườn con và những động vật nhỏ. Nguyễn Ngoan tạo dựng cho mình một cửa hàng nhỏ chuyên bán sản phẩm tạo hình các loại cá bằng gỗ do tự tay có thiết kế, đẽo gọt và vẽ. Một cuộc sống yên an, bình dị và nhẹ nhàng ấy không chỉ đem đến cho cô gái trẻ niềm vui sống và hạnh phúc mà còn truyền cảm hứng sống mãnh liệt cho bất cứ ai đang mỏi mệt trong một đời vội vã. Lối sống chậm có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với đời sống tâm hồn cũng như thể chất của mỗi con người, là một người trẻ sinh ra và sống trong thời kỳ hội nhập, chúng ta hãy sống

thật chậm để cảm nhận cuộc sống từng phút từng giây, sống trân trọng từng khoảnh khắc để không hối hận những gì đã đi xa mãi mãi.

19. Sức mạnh của việc kiềm chế cảm xúc nhất thời.

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: sức mạnh của việc kiềm chế cảm xúc nhất thời.
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Cảm xúc nhất thời là những trạng thái cảm xúc đến với môi con người trong một khoảnh khắc ngắn ngủi và cũng biến mất rất nhanh.
		Biểu hiện	• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Khi con người bắt đầu để ý đến những cảm xúc nhất thời và học cách để kiềm chế chúng cũng là lúc con người bắt đầu biết bình tĩnh hơn. • Kiểm soát những cảm xúc nhất thời hoặc là một điều hết sức quan trọng. • Giúp mỗi chúng ta có thời gian cũng như đủ lý trí để nhìn nhận, suy xét và giải quyết vấn đề. • Kiềm chế trước những cảm xúc giúp con người tỉnh táo bà tránh được những quyết định, hành động vội vã. • Cảm xúc chỉ thật sự trọn vẹn khi con người biết kiềm chế và kiểm soát nó, để cảm xúc không phải điều chi phối cuộc đời mà là sức mạnh để con người vượt qua cuộc sống.
		Dẫn chứng	• Vincent van Gogh đã cắt đi một bên tại của mình và cơn tức giận rồi hối hận một cách muộn màng.

Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Kiềm chế cảm xúc nhất thời đã đem đến cho tôi một bài học đáng trân trọng.
	Bài học nhận thức	• Luôn yêu thương, tôi luyện bản lĩnh, sự bình tĩnh trước một vấn đề, ta nhìn đời không chỉ bằng con mắt mà còn cả bằng lý trí và trái tim.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Một cơn tức giận có thể khiến con người đánh mất đi lý trí, mất đi cơ hội. Một sự rung động trong khoảnh khắc ngắn ngủi có thể khiến con người trao đi con tim mà không suy nghĩ. Những cảm xúc nhất thời có thể là nguồn cơn và dẫn lối con người gặp pô số những điều không như ý. Chính vì thế việc kiểm soát những cảm xúc nhất thời hoặc là một điều hết sức quan trọng. Cảm xúc nhất thời là những trạng thái cảm xúc đến với môi con người trong một khoảnh khắc ngắn ngủi và cũng biến mất rất nhanh. Thế nhưng những điều mà khi cảm xúc ấy qua đi rồi và để lại thì luôn là những điều hết sức khôn lường. Những cảm xúc nhất thời khiến con người không kiểm soát được những hành vi hay suy nghĩ của mình. Khi con người bắt đầu để ý đến những cảm xúc nhất thời và học cách để kiềm chế chúng cũng là lúc con người bắt đầu biết bình tĩnh hơn. Sự bình tĩnh ấy giúp mỗi chúng ta có thời gian cũng như đủ lý trí để nhìn nhận, suy xét và giải quyết vấn đề. Không những thế, những cảm xúc nhất thời ấy còn là sự thúc ép con người đưa ra quyết định hay hành động, và rồi đó hầu như đều là những quyết định và hành động ấy đều là sai lầm khi con người thực hiện chúng bằng cảm tính. Chính sự kiềm chế trước những cảm xúc giúp con người tỉnh táo bà tránh được những quyết định, hành động vội vã. Danh hoạ nổi tiếng thế giới Vincent van Gogh đã cắt đi một bên tại của mình và cơn tức giận khi người bạn của ông là hoạ sĩ Paul Gauguin bỏ đi. Một bên tai mất đi là hậu quả của những cảm xúc nhất thời không được kiểm soát, để lại nỗi đau cho không chỉ thể xác mà là cả tâm hồn của người nghệ sĩ. Cảm xúc chỉ thật sự trọn vẹn khi con người biết kiềm chế và kiểm soát nó, để cảm xúc không phải điều chi phối cuộc đời mà là sức mạnh để con người vượt qua cuộc sống. Kiềm chế cảm xúc nhất thời đã đem đến cho tôi một bài học đáng trân trọng. Vượt lên trên cả điều này, tôi cảm nhận được rằng bất cứ ai đang đọc bài viết này cũng sẽ nhận được giá trị như vậy. Đó là luôn yêu thương, tôi luyện bản lĩnh, sự bình tĩnh trước một vấn đề, ta nhìn đời không chỉ bằng con mắt mà còn cả bằng lý trí và trái tim.

20. Ý nghĩa của lòng vị tha

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: ý nghĩa của lòng vị tha
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Vị tha chính là sống vì người khác, không ích kỉ hay mưu lợi cá nhân
		Biểu hiện	• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Tha thứ cho một người nào đó có thể khiến ta cảm thấy thật sự thanh thản, nhẹ nhõm. • Tha thứ sẽ là một liều thuốc giải độc mạnh mẽ. • Tha thứ trước lỗi lầm của người khác, tạo cơ hội để họ sửa sai. • Người có lòng vị tha sẽ được mọi người yêu mến nể trọng. Cho nên họ dễ được giúp đỡ trở lại và thành công trong công việc. • Là động lực để xây dựng nên những giá trị khoa học và nghệ thuật đích thực đóng góp cho xã hội.
		Dẫn chứng	• Voltaire đã từng nói: "Chúng ta đầy khiếm khuyết và sai lầm, hãy để chúng ta cùng tha thứ cho sự nực cười của nhau - đó là luật đầu tiên của tự nhiên".
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Lòng vị tha là thứ trang sức lung linh nhất mà bạn có thể tự tô điểm cho chính mình.
		Bài học nhận thức	• Biết cảm thông và yêu thương nhiều hơn, bình tĩnh ứng xử trước những sự việc xảy ra trong cuộc sống.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Trong cuộc sống luôn có những điều mà ta chẳng bao giờ hài lòng, có những lời nói khiến ta bị tổn thương, có những cách đối xử làm ta buồn lòng, trăn trở... Nhưng điều quan trọng là sau tất cả những điều đó, ta vẫn có lòng vị tha. Vị tha chính là sống vì người khác, không ích kỉ hay mưu lợi cá nhân với xuất phát điểm không gì khác ngoài một trái tim biết yêu thương đồng loại. Ngạn ngữ có câu: "Hãy tha thứ và hãy quên!", nhưng phần lớn chúng ta thường cảm thấy quên dễ hơn nhiều so với việc tha thứ cho một người nào đó đã làm ta đau lòng, việc tha thứ đòi hỏi một người phải có tấm lòng nhân hậu sâu sắc, biết yêu thương mọi người và bỏ qua tất cả tội lỗi mà họ đã làm. Nhưng so với thực tế, chẳng mấy ai có thể làm được như vậy. Song nếu nhìn lại, việc tha thứ cho một người nào đó có thể khiến ta cảm thấy thật sự thanh thản, nhẹ nhõm. Nếu cứ gặm nhấm những nỗi đau và âm ỉ sự phục thù, ta sẽ bị hao mòn cả về thể xác lẫn tinh thần. Người có lòng vị tha sẽ được mọi người yêu mến nể trọng. Cho nên họ dễ được giúp đỡ trở lại và thành công trong công việc. Tha thứ sẽ là một liều thuốc giải độc mạnh mẽ. Tha thứ được thể hiện qua nhiều hành động trong cuộc sống hằng ngày, vui vẻ nở nụ cười khi có ai đó vô tình giẫm phải chân mình, thanh thản chấp nhận lời xin lỗi và tha thứ trước lỗi lầm của người khác, tạo cơ hội để họ sửa sai. Đúng như Voltaire đã từng nói: "Chúng ta đầy khiếm khuyết và sai lầm, hãy để chúng ta cùng tha thứ cho sự nực cười của nhau - đó là luật đầu tiên của tự nhiên". Là động lực để xây dựng nên những giá trị khoa học và nghệ thuật đích thực đóng góp cho xã hội. Lòng vị tha là thứ trang sức lung linh nhất mà bạn có thể tự tô điểm cho chính mình. Nhận thức được điều đó, mỗi chúng ta cần sống nhân hậu hơn, biết cảm thông và yêu thương nhiều hơn, bình tĩnh ứng xử trước những sự việc xảy ra trong cuộc sống. Cuộc đời này có biết bao điều thú vị đang chờ được khám phá, cớ sao ta phải ôm mãi những phiền muộn, giận hờn và chán nản?

HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

21. Định hướng chọn nghề nghiệp cho giới trẻ

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: Định hướng chọn nghề nghiệp cho giới trẻ
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Là công tác hướng nghiệp, dựa vào những thông tin như sở thích, năng lực, nhu cầu xã hội... để chọn

			nghề nghiệp phù hợp với nguyện vọng, khả năng của bản thân.
		Thực trạng	• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính bản thân, gia đình, nhà trường, xã hội….
		Tác hại	• Khi cứ cố theo đuổi một nghề mà ta không thích hay thiếu khả năng, con người sẽ chẳng thể có được nghị lực để học tập, cố gắng vươn lên trong nghề, dễ dàng trở nên chán nản, buông xuôi. • Nếu cứ trông chờ vào sự nâng đỡ của người khác, ta sẽ chẳng thể trưởng thành cũng như khai phá được khả năng tiềm ẩn của mình. • Xã hội sẽ chẳng thể phát triển tiến bộ
		Nguyên nhân	• Thiếu định hướng, chưa suy nghĩ chín chắn trong việc chọn nghề • Họ không chọn theo đam mê, năng lực mà có những suy nghĩ rất sai lầm, lệch lạc như: chọn nghề vì lười nhác, ỷ lại.
		Dẫn chứng	• Những chương trình định hướng nghề nghiệp mà ví dụ như buổi tư vấn tại Trường Đại học Kinh tế quốc dân tháng 4 vừa rồi cần được tổ chức phổ biến hơn...
Kết đoạn		Giải pháp	• Cần thay đổi tư duy, có ý thức xác định nghề nghiệp tương lai từ sớm và cố gắng, phấn đấu hết mình để biến ước mơ thành sự thực.
		Bài học nhận thức	• Hãy sáng suốt để chọn một tương lai tốt nhất cho mình.!

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Trong thời đại của toàn cầu hóa, việc định hướng nghề nghiệp cho giới trẻ trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Vậy, định hướng nghề nghiệp là gì? Giới trẻ đang chọn nghề theo những cách nào? Theo tôi, đó là công tác hướng nghiệp, dựa vào những thông tin như sở thích, năng lực, nhu cầu xã hội... để chọn nghề nghiệp phù hợp với nguyện vọng, khả năng của bản thân. Vậy nhưng, hiện nay, không ít bạn trẻ thiếu định hướng, chưa suy nghĩ chín chắn trong việc chọn nghề đang gây nhiều hệ lụy cho cá nhân và cho xã hội. Họ không chọn theo đam mê, năng lực mà có những suy nghĩ rất sai lầm, lệch lạc như: chọn nghề vì lười nhác, ỷ lại vào các mối quan hệ của bố mẹ hay chọn nghề ngẫu nhiên vì không có một đam mê đích thực. Nhưng, dù xuất phát từ nguyên nhân nào thì những hành động đó cũng đều mang tới rất nhiều hệ lụy. Khi cứ cố theo đuổi một nghề mà ta không thích hay thiếu khả năng, con người sẽ chẳng thể có được nghị lực để học tập, cố gắng vươn lên trong nghề, dễ dàng trở nên chán nản, buông xuôi. Đồng thời, nếu cứ trông chờ vào sự nâng đỡ của người khác, ta sẽ chẳng thể trưởng thành cũng như khai phá được khả năng tiềm ẩn của mình. Từ đó xã hội sẽ chẳng thể phát triển tiến bộ bởi những lầm tưởng của cá nhân, bởi những con người chỉ biết suy nghĩ buông xuôi như vậy. Để hiện tượng này kết thúc, thiết nghĩ cha mẹ, gia đình nên dành thời gian tìm hiểu tâm tư, sở thích và không bắt ép con phải theo nghề nó không muốn. Đồng thời, những chương trình định hướng nghề nghiệp mà ví dụ như buổi tư vấn tại Trường Đại học Kinh tế quốc dân tháng 4 vừa rồi cần được tổ chức phổ biến hơn... Nói tóm lại, tất cả chúng ta, đặc biệt là thế hệ trẻ, trong đó có tôi, cần thay đổi tư duy, có ý thức xác định nghề nghiệp tương lai từ sớm và cố gắng, phấn đấu hết mình để biến ước mơ thành sự thực. Đừng để tương lai của mình bị quyết định bởi người khác, cũng đừng quá mù quáng mà lao theo những thứ viển vông. Hãy sáng suốt để chọn một tương lai tốt nhất cho mình.!

22. Bùng nổ dân số

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: bùng nổ dân số
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Là một khái niệm chỉ sự gia tăng nhanh và đột biến (trên 2.1%) của dân số, xảy ra do tỉ lệ sinh quá cao.

		Thực trạng	• Hiện tượng này đã và đang để lại rất nhiều tác động tiêu cực tới các nước đang phát triển, trong đó có Việt Nam.
		Tác hại	• Gây nên áp lực lớn tới hệ thống cơ sở hạ tầng giao thông, y tế, giáo dục cũng như phúc lợi xã hội. • Sinh nhiều con sẽ khiến đứa trẻ không được đáp ứng đủ các nhu cầu cần thiết để có thể phát triển toàn diện. • Kéo theo nhu cầu sử dụng đất, tài nguyên thiên nhiên lớn hơn, gây ra ô nhiễm môi trường, thiếu nước ngọt trầm trọng • Gia tăng nguy cơ bùng phát dịch bệnh ở những nơi chất lượng y tế dự phòng chưa cao.
		Nguyên nhân	• Do ý thức của mọi người còn chưa cao, chưa đủ hiểu biết về những tác động khôn lường trước xã hội. Ở một số địa phương vẫn còn tư tưởng trọng nam khinh nữ cổ hủ lạc hậu • Một phần cũng do nhà nước chưa quản nghiêm vấn đề này, chưa đủ điều kiện cơ sở vật chất để tiếp ứng cho người dân.
		Dẫn chứng	• Những nước nghèo ở châu Phi và khu vực Nam Á lại là những nước có tỉ lệ gia tăng dân số cao, hiện nay vẫn ở mức 2,53%
Kết đoạn		Giải pháp	• Tuyên truyền, vận động về kế hoạch hóa gia đình tới từng hộ ra đình đi đôi với thực hiện các chính sách phát triển kinh tế, nâng cao đời sống nhân dân.
		Bài học nhận thức	• Với học sinh, trong đó có tôi, việc cần làm là trau dồi kiến thức về bùng nổ dân số

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Bùng nổ dân số đang là vấn đề cấp thiết của nhân loại. Vậy, bùng nổ dân số là gì? Nó có tác động như thế nào tới đời sống của chúng ta? Đây là một khái niệm chỉ sự gia tăng nhanh và đột biến (trên 2.1%) của dân số, xảy ra do tỉ lệ sinh quá cao. Hiện tượng này đã và đang để lại rất nhiều tác động tiêu cực tới các nước đang phát triển, trong đó có Việt Nam. Trước hết, nó gây nên áp lực lớn tới hệ thống cơ sở hạ tầng giao thông, y tế, giáo dục cũng như phúc lợi xã hội. Đồng thời, khi chưa đủ điều kiện kinh tế, sinh nhiều con sẽ khiến đứa trẻ không được đáp ứng đủ các nhu cầu cần thiết để có thể phát triển toàn diện. Sự bùng nổ dân số cũng kéo theo nhu cầu sử dụng đất, tài nguyên thiên nhiên lớn hơn, gây ra ô nhiễm môi trường, thiếu nước ngọt trầm trọng cũng như gia tăng nguy cơ bùng phát dịch bệnh ở những nơi chất lượng y tế dự phòng chưa cao. Như những nước nghèo ở châu Phi và khu vực Nam Á lại là những nước có tỉ lệ gia tăng dân số cao, hiện nay vẫn ở mức 2,53% là một trọng những vấn đề đáng e ngại đối với chính quyền của họ. Ra tăng hiện tượng ấy là do ý thức của mọi người còn chưa cao, chưa đủ hiểu biết về những tác động khôn lường trước xã hội. Ở một số địa phương vẫn còn tư tưởng trọng nam khinh nữ cổ hủ lạc hậu nên đã dẫn đến hậu quả như ngay hôm nay. Nhưng một phần cũng do nhà nước chưa quản nghiêm vấn đề này, chưa đủ điều kiện cơ sở vật chất để tiếp ứng cho người dân. Đứng trước hiện trạng này, giải pháp được đặt ra là gì? Đó là thúc đẩy tuyên truyền, vận động về kế hoạch hóa gia đình tới từng hộ ra đình đi đôi với thực hiện các chính sách phát triển kinh tế, nâng cao đời sống nhân dân. Còn đối với học sinh, trong đó có tôi, việc cần làm làtrau dồi kiến thức về bùng nổ dân số, tham gia cổ động, vẽ tranh trong các chiến dịch như: "Ngày hội gia đình: Không sinh con thứ ba",... Tôi tin rằng, một khi có sự chung tay của cộng đồng, chúng ta có thể ngăn chặn và giảm thiểu tác động của hiện tượng bùng nổ dân số, hướng tới một cuộc sống tốt đẹp hơn cho tất cả.

23. Vấn đề người tị nạn

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn	Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: người tị

Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Người tị nạn là những con người đánh thương họ phải đi xa nơi mà họ sống, nơi ấy là quê hương của họ để thoát khỏi cảnh đau khổ lầm than.
		Thực trạng	• Diễn ra trên nhiều quốc gia, chủ yếu ở vùng Trung Đông
		Tác hại	• Đẩy biết bao người, phần lớn là phụ nữ và trẻ em, vào cảnh không nhà cửa, không nhu yếu phẩm cần thiết và hơn hết là không chút hi vọng vào tương lai của đất nước. • Nạn nhân của bọn buôn người, bước lên những con tàu thô sơ và quá tải để vượt biển. • Họ phải đối mặt với điều kiện sống tồi tàn tại các khu tị nạn, chật vật xoay sở từ sự giúp đỡ của những tổ chức từ thiện.
		Nguyên nhân	• Do chiến tranh phải, chính những cuộc chiến không hồi kết tại khu vực Trung Đông của chính quyền, họ phải dư cư để tránh khỏi nanh vuốt của bom đạn.
		Dẫn chứng	• Trung bình cứ mỗi ngày trôi qua lại có mười sáu người thiệt mạng trên hành trình di cư từ châu Phi sang phía bên kia Địa Trung Hải.
Kết đoạn		Giải pháp	• Giải pháp duy nhất cho họ không gì khác ngoài một nền hòa bình lâu dài cho khu vực Trung Đông – thứ đòi hỏi sự nỗ lực của cả cộng đồng quốc tế.
		Bài học nhận thức	• Chúng ta hãy tuyên truyền, phản đối những sự bất công đau khổ ấy do chính quyền gây ra, hãy học tập thật tốt để cùng chung tay xây dựng một xã hội hòa bình, văn minh.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Trung bình cứ mỗi ngày trôi qua lại có mười sáu người thiệt mạng trên hành trình di cư từ châu Phi sang phía bên kia Địa Trung Hải. Và đó vẫn chưa phải sự thật thảm khốc nhất về cuộc khủng hoảng nhân đạo đang khiến cả thế giới phải đau đầu. Người tị nạn là những con người đánh thương họ phải đi xa nơi mà họ sống, nơi ấy là quê hương của họ để thoát khỏi cảnh đau khổ lầm than. Vậy lí do gì đã khiến hàng triệu người phải rời bỏ quê hương, bất chấp nguy hiểm tính mạng để đi tìm miền đất hứa? Câu trả lời chưa bao giờ quen thuộc và đau đớn đến thế: chiến tranh. Phải, chính những cuộc chiến không hồi kết tại khu vực Trung Đông đã đẩy biết bao người, phần lớn là phụ nữ và trẻ em, vào cảnh không nhà cửa, không nhu yếu phẩm cần thiết và hơn hết là không chút hi vọng vào tương lai của đất nước. Để tránh khỏi nanh vuốt của đạn bom, họ không còn lựa chọn nào khác ngoài việc tự biến mình thành nạn nhân của bọn buôn người, bước lên những con tàu thô sơ và quá tải để vượt biển. Nhưng ở bên kia đại dương, chào đón họ là đâu phải một châu Âu hoa lệ với cuộc sống màu hồng. Họ phải đối mặt với điều kiện sống tồi tàn tại các khu tị nạn, chật vật xoay sở từ sự giúp đỡ của những tổ chức từ thiện. Nhưng rồi một ngày nào đó ngân quỹ sẽ cạn. Việc sở hữu một tấm thẻ cư trú cũng ngày càng khó khăn bởi mối lo sợ khủng bố đang khiến giới chức châu Âu dè dặt hơn với người di cư từ các quốc gia Hồi Giáo. Vì vậy, giải pháp duy nhất cho họ không gì khác ngoài một nền hòa bình lâu dài cho khu vực Trung Đông – thứ đòi hỏi sự nỗ lực của cả cộng đồng quốc tế. Chỉ khi quê hương không còn khói lửa chiến tranh, trở lại làm mảnh đất lành đúng nghĩa để lạc nghiệp an cư, những người tị nạn mới có thể sống một cuộc đời đúng nghĩa. Và cũng chỉ bằng cách đó chúng ta mới có thể an lòng khi không phải chứng kiến hình ảnh những em bé – ngây thơ và đẹp đẽ - phải nằm lại giữa bãi cát dài lạnh lẽo. Là một người trẻ hiện đại trong thời kỳ hội nhập, chúng ta hãy tuyên truyền, phản đối những sự bất công đau khổ ấy do chính quyền gây ra, hãy học tập thật tốt để cùng chung tay xây dựng một xã hội hòa bình, văn minh.

24. Tư duy số đông

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn	Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: tư duy số đông

Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Là cách suy nghĩ, nhìn nhận, đánh giá mang tính một cộng đồng, thiếu đi dấu ấn cá nhân về một vấn đề, hiện tượng nào đó.
		Thực trạng	• Khi đối mặt với một vấn đề, thay vì trực tiếp đối diện ta lại chọn cách lẩn tránh nó, ẩn vào đám đông hay nói cách khác là a dua theo họ mà không chịu bỏ công suy nghĩ.
		Tác dụng/ Tác hại	• Tư duy số đông biến con người trở nên thụ động, thiếu bản lĩnh và sự quyết đoán. • Tư duy số đông chính là thứ ngăn cản bước chân ta đến với thành công, gây nên phản ứng dây chuyền, tạo nên những tiêu cực không đáng có. • Thiếu đi sự sáng tạo cũng như các phát kiến đột phá, độc đáo, chắc chắn văn minh nhân loại sẽ chẳng thể phát triển
		Nguyên nhân	• Do mỗi người không đủ dũng cảm để nói lên quan điểm của bản thân • Do mọi người không lắng nghe, tiếp đón, tôn trọng quan điểm của người khác
		Dẫn chứng	• Nhà khoa học Galile. Thử hỏi, nếu ông không dám đứng lên bảo vệ ý kiến cá nhân, chống lại lối nghĩ sai lầm của cả xã hội bấy giờ, đến bao giờ con người mới được giải phóng khỏi bóng đen của "thuyết Địa tâm"?
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Vậy nhưng, hạn chế tác động của tư duy số đông không đồng nghĩ với việc xóa bỏ những giá trị văn hóa, chuẩn mực đạo đức đúng đắn và cao quý đã được thừa nhận.
		Bài học nhận thức	• Tất cả chúng ta, trong đó có tôi, cần đề cao phương châm sống hòa nhập chứ không hòa tan, bắt kịp với

		sự chuyển động của xã hội đồng thời giữ nguyên bản sắc, cá tính riêng.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Tư duy số đông đang là vấn đề thu hút sự quan tâm đặc biệt của dư luận xã hội. Vậy, tư duy số đông là gì? Nó có tác động như thế nào tới cuộc sống của chúng ta? Theo tôi, đó là cách suy nghĩ, nhìn nhận, đánh giá mang tính một cộng đồng, thiếu đi dấu ấn cá nhân về một vấn đề, hiện tượng nào đó. Nó đang hình thành một vấn đề tâm lý, ảnh hưởng rất nhiều tới cách suy nghĩ của chúng ta, đặc biệt là giới trẻ. Tư duy số đông biến con người trở nên thụ động, thiếu bản lĩnh và sự quyết đoán. Khi đối mặt với một vấn đề, thay vì trực tiếp đối diện ta lại chọn cách lẩn tránh nó, ẩn vào đám đông hay nói cách khác là a dua theo họ mà không chịu bỏ công suy nghĩ. Chẳng hạn, rất nhiều bạn học sinh chọn trường không vì đam mê mà vì đó là nghề nghiệp mà đa số cho là "hot", để rồi gây nên hiện tượng một số ngành nghề thừa chỉ tiêu trong số khác lại thiếu hụt nhân lực trầm trọng. Vì vậy, không quá khi nói rằng tư duy số đông chính là thứ ngăn cản bước chân ta đến với thành công, gây nên phản ứng dây chuyền, tạo nên những tiêu cực không đáng có. Đồng thời, nếu thiếu đi sự sáng tạo cũng như các phát kiến đột phá, độc đáo, chắc chắn văn minh nhân loại sẽ chẳng thể phát triển. Lối tư duy ấy theo tôi nguyên nhân là do mỗi người không đủ dũng cảm để nói lên quan điểm của bản thân đồng thời mọi người không lắng nghe, tiếp đón, tôn trọng quan điểm của người khác nên mới có nhiều trường hợp đáng tiếc khi bỏ qua cơ hội của chính mình. Chắc hẳn, ai cũng đã hơn một lần nghe về nhà khoa học Galile. Thử hỏi, nếu ông không dám đứng lên bảo vệ ý kiến cá nhân, chống lại lối nghĩ sai lầm của cả xã hội bấy giờ, đến bao giờ con người mới được giải phóng khỏi bóng đen của "thuyết Địa tâm"? Vậy nhưng, hạn chế tác động của tư duy số đông không đồng nghĩ với việc xóa bỏ những giá trị văn hóa, chuẩn mực đạo đức đúng đắn và cao quý đã được thừa nhận. Nói tóm lại, tất cả chúng ta, trong đó có tôi, cần đề cao phương châm sống hòa nhập chứ không hòa tan, bắt kịp với sự chuyển động của xã hội đồng thời giữ nguyên bản sắc, cá tính riêng. Bởi, ta sinh ra không phải để biến mất đi như những hạt cát vô danh mà là để in dấu trong trái tim mọi người.

25. Tình yêu học đường

Mô hình tácg ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu kháo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: tình yêu học đường
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Là tình cảm của các bạn khác giới đối với nhau trong cùng một lớp hoặc một trường khi còn là học sinh. Thứ tình cảm ấy đơn thuần, trong sáng nhưng cũng đầy ngây thơ và non dại.
		Thực trạng	• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính bản thân, gia đình, nhà trường, xã hội
		Tác dụng/ Tác hại	**Ý nghĩa:** • Tình yêu học đường chính là động lực, là sức mạnh tinh thần để họ phấn đấu, cố gắng để không thua kém đối phương. • Tình yêu sẽ mang đến cho người ta cảm giác gần gũi, thân quen như tri kỷ. Mọi buồn vui đều được sẻ chia, mọi vấp ngã đều có người nâng bước. • Tình yêu học đường chỉ mang đúng ý nghĩa khi ta có cái nhìn đúng đắn, hành động phù hợp và đều xuất phát từ hai phía. **Tác hại:** • Tình yêu học đường có thể mang đến những hậu quả khó lường, ảnh hưởng đến cả tâm lí và sinh lí. • Sẽ luôn trăn trở trong đầu về việc hôm nay đi đâu, ăn gì, tặng quà nào, khiến cho việc học đi xuống cũng như tổn hại tới cả thời gian lẫn tiền bạc. • Là yếu tố khiến lầm đường lạc lối, dễ dẫn đến những hành động thiếu suy nghĩ.

		Nguyên nhân	• Các bạn trẻ còn đang tò mò nên bản thân không kiềm chế được hành động và suy nghĩ • Trách nhiệm của người thân gia đình khi quản lý các các con còn hời hợt chưa quan tâm nhiều tới tương lai của con em sau này
		Dẫn chứng	• Con số 30% người nạo phá thai trong độ tuổi vị thành niên cũng rung lên hồi chuông báo động chúng ta về mặt tối của tình yêu học đường.
Kết đoạn		Giải pháp	• Đứng trước hiện tượng này, tất cả chúng ta, đặc biệt là thế hệ trẻ, trong đó có tôi, phải có một cái nhìn đúng đắn về tình yêu tuổi học đường, biết đặt ra cho mình giới hạn an toàn để thứ tình cảm ấy có thể giữ trọn vẻ đẹp và giá trị của mình.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cùng với sự phát triển nhanh chóng của đời sống công nghệ hiện đại, mọi vật cũng đều như chảy trôi thêm nhiều phần mau lẹ trong đó có tình yêu. Tình yêu ngày nay đến sớm và vội vàng hơn bao giờ hết, ngay cả khi người ta vẫn còn khoác trên mình màu áo trắng thơ ngây tuổi học trò. Thứ tình cảm ấy đơn thuần, trong sáng nhưng cũng đầy ngây thơ và non dại. Vì thế, nên hay không nên để thứ tình cảm này chớm nở lại tùy thuộc vào suy nghĩ và thái độ của mỗi cá nhân. Với những người có suy nghĩ cẩn trọng và sâu sắc thì tình yêu học đường chính là động lực, là sức mạnh tinh thần để họ phấn đấu, cố gắng để không thua kém đối phương. Cũng trong cái nhìn tích cực ấy, tình yêu sẽ mang đến cho người ta cảm giác gần gũi, thân quen như tri kỷ. Mọi buồn vui đều được sẻ chia, mọi vấp ngã đều có người nâng bước. Bởi dường như khi có cùng độ tuổi, cùng trạng thái tâm lí, người ta dễ dàng mở lòng và thấu cảm hơn. Tuy nhiên tình yêu học đường chỉ mang đúng ý nghĩa khi ta có cái nhìn đúng đắn, hành động phù hợp và đều xuất phát từ hai phía. Trên thực tế, tình yêu học đường có thể mang đến những hậu quả khó lường, ảnh hưởng đến cả tâm lí và sinh lí của những bạn học sinh chưa thực sự trưởng thành này. Những đứa trẻ đó sẽ luôn trăn trở trong đầu về việc hôm nay đi đâu, ăn gì, tặng quà nào, khiến cho việc học đi xuống cũng như tổn hại tới cả thời gian lẫn tiền bạc. Đồng thời, bản lĩnh chưa thực sự

vững vàng cũng có thể là yếu tố khiến chúng lầm đường lạc lối, dễ dẫn đến những hành động thiếu suy nghĩ với hậu quả khôn lường. Chỉ với một cú nhấn chuột, ta không khó để tìm ra các hình ảnh, đoạn phim ghi lại những hành động đi quá giới hạn lứa tuổi, phản cảm của không ít đứa trẻ còn đang mang trên vai chiếc khăn quàng đỏ. Đâu chỉ có vậy, con số 30% người nạo phá thai trong độ tuổi vị thành niên cũng rung lên hồi chuông báo động chúng ta về mặt tối của tình yêu học đường. Có lẽ các bạn trẻ còn đang tò mò nên bản thân không kiềm chế được hành động và suy nghĩ, nhưng cũng không thể không kể đến trách nhiệm của người thân gia đình khi quản lý các các con còn hời hợt chưa quan tâm nhiều tới tương lai của con em sau này. Đứng trước hiện tượng này, tất cả chúng ta, đặc biệt là thế hệ trẻ, trong đó có tôi, phải có một cái nhìn đúng đắn về tình yêu tuổi học đường, biết đặt ra cho mình giới hạn an toàn để thứ tình cảm ấy có thể giữ trọn vẻ đẹp và giá trị của mình.

26. Tài nguyên rừng

Mô hình tách ý và nội dung có bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu kháo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: tài nguyên rừng</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Là một phần^tài nguyên của thiên nhiên nó là hệ sinh thái đa dạng nhất trên thế giới, chủ yếu là cây xanh và động vật sinh sống</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Một thực tế đáng buồn là hiện nay, do sự khai thác quá mức của con người, độ che phủ rừng chỉ còn hơn 30%, kéo theo vô số hệ lụy tới đời sống kinh tế xã hội.</td></tr>
<tr><td>Tác dụng/ Tác hại</td><td>Tác dụng của rừng:
• Là hệ sinh thái đa dạng nhất trên thế giới, nơi cung cấp môi trường sống cho hàng triệu loài động, thực vật.</td></tr>
</table>

			• Là nguồn cung thực phẩm, dược liệu cũng như vật liệu xây dựng hàng đầu của con người. • Là nơi hấp thụ phần lớn lượng khí CO2 thải ra từ các hoạt động sản xuất, sinh hoạt; ngăn chặn xói lở ở đồi núi, góp phần bảo vệ nguồn nước ngầm. **Tác hại khi chặt phá rừng:** • Nhiệt độ Trái Đất tăng, hạn hán, lũ lụt xảy ra ngày càng nhiều • Hàng ngàn loài sinh vật đã bị đẩy vào con đường tuyệt chủng • Cuộc sống của hơn một tỉ người phụ thuộc vào rừng gặp rất nhiều khó khăn… • Tầng ozon sẽ bị mỏng dần gây nguy hiểm cho con người
		Nguyên nhân	• Là do ý thức của người dân chra cao chỉ vì cái lợi trước mắt mà gây tổn hại cho cả cộng đồng, phong tục đốt rừng làm lương rẫy ở một số nơi vẫn còn tồn tại. • Sự quản lý lỏng lẻo của nhà nước, pháp luật còn đang trong quá trình hoàn thiện nên còn là lỗ hổng để bọn lâm tặc hoành hành.
		Dẫn chứng	• Hơn 1/3 khu rừng Amazone chỉ còn lại củi than xơ xác, muôn vật phải chìm vào biển lửa năm vừa qua, gây tranh cãi và tổn hại trên toàn thế giới.
Kết đoạn		Giải pháp	• Hình phạt nghiêm khắc hơn dành cho những kẻ khai thác trái phép phải được ban hành nhằm bảo vệ những mảnh rừng nguyên sinh còn sót lại. • Xây dựng những đề án nhằm khôi phục và phát triển rừng một cách bền vững trên cơ sở hài hòa giữa lợi ích kinh tế và môi trường.

	Bài học nhận thức	• Tích cực tham gia các phong trào như "Tết trồng cây", tuyên truyền cho những người xung quanh về vai trò và cách bảo vệ rừng.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Hiện nay, thế giới đang đối mặt với hiện tượng suy giảm nghiêm trọng tài nguyên rừng. Là một phần của tài nguyên thiên nhiên, rừng chiếm vai trò vô cùng quan trọng đối với Trái Đất nói chung và cuộc sống của con người nói riêng. Nó là hệ sinh thái đa dạng nhất trên thế giới, nơi cung cấp môi trường sống cho hàng triệu loài động, thực vật. Đồng thời, rừng cũng là nguồn cung thực phẩm, dược liệu cũng như vật liệu xây dựng hàng đầu của con người. Hơn tất cả, với lớp phủ thực vật dày, đó là nơi hấp thụ phần lớn lượng khí CO2 thải ra từ các hoạt động sản xuất, sinh hoạt; ngăn chặn xói lở ở đồi núi cũng như góp phần bảo vệ nguồn nước ngầm… Vậy nhưng, một thực tế đáng buồn là hiện nay, do sự khai thác quá mức của con người, độ che phủ rừng chỉ còn hơn 30%, kéo theo vô số hệ lụy tới đời sống kinh tế xã hội. Nhiệt độ Trái Đất tăng, hạn hán, lũ lụt xảy ra ngày càng nhiều; hàng ngàn loài sinh vật đã bị đẩy vào con đường tuyệt chủng; cuộc sống của hơn một tỉ người phụ thuộc vào rừng gặp rất nhiều khó khăn, tầng ozon sẽ bị mỏng dần gây nguy hiểm cho con người… Hậu quả của việc chặt phá rừng, tất cả chúng ta đều đang phải gánh chịu. Xảy ra vụ việc đáng tiếc như vậy là do ý thức của người dân chra cao chỉ vì cái lợi trước mắt mà gây tổn hại cho cả cộng đồng, phong tục đốt rừng làm lương rẫy ở một số nơi vẫn còn tồn tại. Và một phần không nhỏ do sự quản lý lỏng lẻo của nhà nước, pháp luật còn đang trong quá trình hoàn thiện nên còn là lỗ hổng để bọn lâm tặc hoành hành. Chỉ vì một chút sơ hở mà hơn 1/3 khu rừng Amazone chỉ còn lại củi than xơ xác, muôn vật phải chìm vào biển lửa năm vừa qua, gây tranh cãi và tổn hại trên toàn thế giới như thế, thật chua sót làm sao! Vậy, làm thế nào để tái tạo nguồn tài nguyên vô giá này? Trước hết, hình phạt nghiêm khắc hơn dành cho những kẻ khai thác trái phép phải được ban hành nhằm bảo vệ những mảnh rừng nguyên sinh còn sót lại. Bên cạnh đó, ta cũng cần xây dựng những đề án nhằm khôi phục và phát triển rừng một cách bền vững trên cơ sở hài hòa giữa lợi ích kinh tế và môi trường. Còn với chúng ta – những học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường – hãy tích cực tham gia các phong trào như "Tết trồng cây", tuyên truyền cho những người xung quanh về vai trò và cách bảo vệ rừng… Tôi tin rằng, một khi có được

sự chung tay của toàn xã hội, ta hoàn toàn có thể bảo tồn và phát huy lợi ích của rừng – món quà quý mà thiên nhiên đã hào phóng ban tặng.

27. Ô nhiễm môi trường

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: ô nhiễm môi trường</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Thân đoạn</td><td rowspan="4">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Là sự thay đổi tính chất của môi trường, khiến một hoặc nhiều chỉ số vật lí, hóa học vượt ngưỡng cho phép</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Ô nhiễm môi trường đã trở thành một vấn nạn toàn cầu, để lại những hậu quả khôn lường cả trước mắt và lâu dài.</td></tr>
<tr><td>Tác hại</td><td>• Đã hủy hoại cân bằng sinh thái, cướp đi môi trường sống và đẩy nhiều loài động, thực vật tới nguy cơ tuyệt chủng.
• Hiệu ứng nhà kính đang xảy ra với cường độ ngày càng mạnh, khiến nhiệt độ Trái Đất tăng ở mức kỉ lục, kéo theo một loạt hệ lụy: biến đổi khí hậu, nước biển dâng, đất đai bị nhấn chìm…
• Sức khỏe con người với sự gia tăng chóng mặt của các căn bệnh liên quan trực tiếp tới yếu tố môi trường: ung thư, lao phổi, và dị tật ở trẻ sơ sinh.</td></tr>
<tr><td>Nguyên nhân</td><td>• Chủ yếu dẫn đến hiện tượng này là do các hoạt động thiếu ý thức của con người: không xử lí rác thải đúng cách, sử dụng quá nhiều hóa chất bảo vệ thực vật hay đơn giản hơn là vứt rác bừa bãi…</td></tr>
</table>

		Dẫn chứng	• Công ty Cổ phần Bóng đèn Phích nước Rạng Đông đã thừa nhận toàn bộ 480.000 bóng đèn huỳnh quang bị cháy đêm 28/8 có chứa thủy ngân lỏng.
Kết đoạn		Giải pháp	• Cần chung tay chống lại ô nhiễm môi trường bằng các hành động cụ thể: sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, ưu tiên các sản phẩm thân thiện với môi trường…
		Bài học nhận thức	• Bảo vệ môi trường không chỉ là công việc của chính phủ hay các nhà khoa học. Đó là nghĩa vụ, trách nhiệm và quyền lợi của tất cả chúng ta.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Ô nhiễm môi trường đang là vấn đề thu hút sự quan tâm của toàn xã hội. Vậy, bản chất của ô nhiễm môi trường là gì? Đó là sự thay đổi tính chất của môi trường, khiến một hoặc nhiều chỉ số vật lí, hóa học vượt ngưỡng cho phép. Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến hiện tượng này là do các hoạt động thiếu ý thức của con người: không xử lí rác thải đúng cách, sử dụng quá nhiều hóa chất bảo vệ thực vật hay đơn giản hơn là vứt rác bừa bãi… Ô nhiễm môi trường đã trở thành một vấn nạn toàn cầu, để lại những hậu quả khôn lường cả trước mắt và lâu dài. Sự can thiệp thô bạo của con người vào tự nhiên đã hủy hoại cân bằng sinh thái, cướp đi môi trường sống và đẩy nhiều loài động, thực vật tới nguy cơ tuyệt chủng. Đồng thời, hiệu ứng nhà kính đang xảy ra với cường độ ngày càng mạnh, khiến nhiệt độ Trái Đất tăng ở mức kỉ lục, kéo theo một loạt hệ lụy: biến đổi khí hậu, nước biển dâng, đất đai bị nhấn chìm… Nhưng có lẽ, đối tượng chịu tác động lớn nhất từ hiện tượng này chính là sức khỏe con người với sự gia tăng chóng mặt của các căn bệnh liên quan trực tiếp tới yếu tố môi trường: ung thư, lao phổi, và dị tật ở trẻ sơ sinh. Như ngày 8/9 vừa qua, Công ty Cổ phần Bóng đèn Phích nước Rạng Đông đã thừa nhận toàn bộ 480.000 bóng đèn huỳnh quang bị cháy đêm 28/8 có chứa thủy ngân lỏng. Vụ cháy này đã ảnh hưởng lớn tới môi trường và đời sống, sức khỏe của người dân trong khu vực Đã đến lúc, chúng ta, trong đó có tôi, cần chung tay chống lại ô nhiễm môi trường bằng các hành động cụ thể: sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, ưu tiên các sản phẩm thân thiện với môi trường, tích cực tham gia vào hoạt động của các tổ chức quốc tế… Bảo vệ môi trường

không chỉ là công việc của chính phủ hay các nhà khoa học. Đó là nghĩa vụ, trách nhiệm và quyền lợi của tất cả chúng ta.

28. An toàn thực phẩm

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: vấn đề an toàn thực phẩm
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Một sản phẩm được coi là an toàn khi không bị nhiễm các mầm mống gây bệnh, không có các chất kích thích gây nguy hại cho sức khỏe con người.
		Thực trạng	• Tình trạng thiếu vệ sinh an toàn thực phẩm diễn ra khắp nơi: rau củ sử dụng chất kích thích, bún chứa chất tẩy cực độc, giò chả có hàn the, miến nhuộm màu công nghiệp...
		Tác hại	• Khiến cho người tiêu dùng cảm thấy bất an, lo lắng trong từng bữa ăn hàng ngày. • Thực phẩm bẩn sẽ để lại nhiều hệ lụy cho hôm nay và mai sau, trước hết là mối nguy hiểm cho cơ thể là tiềm tàng cho các loại bệnh. • Khiến con người ta cảm giác bất an , luôn phải cẩn trọng trước cuộc sống , không được tự nhiên thoải mái mỗi khi mua hàng • Tình thương niêm tin tưởng giữa con người với nhau dần bị phải mờ. • Không chỉ vậy điều tệ hại ấy sẽ làm cho nền kinh tế nước nhà bị trì trệ khó phát triển.
		Nguyên nhân	• Vì tiền, không ít kẻ có thể bất chấp tất cả, miễn sao thu lợi nhuận cho bản thân là được.

			• Lối sống vô cảm của con người ngày nay đã khiến họ giết • Là họ thích ăn bằng mắt hơn bằng miệng, chỉ cần đẹp, nhanh và tiện lợi là đủ tiêu chuẩn chứ không cần quan tâm đến chất lượng của thực phẩm. • Khâu quản lý của cơ quan chức năng nước ta còn yếu, nghĩa là chưa thực sự mạnh tay với những đối tượng vi phạm.
		Dẫn chứng	• Lò mổ lớn ở Thành phố Hồ Chí Minh tiêm thuốc an thần cho lợn trước khi giết mổ.
Kết đoạn		Giải pháp	• Cần dùng cái tâm sáng và cái đầu lạnh để đảm bảo sự phát triển của bản thân cũng như toàn xã hội.
		Bài học nhận thức	• Là một người tiêu dùng thông minh và một nhà sản xuất nhân đạo để không phải là nạn nhân của vấn đề an toàn thực phẩm.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Chưa bao giờ người ta lo lắng về vấn đề an toàn thực phẩm như hiện nay. Vậy, an toàn thực phẩm là gì? Hiện trạng của vấn đề này như thế nào? Theo tôi, "an toàn thực phẩm" là một khái niệm chỉ thuộc tính của lương thực thực phẩm. Một sản phẩm được coi là an toàn khi không bị nhiễm các mầm mống gây bệnh, không có các chất kích thích gây nguy hại cho sức khỏe con người. Tuy nhiên, tình trạng thiếu vệ sinh an toàn thực phẩm diễn ra khắp nơi: rau củ sử dụng chất kích thích, bún chứa chất tẩy cực độc, giò chả có hàn the, miến nhuộm màu công nghiệp... Gần đây hơn, dư luận đã không khỏi xôn xao trước thông tin lò mổ lớn ở Thành phố Hồ Chí Minh tiêm thuốc an thần cho lợn trước khi giết mổ. Tất cả đã khiến cho người tiêu dùng cảm thấy bất an, lo lắng trong từng bữa ăn hàng ngày. Thực phẩm bẩn sẽ để lại nhiều hệ lụy cho hôm nay và mai sau, trước hết là mối nguy hiểm cho cơ thể là tiềm tàng cho các loại bệnh. Từ đó khiến con người ta cảm giác bất an , luôn phải cẩn trọng trước cuộc sống , không được tự nhiên thoải mái mỗi khi mua hàng bởi những e ngại về chất lượng điều này sẽ dẫn đến tình thương niêm tin tưởng giữa con

người với nhau dần bị phải mờ. Không chỉ vậy điều tệ hại ấy sẽ làm cho nền kinh tế nước nhà bị trì trệ khó phát triển. Vậy nguyên nhân của hiện tượng ấy là gì? Theo tôi, tất cả do đồng tiền chi phối. Vì tiền, không ít kẻ có thể bất chấp tất cả, xem mạng sống người khác như cỏ rác, miễn sao thu lợi nhuận cho bản thân là được. Lối sống vô cảm của con người ngày nay đã khiến họ giết nhau trong khi cảm thấy an tâm đã bảo vệ được gia đình mình ở một góc nhỏ hẹp hòi. Nguyên nhân kế tiếp phải kể đến lối sống hưởng thụ của một bộ phận không nhỏ, nghĩa là họ thích ăn bằng mắt hơn bằng miệng, chỉ cần đẹp, nhanh và tiện lợi là đủ tiêu chuẩn chứ không cần quan tâm đến chất lượng của thực phẩm. Cuối cùng phải kể đến khâu quản lý của cơ quan chức năng nước ta còn yếu, nghĩa là chưa thực sự mạnh tay với những đối tượng vi phạm. Thiết nghĩ, để khắc phục được tình trạng trên thì xã hội phải cùng chung tay. Từ nhà quản lí, người sản xuất, phân phối cũng như người tiêu dùng, tất cả đều cần dùng cái tâm sáng và cái đầu lạnh để đảm bảo sự phát triển của bản thân cũng như toàn xã hội. Cuối cùng, tất cả chúng ta, đặc biệt là thế hệ trẻ, trong đó có tôi, hãy là một người tiêu dùng thông minh và một nhà sản xuất nhân đạo để không phải là nạn nhân của vấn đề an toàn thực phẩm. Hãy nói không với thực phẩm bẩn!

29. Thói ăn chơi đua đòi của thanh thiếu niên hiện nay

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: Thói ăn chơi đua đòi của thanh thiếu niên hiện nay</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Là lối sống phung phí, dùng tiền của vào mục đích ăn diện và chơi bời để theo kịp thời thế</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Xảy ra chủ yếu ở lứa tuổi thanh thiếu niên Đó là cách sống a dua, thiếu lập trường, bắt chước trong việc phô trương về hình thức. Ăn mặc chưng diện, chú ý vẻ bên ngoài của bản thân. Làm những điều khác người, khác đời, chỉ nhằm mục đích nổi bật...</td></tr>
<tr><td>Tác hại</td><td>• Làm ảnh hưởng đến tâm lý của nhiều bạn trẻ trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng.</td></tr>
</table>

			• Sống phung phí tiền, không quan tâm đến những nỗi khổ của cha mẹ. • Thói ăn chơi đua đòi khiến cho chính bản thân thanh thiếu niên không có thời gian học tập và tham gia các hoạt động xã hội có ích. Vì vậy ảnh hưởng đến tương lai. • Là gánh nặng của xã hội, làm hao hụt của cải của xã hội làm cho xã hội chậm phát triển, thậm chí có thể đi xuống
		Nguyên nhân	• Xuất phát từ bản tính thích khẳng định "đẳng cấp" bắt chước người khác làm những điều khác người, khác đời, chỉ nhằm mục đích nổi bật... • Một phần cũng do sự giáo dục lỏng lẻo của gia đình, nuông chiều theo sở thích con em.
		Dẫn chứng	• Nam thanh niên Huỳnh Bảo Đặng vì muốn cùng bạn bè thử một lần thử cảm giác lạ cùng nhau phì phèo điếu Shisha
Kết đoạn		Giải pháp Bài học nhận thức	• Là học sinh chúng ta cần phải tránh xa. Ngoài ra ta cần phải thức tỉnh những con người đang sống đua đòi để họ thấy được cái sai và sớm sửa đổi, không nên chỉ biết chê trách.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Mỗi ngày mọi thứ đều dần dần thay đổi, đổi mới mình và con người chúng ta cũng vậy. Thay đổi về cách ăn mặc, đầu tóc và nhiều mặt khác. Nhưng dần dần sự thay đổi đó đã dần bị biến chất và trở thành một thói hư tật xấu trong giới trẻ hiện nay. Vậy thói ăn chơi đua đòi là gì? Do đâu mà nó ngày càng phổ biến trong giới trẻ chúng ta hiện nay? Thói ăn chơi đua đòi xuất hiện chủ yếu là ở giới trẻ. Nó trở thành "virút" có thể làm ảnh hưởng đến tâm lý của nhiều bạn trẻ trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Thói ăn chơi đua đòi là lối sống phung phí, dùng tiền của vào mục đích ăn diện và chơi bời để

theo kịp thời thế và không thua kém ai ăn mặc chẳng giống ai, những con người muốn bản thân nổi trội hơn người bằng vẻ ngoài bóng loáng hay quái dị. Và ngày nay thì nó xảy ra chủ yếu ở lứa tuổi thanh thiếu niên Đó là cách sống a dua, thiếu lập trường, bắt chước trong việc phô trương về hình thức. Ăn mặc chưng diện, chú ý vẻ bên ngoài của bản thân. Làm những điều khác người, khác đời, chỉ nhằm mục đích nổi bật... Đầu tiên nó chỉ là sự thay đổi bề ngoài của bản thân, nhưng dần dần do tính thích ganh đua cho hơn người khác nên nó đã bị biến chất và trở thành thói ăn chơi đua đòi. Xuất phát từ bản tính thích khẳng định "đẳng cấp". Bắt chước người khác thế là thói ăn chơi đua đòi ngày càng lan truyền rộng khắp cả xã hội và đặc biệt là ở giới trẻ, một phần cũng do sự giáo dục lỏng lẻo của gia đình, nuông chiều theo sở thích con em. Thói ăn chơi đua đòi khiến cho chính bản thân thanh thiếu niên không có thời gian học tập và tham gia các hoạt động xã hội có ích. Vì vậy ảnh hưởng đến tương lai. Vấn đề này khiến ta nhớ đến câu chuyện của nam thanh niên Huỳnh Bảo Đặng vì muốn cùng bạn bè thử một lần thử cảm giác lạ cùng nhau phì phèo điếu Shisha rồi thả hồn theo làn khói trắng thật phiêu, sau đó đắm chìm vào thế giới ảo tưởng trở thành tị nạn, hành động và suy nghĩ thiển cận của Đặng đã làm cho bao người thân của gia đình em phải lo lắng mất ăn mất ngủ bao ngày. Người ăn chơi đua đòi là gánh nặng của xã hội, làm hao hụt của cải của xã hội làm cho xã hội chậm phát triển, thậm chí có thể đi xuống. Thói ăn chơi đua đòi là một lối sống có hại. Là học sinh chúng ta cần phải tránh xa. Ngoài ra ta cần phải thức tỉnh những con người đang sống đua đòi để họ thấy được cái sai và sớm sửa đổi, không nên chỉ biết chê trách.

30. Áp lực học tập

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: áp lực học tập</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>Không cần giải thích</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính gia đình, nhà trường, xã hội….</td></tr>
</table>

		Tác hại	• Hiện tượng này đã để tái hiện lại rất nhiều hậu quả tiêu cực. • Áp lực học tập xuất hiện khi học sinh không hiểu được kiến thức mình đang học, có mong muốn tiến bộ nhưng không tiếp thu được bài học. • Trước hết, nó tước đi của trẻ em cơ hội được vui chơi, tham gia các hoạt động thể chất khi phải dành quá nhiều thời gian cho việc học. • Đồng thời, khi không đạt được sự kì vọng và chịu sự la mắng, trách móc của người lớn trẻ em dễ sinh ra tự ti, chán nản và thậm chí là trầm cảm.
		Nguyên nhân	• Áp lực học tập xuất phát từ tâm lí coi trọng bằng cấp của rất nhiều người. Từ đó, vì muốn con cái, học sinh được điểm cao mà đặt ra quá nhiều yêu cầu, gây sức ép cho học sinh. • Nguyên nhân của áp lực học tập phần nào cũng đến từ chương trình giáo dục còn thiếu khoa học, quá đặt nặng lí thuyết. • Do còn có những học sinh còn lười biếng, thờ ơ, coi thường việc học nên kết quả học tập.
		Dẫn chứng	• Phần Lan với chương trình không đặt nặng thi cử, sát hạch là một nền giáo dục tiên tiến đáng để học tập.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Ta hiểu rằng, vai trò của việc học là không thể phủ nhận, nhưng chúng ta cũng cần cân bằng giữa học tập và vui chơi để có được kết quả tốt nhất.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Áp lực học tập trong học đường hiện nay đang là vấn đề thu hút sự quan tâm của xã hội. Chúng ta không khỏi lo lắng trước những gương mặt thất thần của rất nhiều học sinh khi đến trường, dù tuổi còn nhỏ. Ta cũng không khỏi bàng hoàng và đau xót khi biết được thông tin những học sinh tự tử ở nhiều địa phương, nhiều quốc gia do áp lực học hành. Vậy, nguyên nhân của hiện tượng này là gì? Áp lực học tập xuất phát từ tâm lí coi trọng bằng cấp của rất nhiều người. Từ đó, không ít bậc phụ huynh cũng như nhà trường vì muốn con cái, học sinh được điểm cao mà đặt ra quá nhiều yêu cầu, gây sức ép cho học sinh. Hiện tượng này đã để tái hiện lại rất nhiều hậu quả tiêu cực. Trước hết, nó tước đi của trẻ em cơ hội được vui chơi, tham gia các hoạt động thể chất khi phải dành quá nhiều thời gian cho việc học. Đồng thời, khi không đạt được sự kì vọng và chịu sự la mắng, trách móc của người lớn trẻ em dễ sinh ra tự ti, chán nản và thậm chí là trầm cảm. Chúng ta có thể thấy được hình hài của căn bệnh thành tích qua lượng bài tập khổng lồ, số giờ học quá tải của nhiều học sinh hiện nay. Một nền giáo dục như ở đất nước Phần Lan với chương trình không đặt nặng thi cử, sát hạch là một nền giáo dục tiên tiến đáng để học tập. Áp lực học tập xuất hiện khi học sinh không hiểu được kiến thức mình đang học, có mong muốn tiến bộ nhưng không tiếp thu được bài học. Bởi vậy nguyên nhân của áp lực học tập phần nào cũng đến từ chương trình giáo dục còn thiếu khoa học, quá đặt nặng lí thuyết trong khi thực hành mới giúp học sinh trải nghiệm và hiểu được, nhớ được kiến thức lâu hơn. Tuy nhiên nguyên nhân chủ quan không thể không kể tới. Hiện nay có không ít những học sinh còn lười biếng, thờ ơ, coi thường việc học nên kết quả học tập rất đáng lo ngại. Áp lực học tập, áp lực tương lai khi ấy không những không thể giải quyết mà còn ngày một tăng cao. Những nguyên nhân gây nên áp lực học tập của học sinh nếu được hạn chế thì sẽ không còn bao trường hợp đau lòng như ở Hà Tĩnh, Nghệ An hay ở bất cứ ngôi trường nào. Ta hiểu rằng, vai trò của việc học là không thể phủ nhận, nhưng chúng ta cũng cần cân bằng giữa học tập và vui chơi để có được kết quả tốt nhất.

31. “Vào đại học có phải là con đường tiến thân duy nhất của tuổi trẻ ngày nay?”

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: vào đại học có phải là con đường tiến thân duy nhất của tuổi trẻ ngày nay
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	Không cần giải thích
		Thực trạng	• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính gia đình, nhà trường, xã hội….
		Ý nghĩa	• Vào đại học là con đường lập nghiệp quan trọng và rất đáng mơ ước • Cung cấp tri thức tạo ra những năng suất khổng lồ cho sản xuất • Cung cấp tri thức tạo ra những phương thức quản lý mới và con người ta phải có kiến thức chuyên ngành mới có thể tham gia vào hoạt động sản xuất và các dịch vụ xã hội. • Chính trường học là nơi đào tạo những kiến thức nhằm phục vụ thiết yếu nhu cầu học tập của con người • Bên cạnh việc phát triển kinh tế xã hội theo nền tri thức còn ăn sâu vào tiềm thức con người ta đó là nền hiếu học của nước nhà.
		Nguyên nhân	**Học đại học là một chuyện tốt** • Đó là bởi nền kinh tế hiện nay phát triển trên nền tảng tri thức. **Nhưng nếu không :** • Vì nhiều lí do mà nhiều người buộc phải dừng lại việc học để đi làm kiếm tiền nuôi gia đình.
		Dẫn chứng	• Đoàn Nguyên Đức (Bầu Đức) là người không có duyên với chuyện học hành. Trượt đại học, không nản lòng, bầu Đức tiếp tục vừa làm vừa học.

			Nhưng không thành, ông đã tìm ra hướng đến của cuộc đời và đã thành công.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Đại học là con đường tiến thân nhanh nhất, tốt nhất, nhưng nó không phải con đường duy nhất
		Bài học nhận thức	• Với mỗi chúng ta cần lựa chọn và đưa ra quyết định đúng đắn xây dựng một tương lai tốt đẹp.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cứ hàng năm, vào kỳ tuyển sinh đại học, các trường học đều rộn ràng không khí thi cử, các bạn học sinh ai nấy đều chọn những trường học tốt nhất, phù hợp nhất với xu thế xã hội và cũng có những bạn lựa chọn trường đại học theo ước mơ của mình. Phải chăng "vào đại học có phải là con đường tiến thân duy nhất của tuổi trẻ ngày nay"? Đầu tiên ta cần hiểu, vào đại học là con đường lập nghiệp quan trọng và rất đáng mơ ước. Tại sao lại như vậy? Đó là bởi nền kinh tế hiện nay phát triển trên nền tảng tri thức, tri thức tạo ra những năng suất khổng lồ cho sản xuất, tri thức tạo ra những phương thức quản lý mới và con người ta phải có kiến thức chuyên ngành mới có thể tham gia vào hoạt động sản xuất và các dịch vụ xã hội. Để sản xuất ra một chiếc máy tính xách tay hay một chiếc điện thoại thông minh phục vụ công việc và nhu cầu đời sống của con người thì chúng ta cần phải có kiến thức chuyên ngành. Và chính trường học là nơi đào tạo những kiến thức đó nhằm phục vụ thiết yếu nhu cầu học tập của con người hiện nay. Bên cạnh việc phát triển kinh tế xã hội theo nền tri thức thì một điều mà ăn sâu vào tiềm thức con người ta đó là nền hiếu học của nước nhà, thế hệ trẻ càng cố gắng tìm tòi, học tập, nghiên cứu thì lại càng tiếp thu được kiến thức khoa học hiện đại. Tuy nhiên, bên cạnh đó không phải ai cũng dễ dàng bước vào môi trường đại học, vì nhiều lí do mà nhiều người buộc phải dừng lại việc học để đi làm kiếm tiền nuôi gia đình. Cũng có rất nhiều người đã thành công mà không phải từ môi trường đại học, điển hình như ông Đoàn Nguyên Đức (Bầu Đức) là người không có duyên với chuyện học hành. Trượt đại học, không nản lòng, bầu Đức tiếp tục vừa làm vừa học, quyết thi đại học, nhưng tới lần thi thứ tư, ông vẫn không đỗ. Sau 4 lần thi đại học không thành, ông nhận ra rằng, có nhiều con đường để dẫn đến thành công và ông bắt đầu xây dựng cơ nghiệp bằng con đường "không đại học" để rồi giờ đây hình thành nên tập đoàn Hoàng Anh Gia Lai ngày hôm nay. Qua đây, chúng ta có thể thấy, đại

học là con đường tiến thân nhanh nhất, tốt nhất, nhưng nó không phải con đường duy nhất để bước đến thành công. Bởi vậy, với mỗi chúng ta cần lựa chọn và đưa ra quyết định đúng đắn xây dựng một tương lai tốt đẹp.

32. Hiện tượng bà Tân vlog – Những tác động tới giới trẻ ?

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: hiện tượng bà Tân vlog</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>Không cần giải thích</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính gia đình, nhà trường, xã hội….</td></tr>
<tr><td>Tác dụng/ tác hại</td><td>Ý nghĩa:
• Đã kích thích phần tâm lí ưa chân thật, giản dị trong chúng ta, tìm về với những điều gần gũi, không cầu kì nhưng đem lại sự thư giãn.
• Trở thành người truyền cảm hứng tới giới trẻ, đem đến quan niệm mới về ngành công nghiệp giải trí nói chung và hoạt động giải trí sử dụng video trên mạng xã hội nói riêng.
• Sự giản dị, lạc quan từ hiện tượng mạng Bà Tân Vlog đã trở thành nguồn cảm hứng của biết bao bạn trẻ, giúp người trẻ hiểu hơn và trân quý hơn những điều gần gũi ở xung quanh.
Tiêu cực:
• Là sự học theo, bắt chước các phát ngôn một cách tràn lan nhưng không hiểu bản chất mà ta không khó để thấy được các bạn trẻ</td></tr>
</table>

			• Là những trào lưu vô nghĩa nhanh chóng lấy lan trong giới trẻ, trên các trang mạng xã hội.
		Nguyên nhân	• Xuất phát từ kênh Youtube mang tên Bà Tân Vlog • Do tính tò mò của người xem
		Dẫn chứng	• Đề đã bàn về dẫn chứng, không cần đưa
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Tóm lại, một vấn đề bao giờ cũng có mặt tốt và mặt xấu, điều quan trọng là cách nhìn nhận và tiếp thu của chính chúng ta.
		Bài học nhận thức	• Đánh giá, nhìn nhận và học hỏi đúng hướng, xuất phát từ sự chân thành và nhân văn.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

"Các cháu ơi các cháu, cuộc đời bà sáu mươi nồi bánh chưng rồi mà chưa từng thấy món nào siêu to khổng lồ như thế này..." Những câu nói đã không còn lạ lẫm với giới trẻ trong thời gian gần đây, xuất phát từ kênh Youtube mang tên Bà Tân Vlog kèm với đó là tính tò mò của người xem. Hiện tượng này nói riêng và những hiện tượng trào lưu mạng nói chung đã có những tác động tích cực và tiêu cực tới giới trẻ. Trước hết là những ảnh hưởng tích cực. Giới trẻ nói chung rất nhanh nhạy với những xu hướng, trào lưu mới, đặc biệt là thông qua các trang mạng xã hội. Những món ăn "siêu to khổng lồ" cùng cách thực hiện dân dã, tâm hồn lạc quan, hồn hậu, chân chất của người phụ nữ nơi thôn quê đã kích thích phần tâm lí ưa chân thật, giản dị trong chúng ta, tìm về với những điều gần gũi, không cầu kì nhưng đem lại sự thư giãn. Một người phụ nữ dân dã đến với mạng xã hội cũng rất tự nhiên đã trở thành người truyền cảm hứng tới giới trẻ, đem đến quan niệm mới về ngành công nghiệp giải trí nói chung và hoạt động giải trí sử dụng video trên mạng xã hội nói riêng. Không phải ngẫu nhiên người ta lại dễ tiếp thu, nhanh thuộc nhanh nhớ những phát ngôn của bà Tân, nếu không phải đó là những câu nói quá đỗi mộc mạc và đáng yêu. Nghệ thuật, cái đẹp đôi khi chưa cần quá cầu kì, phức tạp, đầu tư mà điều trước nhất đó là sự chân thật và gần gũi. Sự giản dị, lạc quan từ hiện tượng mạng Bà Tân Vlog đã trở thành nguồn cảm hứng của biết bao bạn trẻ, giúp người trẻ hiểu hơn và trân quý hơn những điều gần gũi ở xung quanh. Bên cạnh đó, hiện tượng mạng mới nổi này cũng có tác

động tiêu cực tới giới trẻ. Đó là sự học theo, bắt chước các phát ngôn một cách tràn lan nhưng không hiểu bản chất mà ta không khó để thấy được các bạn trẻ, đặc biệt là lứa tuổi nhi đồng. Đó là những trào lưu vô nghĩa nhanh chóng lấy lan trong giới trẻ, trên các trang mạng xã hội. Tóm lại, một vấn đề bao giờ cũng có mặt tốt và mặt xấu, điều quan trọng là cách nhìn nhận và tiếp thu của chính chúng ta. Những hiện tượng mạng như Bà Tân Vlog sẽ có thể phát huy những tác động tích cực tới cộng đồng nếu mỗi chúng ta biết đánh giá, nhìn nhận và học hỏi đúng hướng, xuất phát từ sự chân thành và nhân văn.

33. Nhìn nhận về vấn đề đồng tính luyến ái, song tính luyến ái và chuyển giới

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: vấn đề đồng tính luyến ai, song tính luyến ái</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>Không nên giải thích</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính bản thân, gia đình, nhà trường, xã hội….</td></tr>
<tr><td>Tác hại/Ý nghĩa/ suy ngẫm</td><td>Trước đây:
• Tư tưởng của không ít những người hiện nay đó là quan điểm không công nhận, thậm chí phản đối gay gắt.
• Là nỗi bất bình, sự ghét bỏ của cha mẹ đối với con chuyển giới, là ánh nhìn kì thị trước sở thích trang điểm, làm đẹp của người con trai, là sự dè bỉu, chê bai trước những tình yêu đồng giới...
Bây giờ:
• Hiểu rằng những người chuyển giới, đồng tính, song tính cũng là con người, họ xứng đáng được công nhận và tôn trọng.</td></tr>
</table>

			• Năm 2015, Việt Nam đã chính thức công nhận quyền của người chuyển giới là sự kiện đáng nhớ với người chuyển giới và cả cộng đồng LGBT bởi nó mở ra nhiều hy vọng cho nhóm người yếu thế • Là minh chứng cho tư tưởng đổi mới, là lời công nhận bằng pháp luật về quyền của những người thuộc giới tính thứ ba. • Những người đồng tính, song tính, chuyển giới trong xã hội, họ đang sống và không ngừng cống hiến cho cộng đồng.
		Dẫn chứng	• Ca sĩ Hương Giang Idol đã xuất sắc trở thành Hoa hậu Chuyển giới Quốc tế năm 2018.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Chúng ta không thể không công nhận tài năng của cộng đồng những người đồng tính
		Bài học nhận thức	• Tất cả chúng ta sẽ luôn đứng trên lập trường của tư tưởng nhân văn và tôn trọng con người để nhìn nhận, không chỉ trong vấn đề giới tính mà còn trong mọi vấn đề xã hội.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Vấn đề đồng tính luyến ái, song tính luyến ái, chuyển giới không chỉ ở nước ta mà còn trên toàn thế giới đang được nhìn nhận với nhiều ý kiến trái chiều. Trước đây, và trong tư tưởng của không ít những người hiện nay đó là quan điểm không công nhận, thậm chí phản đối gay gắt. Đó là nỗi bất bình, sự ghét bỏ của cha mẹ đối với con chuyển giới, là ánh nhìn kì thị trước sở thích trang điểm, làm đẹp của người con trai, là sự dè bỉu, chê bai trước những tình yêu đồng giới... Tuy nhiên chúng ta cần hiểu rằng những người chuyển giới, đồng tính, song tính cũng là con người, họ xứng đáng được công nhận và tôn trọng thay vì những thái độ đầy định kiến và coi thường. Từ năm 2015, Việt Nam đã chính thức công nhận quyền của người chuyển giới. Đây là sự kiện đáng nhớ với người chuyển giới và cả cộng đồng LGBT bởi nó mở ra nhiều hy vọng cho nhóm người yếu thế, lâu được

công khai thừa nhận. Đây còn là minh chứng cho tư tưởng đổi mới, là lời công nhận bằng pháp luật về quyền của những người thuộc giới tính thứ ba. Những người đồng tính, song tính, chuyển giới trong xã hội, họ đang sống và không ngừng cống hiến cho cộng đồng. Trong thực tế, những người thuộc cộng đồng LGBT đã tự tin thể hiện và chứng tỏ tài năng của mình, như ca sĩ Hương Giang Idol đã xuất sắc trở thành Hoa hậu Chuyển giới Quốc tế năm 2018. Ca khúc "Sáng mắt chưa" của ca sĩ Trúc Nhân đề cập đến vấn đề LGBT khi "trình làng" đã được công chúng đón nhận với bao ý kiến ủng hộ, đồng tình... Chúng ta không thể không công nhận tài năng của cộng đồng những người đồng tính, song tính và chuyển giới, ta còn có thể học hỏi từ họ cách suy nghĩ tích cực, sự tự tin và dũng cảm. Về vấn đề giới tính này tuy còn nhiều ý kiến trái chiều, nhưng tôi, và mong rằng tất cả chúng ta sẽ luôn đứng trên lập trường của tư tưởng nhân văn và tôn trọng con người để nhìn nhận, không chỉ trong vấn đề giới tính mà còn trong mọi vấn đề xã hội.

34. Kinh doanh khi còn là học sinh có nên hay không ?

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: kinh doanh khi còn là học sinh</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Thân đoạn</td><td rowspan="2">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>Không cần giải thích</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Thực trạng đang diễn ra ngay trong chính bản thân, gia đình, nhà trường, xã hội….</td></tr>
</table>

		Tác hại/ tác dụng	**Tác dụng:** • Việc kinh doanh đã cho thấy sự thông minh, nhanh nhạy, sáng tạo trong tư duy • Việc kinh doanh là cơ hội để học sinh áp dụng những bài học trong sách vở vào thực tế • Học hỏi được nhiều kĩ năng như giao tiếp, thuyết phục người khác, rèn luyện khả năng tự lập, sống năng động và biết quý trọng đồng tiền. **Tác hại:** • Là sự sao nhãng việc học, các em vì quá ham thích kinh doanh mà không quan tâm tới bài vở, đặt việc buôn bán lên hàng đầu thay vì việc học tập • Các em sẽ dễ bị căng thẳng, tổn thương cả về vật chất lẫn tinh thần khi việc kinh doanh không thuận lợi, từ đó dẫn đến những ảnh hưởng tiêu cực tới sức khỏe.
		Dẫn chứng	• Bé Nguyễn Hoàng Bảo Ngọc (sinh năm 2007, tại Tuyên Quang) hay còn có nickname là Bống cùng câu chuyện khởi nghiệp bằng việc bán chè bưởi khiến không ít người phải trầm trồ khen ngợi.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Như vậy, kinh doanh ở độ tuổi học sinh với những mặt tốt và xấu nêu trên, mỗi người đã có một cách nhìn nhận riêng.
		Bài học nhận thức	• Với sự chủ động và nhạy bén của mình, các bạn học sinh hay có sự lựa chọn đúng đắn để vừa đảm bảo việc học, vừa hiện thực hóa được đam mê và sở thích cá nhân.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Kinh doanh khi còn là học sinh, đó là một vấn đề còn gây nhiều tranh cãi. Về mặt tích cực, hoạt động kinh doanh trên thực tế đã đem lại những lợi ích thiết thực cho các bạn học sinh. Tập tành buôn bán, tính toán các khoản tiền, tìm kiếm khách hàng, học cách truyền thông sản phẩm... việc kinh doanh đã cho thấy sự thông minh, nhanh nhạy, sáng tạo trong tư duy của không ít học sinh hiện nay. Từ đồ handmade, quần áo, đồ ăn, sản phẩm làm đẹp, dưỡng da, đồ điện tử, phụ kiện trang sức, qua con mắt của học sinh, đều có thể trở thành những mặt hàng có thể kinh doanh được. Chúng ta biết đến những doanh nhân tí hon" khởi nghiệp kinh doanh và đã thành công khi vẫn còn trên ghế nhà trường. Đó là cô bé Nguyễn Hoàng Bảo Ngọc (sinh năm 2007, tại Tuyên Quang) hay còn có nickname là Bống cùng câu chuyện khởi nghiệp bằng việc bán chè bưởi khiến không ít người phải trầm trồ khen ngợi. Cô bé tự làm mọi thứ, từ tìm nguồn nguyên liệu đến truyền thông trên mạng xã hội. Bên cạnh đó, cô bé còn kinh doanh sách với số tiền kiếm được dùng làm học bổng cho một người bạn ở trường. Việc kinh doanh là cơ hội để học sinh áp dụng những bài học trong sách vở vào thực tế, học hỏi được nhiều kĩ năng như giao tiếp, thuyết phục người khác, rèn luyện khả năng tự lập, sống năng động và biết quý trọng đồng tiền. Tuy nhiên việc học sinh kinh doanh cũng cho thấy những hậu quả tiêu cực. Hậu quả nhãn tiền là sự sao nhãng việc học, các em vì quá ham thích kinh doanh mà không quan tâm tới bài vở, đặt việc buôn bán lên hàng đầu thay vì việc học tập. Không chỉ vậy, việc kinh doanh chưa bao giờ là đơn giản, hơn nữa còn đối với những doanh nhân" học sinh non nớt, thiếu kinh nghiệm, các em sẽ dễ bị căng thẳng, tổn thương cả về vật chất lẫn tinh thần khi việc kinh doanh không thuận lợi, từ đó dẫn đến những ảnh hưởng tiêu cực tới sức khỏe. Như vậy, kinh doanh ở độ tuổi học sinh với những mặt tốt và xấu nêu trên, mỗi người đã có một cách nhìn nhận riêng. Việc kinh doanh chỉ nên được động viên khi học sinh có khả năng và đã hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập của mình. Với sự chủ động và nhạy bén của mình, các bạn học sinh hay có sự lựa chọn đúng đắn để vừa đảm bảo việc học, vừa hiện thực hóa được đam mê và sở thích cá nhân.

35. Những người hùng thầm lặng giữa tâm bão corona.

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: Những người hùng thầm lặng giữa tâm bão corona.
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Đó là các bác sĩ là những người lại là những người sẵn sàng lao vào tâm dịch, bảo vệ mọi người.
		Thực trạng	• Chủng virus mới xuất hiện, nỗi đe dọa mới xuất hiện bởi mức độ lây lan quá nhanh khởi nguồn từ Trung Quốc.
		suy nghĩ	• Các bác sĩ chuẩn bị hành trang lên đường, không ngại gian khó, không ngại hiểm nguy. • Hàng ngàn bác sĩ đã không còn Tết, khoác trên mình bộ quần áo bảo hộ, gương mặt đeo khẩu trang và mũ kín mít, hàng chục ngàn bệnh nhân đang đợi họ. • Gặp người thân là ước mong nhỏ nhoi và niềm vui là nụ cười rạng rỡ khi những bệnh nhân đầu tiên được chữa khỏi bệnh. • Họ đã đem lại sự an toàn, hạnh phúc, tình người, tinh thần cống hiến sâu sắc đến với chúng ta
		Dẫn chứng	• Bác sĩ Lý Văn Lượng (34 tuổi) ngừng hơi thở tại Vũ Hán trong trận chiến ác liệt vì kiệt sức, giây phút cuối cùng vẫn giơ ngón tay biểu hiện ý chí quyết tâm chiến thắng
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Cảm ơn những người hùng thầm lặng, có lẽ cũng chính bởi vì điều này mà nghề bác sĩ lại đáng trân trọng hơn bội phần.
		Bài học nhận thức	• Bạn có muốn sau này mình cũng sẽ may mắn được khoác lên mình chiếc áo blous trắng không? Còn tôi, có lẽ câu trả lời là có!

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Giữa bệnh dịch, khi tất cả mọi người đều tìm cách chạy đi càng xa càng tốt, các bác sĩ là những người lại là những người sẵn sàng lao vào, càng nhanh càng tốt. Tôi gọi đó là những người hùng thầm lặng giữa tâm bão corona trong lòng tôi. Chủng virus mới xuất hiện, nỗi đe dọa mới xuất hiện bởi mức độ lây lan quá nhanh khởi nguồn từ Trung Quốc. Đó là lúc tất cả các bác sĩ chuẩn bị hành trang lên đường, không ngại gian khó, không ngại hiểm nguy. Tại Vũ Hán của Trung Quốc, hàng trăm, hàng ngàn bác sĩ đã không còn Tết, khoác trên mình bộ quần áo bảo hộ, gương mặt đeo khẩu trang và mũ kín mít, hàng chục ngàn bệnh nhân đang đợi họ. Giữa tâm bão, giấc ngủ đối với họ là xa xỉ, gặp người thân là ước mong và niềm vui là nụ cười rạng rỡ khi những bệnh nhân đầu tiên được chữa khỏi bệnh. Thông tin bác sĩ Lý Văn Lượng (34 tuổi) ngừng hơi thở tại Vũ Hán trong trận chiến ác liệt vì kiệt sức, giây phút cuối cùng vẫn giơ ngón tay biểu hiện ý chí quyết tâm chiến thắng cuộc chiến này đã khiến cả thế giới xúc động. Tại Việt Nam, ngay sau khi phát hiện có những bệnh nhân đầu tiên dương tính với nCoV, các bác sĩ đã ngay lập tức điều trị cho bệnh nhân với phác đồ tốt nhất. Những chương trình cộng đồng phòng chống dịch liên tục được cập nhật. Và trong cuộc chiến gian khổ này, nụ cười hạnh phúc đã nở trên mỗi khi cả 16/16 bệnh nhân nhiễm bệnh tại Việt Nam đã được điều trị thành công. Năm nay, những anh hùng thầm lặng giữa tâm bão corona mất Tết, họ phải tạm gác những hạnh phúc đời thường ở lại để hoàn thành sứ mệnh của mình. Đã có những sức ép nhất định khi nỗi sợ hãi xâm lấn khiến một bộ phận có thái độ tiêu cực khi tiếp xúc với họ. Thế nhưng vượt lên trên tất cả, các bác sĩ vẫn tiếp tục lao động, tiếp tục cống hiến, dành trọn lòng tin của nhân dân và niềm tự hào cho mỗi trái tim Việt Nam. Tại Vũ Hán, rất nhiều người đang hát vang ca khúc xúc động: "Vũ Hán cố lên!" để cổ vũ cho các bác sĩ nơi tâm dịch. Tại Việt Nam, chúng ta cũng đang đồng thanh cổ vũ cho các bác sĩ nơi chiến tuyến. Trong công cuộc dập dịch này, chúng ta sẽ nhất định thắng lợi. Cảm ơn những người hùng thầm lặng, có lẽ cũng chính bởi vì điều này mà nghề bác sĩ lại đáng trân trọng hơn bội phần. Bạn có muốn sau này mình cũng sẽ may mắn được khoác lên mình chiếc áo blous trắng không? Còn tôi, có lẽ câu trả lời là có!

36. Bài học về trào lưu đi phượt của thế hệ trẻ ngày nay ?

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: bài học về trao lưu đi phượt của thế hệ trẻ ngày nay
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	Đó là bài học về lòng đam mê.
		Biểu hiện	• Nhưng những chuyến du lịch phượt đầy thú vị và hấp dẫn được các bạn trẻ thực hiện là minh chứng cho niềm đam mê có thể chiến thắng tất cả.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Không dễ dàng để thực hiện một chuyến du lịch phượt bởi phượt là tự túc, là phải tự mình đối diện với mọi điều có thể xảy ra trên suốt cuộc hành trình. • Niềm đam mê khám phá, yêu thích trải nghiệm đã trở thành động lực để các bạn trẻ vững tay lái, dẻo bước chân, vượt qua trở ngại trong hành trình phượt của mình • Bao hành trình tự túc, bao câu chuyện du lịch phượt còn nhắc nhở ta bài học về sự chuẩn bị kĩ càng và lòng quyết tâm hành động. • Trong tất cả các công việc thường ngày, sự chuẩn bị tốt về tâm lí, sức khỏe cùng quyết tâm dám nghĩ, dám làm sẽ là chìa khóa mở cánh cửa thành công cho chính chúng ta • Có đam mê người ta mạnh mẽ hơn gấp nhiều lần.
		Dẫn chứng	• Chàng trai Quảng Nam Võ Đình Nam Phương về chuyến hành trình đạp xe xuyên Việt thăm những đứa trẻ mồ côi, những cụ già neo đơn dọc khắp đất nước.

Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Tóm lại, dù vẫn còn đó những tác động tiêu cực nhưng trào lưu du lịch phượt đối với tôi đã để lại nhiều bài học đáng quý.
	Bài học nhận thức	• Còn trẻ, còn đam mê và nhiệt huyết, hãy sống với tất cả lòng nhiệt thành để lan tỏa niềm vui, hạnh phúc tới mọi người xung quanh bạn nhé!

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Những năm gần đây, du lịch phượt, một dạng du lịch tự túc, tiết kiệm đang trở thành trào lưu phổ biến trong giới trẻ. Với những biểu hiện đa dạng và tác động đa chiều, trào lưu du lịch phượt đã đem đến cho ta những bài học đáng suy ngẫm. Đó là bài học về lòng đam mê. Không dễ dàng để thực hiện một chuyến du lịch phượt bởi phượt là tự túc, là phải tự mình đối diện với mọi điều có thể xảy ra trên suốt cuộc hành trình. Nhưng những chuyến du lịch phượt đầy thú vị và hấp dẫn được các bạn trẻ thực hiện là minh chứng cho niềm đam mê có thể chiến thắng tất cả. Niềm đam mê khám phá, yêu thích trải nghiệm đã trở thành động lực để các bạn trẻ vững tay lái, dẻo bước chân, vượt qua trở ngại trong hành trình phượt của mình. Bởi vậy, tôi tin rằng có đam mê người ta mạnh mẽ hơn gấp nhiều lần. Nhưng chỉ đam mê thì chưa đủ. Bao hành trình tự túc, bao câu chuyện du lịch phượt còn nhắc nhở ta bài học về sự chuẩn bị kĩ càng và lòng quyết tâm hành động. Không chỉ trong du lịch mà còn trong tất cả các công việc thường ngày, sự chuẩn bị tốt về tâm lí, sức khỏe cùng quyết tâm dám nghĩ, dám làm sẽ là chìa khóa mở cánh cửa thành công cho chính chúng ta. Bài học về lối sống tự lập và suy nghĩ tích cực là điều không thể không nhắc tới. Tôi vẫn luôn dành sự ngưỡng mộ và trân quý đối với câu chuyện của tràng trai Quảng Nam Võ Đình Nam Phương về chuyến hành trình đạp xe xuyên Việt thăm những đứa trẻ mồ côi, những cụ già neo đơn dọc khắp đất nước. Bỏ qua những lời đàm tiếu, quyết tâm thực hiện với niềm tin sẽ thành công, cuối cùng, sau khi tân trang chiếc xe đạp với máy đo tốc độ, dụng cụ sửa xe,... cậu đã xuất phát từ thành phố Hồ Chí Minh đi qua 18 tỉnh thành trong cả nước. Mỗi nơi, mỗi trại trẻ mồ côi hay trại dưỡng lão mà Phương có mặt, cậu đều trích tiền túi để ủng hộ những món quà nhỏ bé nhưng chứa đầy tình cảm. Phương đã cảm nhận từ chuyến đi những bài học về cuộc sống mà đối với cậu là thật sự vô giá. Đó là nhiệt huyết của tuổi trẻ và ước mong một cuộc sống tốt đẹp hơn không chỉ

cho bản thân mà còn cho rất nhiều người khác. Tóm lại, dù vẫn còn đó những tác động tiêu cực nhưng trào lưu du lịch phượt đối với tôi đã để lại nhiều bài học đáng quý. Còn trẻ, còn đam mê và nhiệt huyết, hãy sống với tất cả lòng nhiệt thành để lan tỏa niềm vui, hạnh phúc tới mọi người xung quanh bạn nhé!

37. Tầm quan trọng về vẻ đẹp ngoại hình trong cuộc sống hiện nay

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: Tầm quan trọng về vẻ đẹp ngoại hình trong cuộc sống hiện nay</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Thân đoạn</td><td rowspan="4">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>• Vẻ đẹp ngoại hình là vẻ đẹp về diện mạo, là dáng vẻ bên ngoài của con người.</td></tr>
<tr><td>Biểu hiện</td><td>• Vẻ đẹp ngoại hình có thể đến từ nhan sắc, vóc dáng hay thần thái tự tin, lịch sự.</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ tác dụng</td><td>• Vẻ bề ngoài xinh đẹp, tự tin giúp ta tạo được thiện cảm đối với mọi người ngay trong lần gặp đầu tiên.
• Vẻ đẹp ngoại hình giúp ta tự tin hơn, tạo tiền đề thuận lợi để bộc lộ cá tính, tính cách cũng như sự thông minh, tài năng của mình.
• Vẻ đẹp ngoại hình là yếu tố quan trọng làm nên phong cách của mỗi người. Đó còn là chiếc chìa khóa hữu ích trong các mối quan hệ xã hội và trong công việc.
• Vẻ đẹp ngoại hình giữ một vai trò đáng kể góp phần tạo dựng lên thành công của mỗi người.</td></tr>
<tr><td>Dẫn chứng</td><td>• Châu Bùi - một cô gái ít tuổi mới chập chững bước vào làng thời trang - có thể được nhiều người quan tâm và mến mộ</td></tr>
</table>

Kết đoạn	Khẳng định lại vấn đề	• Vẻ đẹp ngoại hình có vai trò thực sự quan trọng
	Bài học nhận thức	• Cân bằng giữa vẻ đẹp ngoại hình và cả vẻ đẹp nội tâm để thật tự tin làm chủ cuộc đời mình, lan tỏa giá trị sống tích cực tới mọi người xung quanh

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Người ta thường nói vẻ đẹp bề ngoài không quan trọng, vẻ đẹp bên trong mới là tất cả. Nhưng đặt giữa cuộc sống hiện đại ngày nay, thì vẻ đẹp ngoại hình lại trở thành giá trị không thể xem thường, có vai trò vô cùng quan trọng. Vẻ đẹp ngoại hình là vẻ đẹp về diện mạo, là dáng vẻ bên ngoài của con người. Vẻ đẹp ngoại hình có thể đến từ nhan sắc, vóc dáng hay thần thái tự tin, lịch sự. Trong bối cảnh hiện nay, khi điều kiện về vật chất tốt hơn, người ta không còn chỉ quan tâm làm sao để "ăn no mặc ấm" mà quan trọng hơn bây giờ là "ăn ngon mặc đẹp", đồng nghĩa với việc vẻ bề ngoài đang ngày càng được chú trọng. Vẻ bề ngoài xinh đẹp, tự tin giúp ta tạo được thiện cảm đối với mọi người ngay trong lần gặp đầu tiên. Vẻ đẹp ngoại hình giúp ta tự tin hơn, tạo tiền đề thuận lợi để bộc lộ cá tính, tính cách cũng như sự thông minh, tài năng của mình. Vẻ đẹp ngoại hình là yếu tố quan trọng làm nên phong cách của mỗi người. Đó còn là chiếc chìa khóa hữu ích trong các mối quan hệ xã hội và trong công việc. Không thể phủ nhận nhiều ngành nghề hiện nay đưa ra những yêu cầu riêng về ngoại hình như ngành hàng không, ngành du lịch, giải trí... Điều đó cho thấy vẻ đẹp ngoại hình giữ một vai trò đáng kể góp phần tạo dựng lên thành công của mỗi người. Nếu không phải ngoại hình cuốn hút, gương mặt trẻ trung, xinh đẹp, thần thái tự tin tràn đầy năng lượng thì Châu Bùi - một cô gái ít tuổi mới chập chững bước vào làng thời trang - có thể được nhiều người quan tâm và mến mộ đến vậy? Chắc chắn thành công của Châu Bùi còn đến từ sự nỗ lực và quyết tâm không ngừng nghỉ nhưng trong đó cũng có biết bao những cố gắng dành thời gian chăm sóc, làm đẹp hơn vẻ bề ngoài để luôn luôn giữ được ấn tượng đẹp trong lòng người hâm mộ và cả trong những đối tác khi làm việc. Vậy mới thấy vẻ đẹp ngoại hình có vai trò thực sự quan trọng. Tuy nhiên, chúng ta quan tâm tới việc làm đẹp ngoại hình nhưng cũng cần chú trọng làm giàu vẻ đẹp tâm hồn, vẻ đẹp trí tuệ để trở thành một người toàn thiện, hoàn mỹ. Hãy tự xây dựng cho mình một quan niệm thật đúng đắn về cái đẹp, sao cho cân bằng giữa vẻ đẹp ngoại hình và cả vẻ đẹp

nội tâm để thật tự tin làm chủ cuộc đời mình, lan tỏa giá trị sống tích cực tới mọi người xung quanh và hãy luôn đảm bảo rằng vẻ bề ngoài của bạn là sự phản ánh đẹp đẽ nhất tâm hồn bên trong bạn.

38. Du học - ở lại hay trở về

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

<table>
<tr><td colspan="2">Mở đoạn</td><td>Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận</td><td>• Dẫn dắt
• Nêu vấn đề nghị luận: du học đi hay trở về</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Thân đoạn</td><td rowspan="3">Bàn luận</td><td>Giải thích</td><td>Không cần giải thích</td></tr>
<tr><td>Thực trạng</td><td>• Sau khi chuẩn bị kết thúc quá trình học tập ở nước ngoài có rất nhiều bạn băn khoăn về vấn đề ở lại hay trở về</td></tr>
<tr><td>Ý nghĩa/ Tác hại/ suy nghĩ</td><td>Tác hại:
• Nếu ai cũng chọn ở lại sẽ gây nên tình trạng “chảy máu chất xám”, nhân tài không phục vụ cho đất nước phát triển.
Tác dụng:
• Khi trở lại quê hương, với vốn kiến thức hiện đại và mới mẻ đã có, du học sinh có thể có cơ hội vận dụng kiến thức vào công việc.
• Có môi trường để cọ sát và phát triển khi nền kinh tế của nước nhà đang không ngừng đổi mới hiện đại.
Suy nghĩ:
• Sau khi du học chúng ta có quyết định ở lại hay trở về đều có những điều thuận lợi và cũng có những điều bất cập riêng.</td></tr>
</table>

		Nguyên nhân	• Vấn đề này xuất phát từ mâu thuẫn du học sinh muốn về làm việc và cống hiến cho đất nước, nhưng môi trường làm việc trong nước liệu có phát huy được năng lực của họ? Liệu họ có chọn được một vị trí phù hợp? Liệu họ có được đãi ngộ xứng đáng?
		Dẫn chứng	• Chị Cao Phương Hà, cựu sinh viên đại học Havard, chị tâm sự: sau 14 năm học tập và làm việc ở nước ngoài, chị quyết định quay về Việt Nam lập nghiệp nhưng thấy không phù hợp chị lại ra đi.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề	• Một điều hơn cả là với đất nước Việt Nam ta vẫn chỉ là một nước đang phát triển, nên rất cần những bước thay đổi mới mẻ của các bạn.
		Bài học nhận thức	

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Trong những năm gần đây số lượng sinh viên Việt Nam đi du học nước ngoài ngày càng tăng và phổ biến. Tuy nhiên, sau khi chuẩn bị kết thúc quá trình học tập ở nước ngoài có rất nhiều bạn băn khoăn về vấn đề ở lại hay trở về. Vấn đề này xuất phát từ mâu thuẫn du học sinh muốn về làm việc và cống hiến cho đất nước, nhưng môi trường làm việc trong nước liệu có phát huy được năng lực của họ? Liệu họ có chọn được một vị trí phù hợp? Liệu họ có được đãi ngộ xứng đáng? Đó là những thắc mắc gây mâu thuẫn trong suy nghĩ và khiến những du học sinh phân vân rằng có nên trở về hay ở lại đất nước mà họ đang du học? Nếu ai cũng chọn ở lại sẽ gây nên tình trạng "chảy máu chất xám", nhân tài không phục vụ cho đất nước phát triển. Khi trở lại quê hương, với vốn kiến thức hiện đại và mới mẻ đã có, du học sinh có thể có cơ hội vận dụng kiến thức vào công việc, có môi trường để cọ sát và phát triển khi nền kinh tế của nước nhà đang không ngừng đổi mới hiện đại. Một minh chứng rõ rệt nhất đó là chị Cao Phương Hà, cựu sinh viên đại học Havard, hiện chị đang là tổng giám đốc Street Job Việt Nam, chị tâm sự: sau 14 năm học tập và làm việc ở nước ngoài, chị quyết định quay về Việt Nam lập nghiệp, điều chị học được trong những năm tháng du học đó là sự tự tin nhất định ở bản thân, sự nhạy bén trong

việc nắm bắt cơ hội và dễ dàng hội nhập với những xu thế mới. Nhưng sau khi thử sức công việc ở một công ty truyền thông hơn 2 tháng, chị nhận ra văn hóa quản trị quá khác biệt khiến chị cảm thấy gò bó nên quyết định ra đi. Thậm chí mãi sau này khi đảm nhận vị trí cấp cao ở Street Job, chị vẫn gặp khó khăn trong việc thay đổi cho phù hợp với môi trường làm việc. Qua đây, chúng ta có thể thấy, sau khi du học chúng ta có quyết định ở lại hay trở về đều có những điều thuận lợi và cũng có những điều bất cập riêng. Bởi nên, quyết định ở lại hay trở về là ở suy nghĩ và nhận thức của mỗi bạn trẻ nhưng một điều hơn cả là với đất nước Việt Nam ta vẫn chỉ là một nước đang phát triển, nên rất cần những bước thay đổi mới mẻ của các bạn, dù các bạn có đi đâu và về đầu thì vẫn mang trong mình "máu đỏ da vàng" của người con đất Việt, vận mệnh tương lai của đất nước phát triển đi lên hay cứ trì trệ một phần ở quyết định của các bạn.

39. Những sáng tạo khởi nguồn từ tình yêu thương

Từ hình ảnh trên anh chị hãy viết một đoạn văn 200 chữ trình bày suy nghĩ của mình về những sáng tạo khởi nguồn từ tình yêu thương.

Mô hình tách ý và nội dung cơ bản

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: những khởi nguồn sáng tạo từ tình yêu thương.
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Sáng tạo là tạo ra cái mới mẻ, có tác dụng thiết thực và bổ ích cho cuộc sống.
		Biểu hiện	• Thể hiện bằng những việc làm cụ thể qua cuộc sống hàng ngày, tâm hồn, suy nghĩ, lời nói: cụ thể ở đây là sáng chế ra cây ATM gạo.
		Ý nghĩa/ tác dụng	• Đam mê tìm tòi là bệ phóng cho ý tưởng sáng tạo thì tình yêu thương chính là nguồn động lực mạnh mẽ nhất giúp hiện thực hóa ý tưởng sáng tạo đó. • Không chỉ là một sản phẩm vô hồn mà đó còn là bức thông điệp truyền trao tinh thần nhân văn, nhân rộng những tấm lòng biết đồng cảm và chia sẻ. • Sáng tạo khi xuất phát từ tình yêu thương giống như một sự nhân đôi về ý nghĩa và tác dụng. Ươm mầm từ tình yêu thương và tinh thần nhân văn cao đẹp. • Giá trị của sự sáng tạo mới luôn tỏa sáng và luôn mang ý nghĩa tích cực, lâu bền trong đời sống cộng đồng.
		Nguyên nhân	• Xuất phát từ thực tế khó khăn của đồng bào nghèo ở quê hương. • Những cản trở khi phải giãn cách xã hội để chống dịch Covid.
		Dẫn chứng	• Một sản phẩm sáng tạo của Hoàng Tuấn Anh mang tên "cây ATM gạo" đã giúp đỡ bao người dân gặp khó khăn trong thời kỳ đại dịch.

			• Kiến trúc sư Lê Vũ Cường và những cộng sự đã không dốc sức tìm tòi giải pháp để giảm thiểu đến mức thấp nhất cho chi phí lắp đặt những tuabin gió bằng chậu nhựa.
Kết đoạn		Khẳng định lại vấn đề Bài học nhận thức	• Sáng tạo của bạn chỉ thực sự có giá trị khi bắt đầu từ tình yêu thương và hãy dùng yêu thương đó để làm nên những điều thật tốt đẹp cho đời

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Sáng tạo và yêu thương - hai khía cạnh tưởng chừng không chút liên quan nhưng khi lắng nghe những tâm sự của "cha đẻ" chiếc máy "ATM gạo" chúng ta hiểu được rằng những sáng tạo khởi nguồn từ yêu thương luôn mang một giá trị đặc biệt. Sáng tạo là tạo ra cái mới mẻ, có tác dụng thiết thực và bổ ích cho cuộc sống. Giữa biết bao nguồn động lực thúc đẩy con người ta sáng tạo, phải công nhận rằng tình yêu thương chính là động lực lớn lao và quan trọng nhất. Xuất phát từ thực tế khó khăn của đồng bào nghèo ở quê hương, lại thêm những cản trở khi phải giãn cách xã hội để chống dịch Covid, doanh nhân trẻ Hoàng Tuấn Anh đã nảy ra ý tưởng sáng tạo cây ATM gạo đầu tiên. Chưa phải là mong muốn thu về lợi nhuận cao, chưa phải là vì muốn được công nhận hay xướng tên trong cuộc thi sáng tạo nào, mà chính là sự xuất phát từ thực tế và khát khao được giảm bớt những chật vật, khó khăn của bà con, ấy mới là điều người ta trân trọng và ca ngợi về một sản phẩm sáng tạo của Hoàng Tuấn Anh mang tên "cây ATM gạo". Có thể thấy, nếu như đam mê tìm tòi là bệ phóng cho ý tưởng sáng tạo thì tình yêu thương chính là nguồn động lực mạnh mẽ nhất giúp hiện thực hóa ý tưởng sáng tạo đó. Không những vậy, khi tình yêu thương luôn thường trực thì sản phẩm sáng tạo ra đời không chỉ là một sản phẩm vô hồn mà đó còn là bức thông điệp truyền trao tinh thần nhân văn, nhân rộng những tấm lòng biết đồng cảm và chia sẻ. Sáng tạo khi xuất phát từ tình yêu thương giống như một sự nhân đôi về ý nghĩa và tác dụng. Sự nhân đôi ấy đến từ nụ cười, kính trọng và biết ơn của người

thụ hưởng và từ niềm vui, sự an tâm của người phát minh. Những chiếc tuabin gió làm từ chậu nhựa của kiến trúc sư Lê Vũ Cường mong muốn giúp đỡ người dân xóm chài bãi giữa sông Hồng là một minh chứng thiết thực. Nếu không phải sự đồng cảm, quan tâm, tấm lòng yêu thương và sự sẻ chia không mưu cầu vật chất thì kiến trúc sư Lê Vũ Cường và những cộng sự đã không dốc sức tìm tòi giải pháp để giảm thiểu đến mức thấp nhất cho chi phí lắp đặt những tuabin gió bằng chậu nhựa vốn đã rất đơn giản và tiết kiệm rồi. Bởi vậy, khoa học không nên chỉ là những suy nghĩ khô khan mà cần lắm sự ươm mầm từ tình yêu thương và tinh thần nhân văn cao đẹp. Có như thế giá trị của sự sáng tạo mới luôn tỏa sáng và luôn mang ý nghĩa tích cực, lâu bền trong đời sống cộng đồng. Những người trẻ chúng ta ở thời điểm hiện tại thường mơ những giấc mơ lớn và đầu tư tất cả trí tuệ và sự sáng tạo vào đó, thế nhưng chúng ta lại quên mất một điều rằng: Sáng tạo của bạn chỉ thực sự có giá trị khi bắt đầu từ yêu thương và hãy dùng yêu thương đó để làm nên những điều thật đẹp cho đời.

40. Mạng xã hội, người trẻ hiện nay đang sống thật hay sống ảo

"Mạng xã hội đã khiến tôi không thể là chính mình. Kỳ thực, chúng tôi chỉ đang tận hưởng cuộc sống theo cách mà cộng đồng mạng mong chờ được thấy". Từ lời chia sẻ của một blogger du lịch, hãy viết 1 đoạn văn khoảng 200 từ trình bày suy nghĩ của anh chị về vấn đề: "Trên mạng xã hội, người trẻ đang sống thật hay sống ảo?"

Mô hình tách ý và nội dung hoàn chỉnh

Mở đoạn		Giới thiệu khảo quát vấn đề nghị luận	• Dẫn dắt • Nêu vấn đề nghị luận: mang xã hội, người trẻ hiện nay đang sống thật hay sống ảo
Thân đoạn	**Bàn luận**	Giải thích	• Là một diễn đàn để giải trí, để chia sẻ một phần đời sống của người dùng mà đã trở thành một cuộc sống đa dạng với muôn vàn khía cạnh, các mối quan hệ, sinh hoạt hàng ngày, công việc, trạng thái cảm xúc.

		Thực trạng	• "Mạng xã hội đã khiến tôi không thể là chính mình. Kỳ thực, chúng tôi chỉ đang tận hưởng cuộc sống theo cách mà cộng đồng mạng mong chờ được thấy"
		Tác dụng/Tác hại/ Suy nghĩ	**Tác dụng:** • Do tính chất phổ biến và công khai của mạng xã hội nên người dùng luôn muốn xây dựng hình ảnh đẹp đẽ nhất, tích cực nhất về bản thân mình để người khác yêu mến, thấy đồng tình và đáng học hỏi. **Tác hại:** • Người ta dễ dàng phán xét nhau, làm cho con người ta tốn nhiều tiền bạc và công sức… • Chính điều đó cũng khiến cho "cuộc sống mạng xã hội" đang ngày càng trở nên giả tạo. • Là bức tường ngăn cách những trái tim đang tổn thương với một cộng đồng đang ngưỡng vọng về những điều không có thực
		Nguyên nhân	• Chúng ta hay mắc một căn bệnh ngưỡng mộ 1 cái đẹp không thực tế trên mạng xã hội vì vậy dành nhiều thời gian công sức vào đó làm đẹp một cách giả tạo cho chính mình.
		Dẫn chứng	• Một nam thanh niên nhảy cầu Tân Hóa sau khi nhận được 40 ngàn lượt thích
Kết đoạn		Giải pháp	• Đừng để mạng xã hội đeo cho bạn chiếc mặt nạ giả tạo mà phía sau đó là những giọt nước mắt tủi hờn hay sự cô đơn không thể chia sẻ cùng ai.
		Bài học nhận thức	• Hãy sống đúng là chính bạn.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Mạng xã hội hiện nay không chỉ là một diễn đàn để giải trí, để chia sẻ một phần đời sống của người dùng mà đã trở thành một cuộc sống đa dạng với muôn vàn khía cạnh, các mối quan hệ, sinh hoạt hàng ngày, công việc, trạng thái cảm xúc.Người ta giao tiếp với nhau, học hỏi nhau, chia sẻ với nhau, yêu thương nhau hay tức tối nhau, tất cả đều trên mạng xã hội. Mạng xã hội đã trở thành bộ mặt đủ đầy của cuộc sống con người. Nhưng sự đủ đầy ấy có phải là đời sống thật hay không? Từ lời chia sẻ của một blogger du lịch: "Mạng xã hội đã khiến tôi không thể là chính mình. Kỳ thực, chúng tôi chỉ đang tận hưởng cuộc sống theo cách mà cộng đồng mạng mong chờ được thấy" đã đặt ra câu hỏi khiến ta phải trăn trở: "Trên mạng xã hội người trẻ sống thật hay ảo?" Phải chăng lâu nay người ta vẫn luôn theo đuổi những sự thật đến từ một xã hội ảo là mạng xã hội. Bởi mạng xã hội là ảo nhưng người dùng nó là thật. Không thể phủ nhận rằng, do tính chất phổ biến và công khai của mạng xã hội nên người dùng luôn muốn xây dựng hình ảnh đẹp đẽ nhất, tích cực nhất về bản thân mình để người khác yêu mến, thấy đồng tình và đáng học hỏi. Ta vẫn thấy cô bạn thân của ta chỉnh sửa một chiếc ảnh đến hàng giờ liền chỉ để đăng lên Instagram, bản thân ta chẳng phải cũng đã có lúc dành thời gian trau chuốt từng từ ngữ sao cho thật hay, thật ấn tượng để cập nhật dòng trạng thái mới trên Facebook hay sao? Cũng bởi người ta dễ dàng phán xét nhau nên chẳng ai muốn để lộ những yếu điểm để "vạch áo cho người xem lưng" trên mạng xã hội. Chính điều đó cũng khiến cho "cuộc sống mạng xã hội" đang ngày càng trở nên giả tạo. Nhiều người vì muốn "giữ hình tượng", nhiều người vì đang trên con đường xây dựng hình ảnh cá nhân nên chẳng thể đi chệch quỹ đạo về những điều tốt đẹp cộng đồng mạng đang nghĩ về mình. Cuộc sống làm sao tránh khỏi được những lúc mệt mỏi, chán trường, tuyệt vọng và muốn gục ngã. Thế nhưng vì cái mác "người truyền cảm hứng" "người truyền động lực" mà dù mệt mỏi đến nhường nào họ cũng phải đăng lên những dòng trạng thái vui tươi, tràn đầy năng lượng thì quả thực sự "truyền năng lượng" kia có đang xuất phát từ một bầu năng lượng tích cực? Mạng xã hội là bức tường " để ngăn cách những trái tim đang tổn thương với một cộng đồng đang ngưỡng vọng về những điều không có thực. Chẳng hạn cách đây không lâu, dư luận từng xôn xao trước sự việc một nam thanh niên nhảy cầu Tân Hóa sau khi nhận được 40 ngàn lượt thích hay một người khác tự thiêu khi có được điều tương tự. Đây đều là những hành động mù quáng gây tổn hại cho cá nhân cũng như tác động tiêu cực đến xã hội. Bởi vậy đừng để mạng xã hội đeo cho bạn chiếc mặt nạ giả tạo mà phía sau đó là những giọt nước mắt tủi hờn hay sự cô đơn không thể chia sẻ cùng ai. Chúng ta đến với cuộc sống

này giống như một điều đặc biệt, chúng ta không cần thiết phải cố gắng che đậy những cảm xúc của mình. Hãy sống đúng là chính bạn, thế giới nơi mạng xã hội và tỉ dân kia cũng là nơi để bạn được là chính mình.

BÀN LUẬN VỀ MỘT NHẬN ĐỊNH (nâng cao)

41. Cảm nhận của anh (chị) về trích dẫn: "Đừng vội đi, khi hoa còn chưa nở".

Gợi ý cách khai văn

- Giữa dòng đời vội vã, giữa guồng quay công việc chóng mặt, có nhiều khi người ta sẵn sàng từ bỏ nhanh chóng những thứ trước mắt vì nghĩ rằng điều đó không mang tới giá trị hạnh phúc
- Hình ảnh hoa có thể hiểu chính là những điều ngọt ngào, thành công, hạnh phúc.
- Là lời khuyên cho mỗi chúng ta khi bắt tay vào làm bất cứ việc gì, hãy luôn tự động viên mình cố gắng thêm một chút, thành công nhất định sẽ tới.
- Trên con đường đi tới mục tiêu, bạn sẽ gặp phải rất nhiều những khó khăn, trở ngại, nhưng đừng vì thế mà từ bỏ.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cảm nhận hạnh phúc, hướng tới những giá trị hạnh phúc, kiên trì để tìm kiếm hạnh phúc là những giá trị mà tôi nhận được khi biết tới trích dẫn: “Đừng vội đi, khi hoa còn chưa nở.” Giữa dòng đời vội vã, giữa guồng quay công việc chóng mặt, có nhiều khi người ta sẵn sàng từ bỏ nhanh chóng những thứ trước mắt vì nghĩ rằng điều đó không mang tới giá trị hạnh phúc, đến khi rời đi rồi lại thốt lên: “Giá mà mình kiên trì thêm chút nữa.” Kiên trì không chỉ là một tính từ đơn thuần, kiên trì là bài học ta phải học, nỗ lực và cố gắng suốt cả cuộc đời, để có được những thành công trọn vẹn. Ở câu nói này, hình ảnh hoa có thể hiểu chính là những điều ngọt ngào, thành công, hạnh phúc. Đây là lời khuyên cho mỗi chúng ta khi bắt tay vào làm bất cứ việc gì, hãy luôn tự động viên mình cố gắng thêm một chút, thành công nhất định sẽ tới. Câu chuyện về thành công trong kinh doanh của Harland Sanders, ông chủ của KFC là một bằng chứng về sức mạnh của nghị lực, kiên trì. Sinh ra trong nghèo khó, tuổi thơ đầy vất vả, tuổi trẻ nhiều gian nan, đến năm 40 tuổi

ông mới bắt đầu tập trung cho niềm đam mê nấu ăn của mình. Nhưng vẫn đen vẫn đeo bám ông khi ở độ tuổi 60, sự nghiệp kinh doanh của ông chính thức bị phá sản. Không bỏ cuộc, ông quyết định làm lại từ đầu và sau 1009 lần bị từ chối ông mới nhận được cái gật đầu đầu tiên ở độ tuổi 65. Cứ kiên trì như vậy, đến năm 1964 ở độ tuổi 75, ông có hơn 600 cửa hàng thương hiệu nhượng quyền của mình. Câu chuyện về "ông già KFC" đã thêm một lần nữa giúp chúng ta hiểu hơn về giá trị của lòng kiên trì. Bạn biết đấy, trên con đường đi tới mục tiêu, bạn sẽ gặp phải rất nhiều những khó khăn, trở ngại, nhưng đừng vì thế mà từ bỏ. Trong bất cứ hoàn cảnh nào, tinh thần cầu tiến, thái độ nghiêm túc và sự kiên trì cũng sẽ đem lại thành công rực rỡ ở tương lai.

42. Suy nghĩ của anh (chị) về trích dẫn: "Nếu bạn thực sự muốn làm một điều gì đó, bạn nhất định sẽ tìm ra cách. Ngược lại, nếu bạn muốn từ bỏ một điều gì đó, bạn sẽ tìm ra rất nhiều lý do để thuyết phục mình. Làm hay không là do bạn lựa chọn!"

Gợi ý cách khai văn

- "Thôi việc này khó quá, bỏ qua đi!" – Đó là câu nói mà tôi vẫn thường lựa chọn để bào chữa cho sự kém cỏi và lười nhác của mình khi gặp một vấn đề khó khăn.
- Luôn tìm ra những lý do khác nhau để từ bỏ những cơ hội thậm chí là những vấn đề tôi phải tháo gỡ.
- Hãy thay đổi suy nghĩ của mình, làm mọi cách để giải quyết vấn đề. Những khó khăn sẽ giúp bạn mạnh mẽ và trưởng thành hơn rất nhiều.
- Chúng ta, ở độ tuổi 17 đang đứng giữa những chông chênh của việc học, đừng từ bỏ ước mơ của mình. Hành trình phía trước đầy thử thách nhưng cũng đầy vinh quang.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

"Thôi việc này khó quá, bỏ qua đi!" – Đó là câu nói mà tôi vẫn thường lựa chọn để bào chữa cho sự kém cỏi và lười nhác của mình khi gặp một vấn đề khó khăn. Cho tới khi tôi vô tình đọc được một trích dẫn khiến bản thân tự nhìn nhận lại mình và suy ngẫm: "Nếu bạn thực sự muốn làm một điều gì đó, bạn nhất định sẽ tìm ra cách. Ngược lại, nếu bạn muốn từ bỏ một điều gì đó, bạn sẽ tìm ra rất nhiều lý do để thuyết phục mình. Làm hay không là do bạn lựa chọn!" Đúng! Tôi đã luôn tìm ra những lý do khác nhau để từ bỏ

những cơ hội thậm chí là những vấn đề tôi phải tháo gỡ. "Làm hay không là do chúng ta lựa chọn!" Câu nói này khiến tôi chợt nhớ câu chuyện về Đặng Trần Thủy Tiên – cô gái nhận "án tử" khi biết tin mình bị ung thư vú ở tuổi 19. Cô sinh viên năm Nhất của trường Đại học Ngoại Thương đã chọn cách đối mặt với những vết rạn cuộc đời sau những ngày dằn vặt bản thân. Thuỷ Tiên đăng ký tham gia cuộc thi sắc đẹp của trường với một bức ảnh trọc đầu ấn tượng. Bằng sự nỗ lực của mình đã lọt vào vòng Chung kết. Những chia sẻ của Thủy Tiên trong hành trình chống lại căn bệnh ung thư của mình đã khiến cho hàng triệu trái tim thổn thức. Hình ảnh của Tiên là một cô gái xinh đẹp chấp nhận những khiếm khuyết trong cơ thể mình, chiến đấu với những điều không may Tiên gặp phải bằng nụ cười thật tươi. Thủy Tiên không chọn cách trốn tránh hay từ bỏ, cô gái này đối diện với những khó khăn trước mắt bằng lòng kiên trì và sự quyết tâm của bản thân. Đứng trước vấn đề, khó khăn, thậm chí là nghịch cảnh, chúng ta luôn được quyền lựa chọn làm hoặc không làm. Hãy thay đổi suy nghĩ của mình, làm mọi cách để giải quyết vấn đề. Những khó khăn sẽ giúp bạn mạnh mẽ và trưởng thành hơn rất nhiều. Chúng ta, ở độ tuổi 17 đang đứng giữa những chông chênh của việc học, đừng từ bỏ ước mơ của mình. Hành trình phía trước đầy thử thách nhưng cũng đầy vinh quang. Bài học ngày hôm nay chúng ta nhận được từ trích dẫn này lại thêm một lần nhắc nhở tôi và bạn đừng nản lòng, hãy tiến về phía trước!

43. Suy nghĩ của anh (chị) về câu nói sau đây: "Chúng ta hiểu biết chân lý không những do lý trí mà còn do trái tim".

Gợi ý cách khai văn

- Chẳng phải nếu bạn làm một việc bằng cả đam mê và kỹ năng của mình, việc đó sẽ thành công tuyệt đối hay sao và chẳng phải để thấu hiểu bất cứ bài học nào trong cuộc đời, chỉ bằng cái đầu thôi chưa đủ, ta còn cần trái tim.
- Trước một vấn đề, lý trí đem lại cho ta sự tỉnh táo, quyết đoán cần thiết thì trái tim - cảm xúc lại cho ta năng lượng và nhiệt huyết trong cả một hành trình đưa đến quyết định đó.
- Chúng ta học hỏi mỗi ngày để tiếp nhận tri thức và chúng ta sống mỗi ngày để bồi đắp những tình cảm tốt đẹp cho trái tim.

- Vậy nên, trong bất cứ công việc nào, hãy để cho lý trí của mình được làm nhiệm vụ quyết định, còn cảm xúc của bạn hãy biến nó trở thành năng lượng để bạn không từ bỏ đam mê của chính mình.
- Hãy cảm nhận mọi điều bằng cả lý trí và con tim của bạn bởi điều đó không chỉ giúp bạn thành công và còn giúp bạn trở thành một người hạnh phúc!

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Chẳng phải nếu bạn làm một việc bằng cả đam mê và kỹ năng của mình, việc đó sẽ thành công tuyệt đối hay sao và chẳng phải để thấu hiểu bất cứ bài học nào trong cuộc đời, chỉ bằng cái đầu thôi chưa đủ, ta còn cần trái tim. Triết gia Pascal có câu nói: "Chúng ta hiểu biết chân lý không những do lý trí mà còn do trái tim" gợi lên trong ta về sự hiểu có thể được hiểu theo hai phương thức khác nhau. Đó là cách chúng ta nhìn nhận sự việc bằng lý trí và cảm xúc của mình - cảm xúc dẫn lối từ trái tim. Phải thừa nhận rằng, trước một vấn đề, lý trí đem lại cho ta sự tỉnh táo, quyết đoán cần thiết thì trái tim - cảm xúc lại cho ta năng lượng và nhiệt huyết trong cả một hành trình đưa đến quyết định đó. Chúng ta học hỏi mỗi ngày để tiếp nhận tri thức và chúng ta sống mỗi ngày để bồi đắp những tình cảm tốt đẹp cho trái tim. Vậy nên, trong bất cứ công việc nào, hãy để cho lý trí của mình được làm nhiệm vụ quyết định, còn cảm xúc của bạn hãy biến nó trở thành năng lượng để bạn không từ bỏ đam mê của chính mình. Nhân vật quen thuộc Bill Gates là một minh chứng điển hình cho triết lý sống này, ông sẽ chỉ được biết đến như một nhà sáng lập Microsoft Word hay một nhà tỷ phú không hơn không kém rồi sẽ rơi vào quên lãng. Ngược lại nhờ hành động bỏ tất cả tài khoản của mình và quỹ giúp đỡ người nghèo mà ông đã nâng tầm ảnh hưởng của bản thân lên một tầm cao mới, nghĩa là hiện nay ông là một trong những người được thế giới ngưỡng mộ và biết đến nhờ tấm lòng bao dung. Trong mỗi công việc ông làm, dù kinh doanh hay từ thiện, ông luôn coi đó là việc mình phải làm bằng cả sự sáng suốt và lòng thương cảm với những người sống xung quanh mình. Hiểu được giá trị giữa sự lý trí và tình cảm của con tim, ông đã có được thành công vang dội và nhận được sự ngưỡng mộ của hàng triệu người. Chúng ta đều biết rằng chân lý luôn phản ánh sự thật của một thực tại không thay đổi. Nhưng ngang qua thực tại này, nhờ lòng trắc ẩn nơi trái tim con người có thể làm cho chân lý có một giá trị hơn. Hãy cảm nhận mọi điều bằng cả

lý trí và con tim của bạn bởi điều đó không chỉ giúp bạn thành công và còn giúp bạn trở thành một người hạnh phúc!

44. Suy nghĩ của anh/chị về 2 câu thơ sau: "Ta hay chê rằng cuộc đời méo mó
Sao ta không tròn ngay tự trong tâm."

Gợi ý cách khai văn

- "Cuộc đời méo mó" ở đây có thể hiểu là cuộc đời không bằng phẳng, chứa đựng nhiều khó khăn, thử thách, những điều không như con người mong muốn.
- "Tròn tự trong tâm" ở đây lại là thái độ sống, suy nghĩ đúng đắn của con người, trước bất cứ hoàn cảnh nào cũng cần lạc quan và có niềm tin vào những điều tốt đẹp.
- Thói đời, con người thường hay chê bai, oán trách, cay cú, hậm hực khi cuộc đời xảy ra những điều không như mong muốn của mình. Thế nhưng, chính cái "chê" ấy nhiều khi khiến cho cuộc đời trở nên méo mó hơn.
- Giông bão có thể xảy đến bất kỳ ai thế nhưng chúng ta hoàn toàn có thể thay đổi cuộc sống của mình bằng suy nghĩ tích cực, hành động tích cực.

Nhà thơ Lưu Quang Vũ từng đưa đến cho chúng ta một bài học vô cùng sâu sắc qua 2 câu thơ của mình: "Ta hay chê rằng cuộc đời méo mó / Sao ta không tròn ngay tự trong tâm". "Cuộc đời méo mó" ở đây có thể hiểu là cuộc đời không bằng phẳng, chứa đựng nhiều khó khăn, thử thách, những điều không như con người mong muốn. Còn "tròn tự trong tâm" ở đây lại là thái độ sống, suy nghĩ đúng đắn của con người, trước bất cứ hoàn cảnh nào cũng cần lạc quan và có niềm tin vào những điều tốt đẹp. Thói đời, con người thường hay chê bai, oán trách, cay cú, hậm hực khi cuộc đời xảy ra những điều không như mong muốn của mình. Thế nhưng, chính cái "chê" ấy nhiều khi khiến cho cuộc đời trở nên méo mó hơn. Thái độ "tròn tự trong tâm ở đây" là thái độ tích cực, chủ động trước mọi hoàn cảnh. Đây là thái độ sống đúng, làm đúng và không gục ngã trước những khó khăn, phi lý, bất công. Tôi chợt nhớ tới câu chuyện của cô sinh viên trường Đại học Ngoại thương khi phải lãnh "án tử" vì căn bệnh ung thư ập đến ở độ tuổi 19. Thế nhưng trước những điều tưởng chừng là quá bất công đó, Thủy Tiên vẫn luôn nở nụ cười trên môi, sẵn sàng chiến đấu với bệnh tật với một thái độ lạc quan, tin tưởng. Thuỷ Tiên quyết định tham

gia cuộc thi nữ sinh tài năng của trường và lọt vào đêm chung kết với một bức ảnh không còn tóc vì phải cạo đầu để xạ trị. Điều mà mọi người thường nhìn thấy ở cô gái này đó là nụ cười rạng rỡ thường trực trên đôi môi và ánh mắt chan chứa niềm tin, sự mạnh mẽ. Câu chuyện của Thủy Tiên nhắc nhở cho chúng ta một điều rằng, giông bão có thể xảy đến bất kỳ ai thế nhưng chúng ta hoàn toàn có thể thay đổi cuộc sống của mình bằng suy nghĩ tích cực, hành động tích cực. Bạn biết đấy, thiên đường hay địa ngục đều phụ thuộc vào sự lựa chọn của chính bạn và câu thơ này đã đưa ra một thông điệp, một bài học, một phương châm để thành công trong cuộc đời: "Trước giông bão, chúng ta không được phép cúi đầu, hãy lạc quan tiến về phía trước, giữ một trái tim trong sáng trước bóng đêm cuộc đời, bạn nhất định sẽ tỏa sáng.

45. Suy nghĩ của anh chị về câu nói: "Có những người không dám bước đi vì sợ gãy chân, nhưng sợ gãy chân mà không dám bước thì khác nào chân đã gãy".

Gợi ý cách khai văn

- Khi bước chân vào cuộc đời, điều quan trọng đầu tiên mà mỗi chúng ta cần phải xác định rõ đó là dám hành động và dám chấp nhận thất bại.
- "Bước đi" là hành động làm một điều gì đó, còn "gãy chân" là những thất bại mà ta có thể gặp phải trong quá trình thực hiện mục tiêu của mình.
- Biểu hiện của những người không dám hành động và sợ đương đầu thử thách là việc dám lên kế hoạch rồi để đó và trì hoãn, luôn kể về những điều mình muốn làm nhưng chẳng bao giờ thực hiện.
- Tất cả mọi công việc nếu không dám hành động, luôn e sợ khó khăn sẽ khiến cuộc sống chúng ta trở nên trì trệ, nhàm chán, cuộc sống sẽ trở nên vô nghĩa, sẽ bao trùm bởi một màu đen thất bại.
- Hãy luôn suy nghĩ tích cực về khó khăn, coi thử thách là cách để học hỏi, để tôi luyện và làm đầy kinh nghiệm cho bản thân.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Tôi đã từng nghe ở đâu đó câu nói: "Có những người không dám bước đi vì sợ gãy chân, nhưng sợ gãy chân mà không dám bước thì khác nào chân đã gãy". Đúng vậy, khi bước chân vào cuộc đời, điều quan trọng đầu tiên mà mỗi chúng ta cần phải xác định rõ

đó là dám hành động và dám chấp nhận thất bại. Ở đây chúng ta có thể hiểu "bước đi" là hành động làm một điều gì đó, còn "gãy chân" là những thất bại mà ta có thể gặp phải trong quá trình thực hiện mục tiêu của mình. Như vậy, nếu như chúng ta không dám làm, không dùng cảm bước đi trên đôi chân của mình vì sợ thất bại thì một lẽ đương nhiên chúng ta đang tự đặt mình thành một kẻ thất bại. Biểu hiện của những người không dám hành động và sợ đương đầu thử thách là việc dám lên kế hoạch rồi để đó và trì hoãn, luôn kể về những điều mình muốn làm nhưng chẳng bao giờ thực hiện. Hoặc thậm chí, có nhiều người còn không có một mục tiêu cụ thể nào, phó mặc đời mình cho cuộc sống mặc sức đưa đẩy, họ luôn ngại khó, ngại khổ, ngại va chạm, không dám dũng cảm thực hiện những điều lớn lao, họ luôn tránh đi những đoạn đường ít người đi và luôn có trong mình những suy nghĩ tiêu cực. Một minh chứng rõ nét nhất cho hành động đó là câu chuyện về người bạn của Bill Gate. Cùng mong muốn phát triển phần mềm máy tính một cách rộng rãi như Bill Gate nhưng người bạn này lại lo sợ, tính toán về những thiệt hại rủi ro mà mình có thể gặp phải mà không dám theo đuổi ước mơ. Và kết quả là Bill Gate đã thành công và trở thành ông chủ của biết bao nhân viên, trong đó có cả người bạn năm xưa. Như vậy, tất cả mọi công việc nếu không dám hành động, luôn e sợ khó khăn sẽ khiến cuộc sống chúng ta trở nên trì trệ, nhàm chán, cuộc sống sẽ trở nên vô nghĩa, sẽ bao trùm bởi một màu đen thất bại. Hãy luôn suy nghĩ tích cực về khó khăn, coi thử thách là cách để học hỏi, để tôi luyện và làm đầy kinh nghiệm cho bản thân. Đừng sợ sai, đừng tự giới hạn bản thân vào một cuộc sống nhỏ bé, tầm thường, hãy vươn rộng mình ra, đón nhận lấy những điều tuyệt vời trong cuộc sống này để khi nhắm mắt buông tay, nhìn lại không còn gì hối tiếc.

46. Suy nghĩ của anh chị về câu nói; "Hãy cứ khát khao, hãy cứ dại khờ" (Steve Jobs)

Gợi ý các khai văn

- Tuổi trẻ cần có và cần chấp nhận mạo hiểm, va vấp, bồng bột, sai sót như những trải nghiệm tất yếu, cũng như mơ ước lớn lao, dự định táo bạo
- Là động lực quan trọng để người trẻ hoàn thiện bản thân, khát khao đem lại hi vọng mãnh liệt vào tương lai, nó truyền cảm hứng để con người lao động, học tập, sáng tạo từng ngày và làm nên bao điều kì diệu.

- Sức mạnh của khát khao còn thể hiện ở sự lan tỏa mạnh mẽ, làm cho những người xung quanh cũng hồ hởi, yêu đời và hạnh phúc hơn. Luôn cháy hết mình với khát khao, không ngại vấp ngã, thất bại để rồi thành công và trưởng thành.
- Chúng ta cũng cần nhận thức được rằng cuộc sống vốn đầy những bất ngờ, ngẫu nhiên, vì vậy phải hành động, dấn thân chứ không nên mất thời gian để đắn đo, băn khoăn suy tính.
- Tuy vậy, ta cần hiểu đúng quan điểm trên, không lấy nó để bao biện cho cách sống tùy tiện, bản năng; cũng cần tránh thái độ sợ hãi, lúng túng, bi quan những lúc gặp trở ngại.
- Trong mọi trường hợp, mỗi người cần tỉnh táo, vững lòng, bền chí cũng như khả năng rút kinh nghiệm sau những sai sót, vấp ngã.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Đưa ra lời khuyên về thái độ sống, Steve Jobs đã từng nói: "Hãy cứ khát khao, hãy cứ dại khờ." Ý kiến này đã khẳng định: tuổi trẻ cần có và cần chấp nhận mạo hiểm, va vấp, bồng bột, sai sót như những trải nghiệm tất yếu, cũng như mơ ước lớn lao, dự định táo bạo chính là động lực quan trọng để người trẻ hoàn thiện bản thân. Quả thật, khát khao đem lại hi vọng mãnh liệt vào tương lai, nó truyền cảm hứng để con người lao động, học tập, sáng tạo từng ngày và làm nên bao điều kì diệu. Sức mạnh của khát khao còn thể hiện ở sự lan tỏa mạnh mẽ, làm cho những người xung quanh cũng hồ hởi, yêu đời và hạnh phúc hơn. Luôn cháy hết mình với khát khao, không ngại vấp ngã, thất bại để rồi thành công và trưởng thành, chúng ta bắt gặp một con người như vậy ở chàng cầu thủ trẻ Công Phượng. Những tín đồ của phim hoạt hình chắc hẳn vẫn luôn ấn tượng trước ông trùm hoạt hình Walt Disney đã bền bỉ, miệt mài trên con đường có không ít dại khờ, chông gai để theo đuổi sự sáng tạo. Chúng ta cũng cần nhận thức được rằng cuộc sống vốn đầy những bất ngờ, ngẫu nhiên, vì vậy phải hành động, dấn thân chứ không nên mất thời gian để đắn đo, băn khoăn suy tính. Chỉ qua những trải nghiệm dù đau thương, sai lầm, con người mới lớn dần lên, kinh nghiệm sống, sự khôn ngoan cũng được hình thành. Tuy vậy, ta cần hiểu đúng quan điểm trên, không lấy nó để bao biện cho cách sống tùy tiện, bản năng; cũng cần tránh thái độ sợ hãi, lúng túng, bi quan những lúc gặp trở ngại. Trong mọi trường hợp, mỗi người cần tỉnh táo, vững lòng, bền chí cũng như khả năng rút kinh nghiệm sau những sai

sót, vấp ngã. Thanh niên cũng cần phải phấn đấu hết mình để biến khát khao, ước mơ thành hiện thực vì nó không sẵn có để chờ ta đạt được dễ dàng. Bản thân tôi nhận thức được mình đang ở độ tuổi sung sức nhất, trẻ trung và nhiều năng lượng nhất, tôi chọn một cuộc sống dấn thân, tận hiến, không ngại những vấp ngã, va đập với cuộc đời, bởi "cuộc sống chỉ mang lại cho chúng ta 10% cơ hội, 90% còn lại là do chúng ta trải nghiệm thế nào với nó"

47. Suy nghĩ của anh chị về câu nói: "Tuổi trẻ giống như một cơn mưa rào, cho dù bị cảm, vẫn muốn quay lại để được trót tra thêm một lần nữa." ***(Trích "You Are Apple of my eyes")*** **Từ câu nói trên, anh/chị có suy nghĩ gì về ý nghĩa của những thăng trầm trong tháng năm tuổi trẻ?**

Gợi ý cách khai văn

- "Cơn mưa rào" là cơn mưa diễn ra một cách nhanh chóng, chốc lát nhưng cường độ mạnh, Hình ảnh này được so sánh với tuổi trẻ, lứa tuổi đẹp nhất của cuộc đời. "Cảm" - ý nói thể hiện tuổi trẻ có thể trải qua những khó khăn, mất mát, những thất bại nhưng ta không ngại "ướt thêm một lần nữa", luôn mong muốn được trải nghiệm lại những điều đã trải qua.
- Câu nói đã khẳng định vẻ đẹp của tuổi trẻ, lứa tuổi tuy ngắn ngủi, nhiều bồng bột, nhiều vấp ngã, khó khăn phải trải qua nhưng là lứa tuổi đáng nhớ nhất, đồng thời nhấn mạnh ý nghĩa của những thăng trầm của tuổi thanh xuân.
- Tuổi trẻ là lứa tuổi con người không mong cái gì dễ dàng, sẵn sàng cho đi mà không nhận lại. Tuổi trẻ có ý nghĩa là khi con người có lí tưởng, có định hướng cho tương lai.
- Chính bởi bài học ấy đáng giá và ý nghĩa vô cùng mà chẳng ai trong chúng ta chịu buông lời từ chối nếu như có cơ hội được "ướt thêm một lần nữa" trong cơn mưa rào thanh xuân.
- Những mất mát là cách tuổi trẻ dũng cảm trải qua khó khăn, thể hiện niềm tin và sự quyết đoán trong cuộc đời của chính mình.

Gợi ý cách khai văn

Tuổi trẻ là khoảng thời gian đẹp nhất trong cuộc đời mỗi con người, nó ghi lại dấu ấn

của một thời sống, nhiệt huyết, sống say mê với lí tưởng và cũng là dấu ấn cho những vụng dại đầu đời, những thất bại đau đớn không thể nào quên. "Tuổi trẻ giống như một cơn mưa rào, cho dù bị cảm, vẫn muốn quay lại để được ướt mưa thêm một lần nữa." (Trích "You are apple of my eyes"). "Cơn mưa rào" là cơn mưa diễn ra một cách nhanh chóng, chốc lát nhưng cường độ mạnh, Hình ảnh này được so sánh với tuổi trẻ, lứa tuổi đẹp nhất của cuộc đời. "Cảm" - ý nói thể hiện tuổi trẻ có thể trải qua những khó khăn, mất mát, những thất bại nhưng ta không ngại "ướt thêm một lần nữa", luôn mong muốn được trải nghiệm lại những điều đã trải qua. Như vậy, câu nói đã khẳng định vẻ đẹp của tuổi trẻ, lứa tuổi tuy ngắn ngủi, nhiều bồng bột, nhiều vấp ngã, khó khăn phải trải qua nhưng là lứa tuổi đáng nhớ nhất, đồng thời nhấn mạnh ý nghĩa của những thăng trầm của tuổi thanh xuân. Tuổi trẻ là lứa tuổi con người không mong cái gì dễ dàng, sẵn sàng cho đi mà không nhận lại. Tuổi trẻ có ý nghĩa là khi con người có lí tưởng, có định hướng cho tương lai. Chắc hẳn kình ngư Ánh Viên của sau này sẽ nở nụ cười rạng rỡ khi nhớ về một thời tuổi trẻ đã nỗ lực và cống hiến hết mình vì đam mê, ước mơ và hoài bão. Chắc hẳn Huyền Chíp của sau này sẽ chẳng bao giờ hối hận về tuổi trẻ đã dám "xách ba lô lên và đi" vòng quanh thế giới, những bước chân đã khởi đầu cho trào lưu mới trong giới trẻ Việt: Khát khao vươn ra thế giới, đi và trải nghiệm. Tuổi trẻ nhiều vụng dại, và mỗi lần thất bại là một lần lớn lên. Chính bởi bài học ấy đáng giá và ý nghĩa vô cùng mà chẳng ai trong chúng ta chịu buông lời từ chối nếu như có cơ hội được "ướt thêm một lần nữa" trong cơn mưa rào thanh xuân. Quan trọng hơn những mất mát là cách tuổi trẻ dũng cảm trải qua khó khăn, thể hiện niềm tin và sự quyết đoán trong cuộc đời của chính mình. Cơn mưa rào thanh xuân ngắn ngủi, có những nuối tiếc, có những buồn đau, nhưng trên tất cả chúng ta nhận thức được mình phải luôn hướng về phía trước, không ngừng cố gắng, chẳng ngại dấn thân, để cầu vồng xuất hiện sau cơn mưa thanh xuân là cầu vồng rực rỡ và hoàn thiện nhất.

48. Suy nghĩ của anh (chị) về trích dẫn: "Khi trời đủ tối, bạn có thể nhìn thấy những vì sao." - Charled A. Beard

Gợi ý cách khai văn

- "Trời đủ tối" ở đây có thể hiểu là những giông bão, những khó khăn bạn gặp phải trên hành trình của mình, "những vì sao" là khả năng tiềm tàng của bản thân, niềm

tin, sức mạnh hay là những cơ hội chúng ta có thể nhìn thấy được trong khoảng thời gian khó khăn.

- Khi đối diện với nghịch cảnh, có rất nhiều con đường để ta lựa chọn những con đường gập ghềnh mà vinh quang nhất chính là vượt lên nghịch cảnh.
- Mỗi người cần giữ cho mình tâm thế lạc quan, niềm tin yêu vào cuộc sống và phải không ngừng nỗ lực, cố gắng vươn lên, làm chủ hoàn cảnh
- Bạn sẽ nhìn thấy khả năng của chính mình, những khả năng trước đó bạn chưa từng một lần tưởng tượng ra.
- Những người trẻ, xin đừng coi bóng đêm là nỗi sợ, xin đừng coi thử thách là nơi bạn dừng chân, hãy nhìn lên bầu trời và tin tưởng vào khả năng của bạn, bạn chắc chắn sẽ nhìn thấy cơ hội của mình.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cuộc sống xoay vần, sẽ có nhiều thử thách đang chờ đợi bạn ở phía trước. Thế nhưng hãy tin vào một điều: "Khi trời đủ tối, bạn có thể nhìn thấy những vì sao." - Charled A. Beard. "Trời đủ tối" ở đây có thể hiểu là những giông bão, những khó khăn bạn gặp phải trên hành trình của mình, "những vì sao" là khả năng tiềm tàng của bản thân, niềm tin, sức mạnh hay là những cơ hội chúng ta có thể nhìn thấy được trong khoảng thời gian khó khăn nhất. Trích dẫn này đem tới cho tôi một bài học ý nghĩa: "Ta có thể nhìn thấy những cơ hội trong khó khăn, đối diện với nghịch cảnh là khoảnh khắc giúp chúng ta tỏa sáng." Khi đối diện với nghịch cảnh, có rất nhiều con đường để ta lựa chọn những con đường gập ghềnh mà vinh quang nhất chính là vượt lên nghịch cảnh. Để "nhìn thấy những vì sao" giữa "bầu trời tăm tối", mỗi người cần giữ cho mình tâm thế lạc quan, niềm tin yêu vào cuộc sống và phải không ngừng nỗ lực, cố gắng vươn lên, làm chủ hoàn cảnh. Khi bạn bằng một cách nào đó, tự mình vượt qua nghịch cảnh, giống như một cây nhỏ trải qua bão giông, sẽ cứng cáp hơn rất nhiều. Và điều quan trọng hơn là bạn nhìn thấy khả năng của chính mình, những khả năng trước đó bạn chưa từng một lần tưởng tượng ra. Bài học "nghịch cảnh là cơ hội" khiến tôi nhớ đến chàng trai Khang A Tủa – sinh ra trong một gia đình đông anh chị em, nghèo khó ở miền cao hẻo lánh xa xôi Mù Cang Chải bằng sự quyết tâm của mình, Tủa đã có cơ hội để học cấp 2 và cấp 3 trên thành phố. Thế nhưng khi chuẩn bị thi đại học nghĩ tới gia cảnh nhà mình, Tủa định không thi. Nhờ sự động viên từ gia

đình, chàng trai Mông trúng tuyển vào Đại học Bách Khoa. Thế nhưng vì ngành học không thích, Tủa thấy mình lạc lõng giữa Hà Nội. Đứng giữa bóng đêm cô đơn, Tủa đã vượt qua được để tìm thấy cơ hội cho chính mình từ cộng động sinh viên Mông tại Hà Nội. Tủa tham gia rất nhiều hoạt động, làm được nhiều điều ý nghĩa cho cộng đồng đặc biệt cho trẻ em vùng cao và trong bóng đêm, khi muốn từ bỏ nhất, những cơ hội đã tới, Túa đã thành công trong việc thi tuyển vào Đại học Fulbright Việt Nam. Những gì Tủa có bây giờ là những cơ hội tuyệt vời dành cho chàng trai dũng cảm vượt lên trên nghịch cảnh. Những người trẻ, xin đừng coi bóng đêm là nỗi sợ, xin đừng coi thử thách là nơi bạn dừng chân, hãy nhìn lên bầu trời và tin tưởng vào khả năng của bạn, bạn chắc chắn sẽ nhìn thấy cơ hội của mình.

49. Suy nghĩ của anh (chị) về câu nói: "Sống trong đời sống cần có một tấm lòng
Để làm gì em biết không ?
Để gió cuốn đi, để gió cuốn đi…"

Gợi ý cách khai văn

- Lối sống sẻ chia, cho đi là còn mãi là một nốt trầm sâu lắng chứa đựng giá trị nhân sinh sâu sắc về cách ứng xử của con người trong cuộc sống.
- Cho đi là cách ta sẻ chia, giúp đỡ ai đó về mặt vật chất hoặc tinh thần.
- Cho đi làm cho chúng ta hạnh phúc hơn, yêu đời hơn, làm cho chính bản thân ta hoàn thiện hơn, cảm nhận cuộc đời này có ý nghĩa hơn.
- Cuộc sống này còn nhiều những mảnh đời bất hạnh, họ cần lắm một ánh lửa sẻ chia từ chúng ta, đôi khi chỉ là cái nắm tay thật chặt, cái vỗ vai, lời an ủi, động viên cũng phần nào giúp họ.
- Chúng ta cần phải biết mỗi ngày sống là một trải nghiệm, được yêu thương, được sẻ chia là điều hạnh phúc nhất. Cuộc sống sẽ tuyệt vời biết bao khi mỗi con người sẵn sàng cho đi, sẻ chia đối với những người xung quanh mình.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đã từng để lại những lời hát ấn tượng: "Sống trong đời sống cần có một tấm lòng / Để làm gì em biết không? / Để gió cuốn đi, để gió cuốn đi." Nếu ví cuộc đời này là một trường ca bất tận thì có lẽ, lối sống sẻ chia, cho đi là còn mãi là một nốt trầm sâu lắng chứa đựng giá trị nhân sinh sâu sắc về cách ứng xử của con người trong cuộc sống. Và những lời hát quen thuộc của cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đã truyền tải thông điệp đáng trân trọng như thế. Cho đi là cách ta sẻ chia, giúp đỡ ai đó về mặt vật chất hoặc tinh thần. Cho đi làm cho chúng ta hạnh phúc hơn, yêu đời hơn, làm cho chính bản thân ta hoàn thiện hơn, cảm nhận cuộc đời này có ý nghĩa hơn. Không chỉ vậy cuộc sống là một ngọn núi, có lúc dốc, có lúc bằng phẳng khác nhau, bởi vậy luôn cần đến những con người biết chia sẻ, biết cho đi mà không nghĩ đến việc nhận lại. Cuộc sống này còn nhiều những mảnh đời bất hạnh, họ cần lắm một ánh lửa sẻ chia từ chúng ta, đôi khi chỉ là cái nắm tay thật chặt, cái vỗ vai, lời an ủi, động viên cũng phần nào giúp họ. Nhắc đến lẽ sống đẹp này, chúng ta lại nhớ đến câu chuyện về chàng thanh niên Nguyễn Hữu Ân đã chia sẻ chiếc bánh thời gian của mình để giúp đỡ những người bệnh ung thư giai đoạn cuối. Hay mới nhất gần đây, cũng xuất phát từ thông điệp sống cho đi là còn mãi, bé Hải An- em bé với một trái tim nhân hậu biết được về căn bệnh của mình dù còn rất nhỏ, em đã quyết định hiến giác mạc của mình để dành sự sống đó cho một người may mắn. Hành động nhân ái đó của em đã trở thành nguồn động lực lớn lao, lan tỏa đến toàn xã hội. Chúng ta cần phải biết mỗi ngày sống là một trải nghiệm, được yêu thương, được sẻ chia là điều hạnh phúc nhất. Cuộc sống sẽ tuyệt vời biết bao khi mỗi con người sẵn sàng cho đi, sẻ chia đối với những người xung quanh mình. Hạnh phúc sẽ còn mãi nếu mỗi ngày chúng ta đều sẵn sàng lan tỏa tình yêu thương, giúp đỡ mọi người xung quanh. Và cuộc đời sẽ đẹp hơn biết bao nhiêu nếu ai cũng mang trong trái tim mình một tình yêu như thế và sẵn sàng cho đi nhiều hơn.

50. Suy nghĩ của anh chị về câu nói: "Điều quan trọng không phải là những gì xảy đến với bạn mà là cách bạn nhìn vào biến cố đó".

Gợi ý cách khai văn

- Biến cố là những sự kiện xảy ra có ảnh hưởng và tác động mạnh đến đời sống xã hội cá nhân. Trong quá trình cố gắng đạt được mục đích, chúng ta sẽ gặp những giông bão khiến chúng ta thất vọng, mệt mỏi, chán nản.
- Trước những biến cố như vậy bạn đừng nản lòng, con đường đến thành công có bao giờ trải lụa? Hãy coi những thất bại, những nỗi buồn là thử thách dành cho sự kiên nhẫn và lòng dũng cảm.
- Thái độ của chúng ta trước những khó khăn thử thách là rất quan trọng, nếu ta nhìn mọi thứ theo hướng tích cực thì sự việc trở lên đơn giản và dễ dàng hơn rất nhiều. Nhưng nếu mang tâm trạng và cái nhìn tiêu cực thì mọi việc sẽ tồi tệ hơn, thất bại sẽ là điều đương nhiên.
- Hãy dũng cảm bước đi, chấp nhận đương đầu với mọi khó khăn, thử thách, con người sẽ trưởng thành, được sống một cuộc đời phong phú, giàu trải nghiệm và có ý nghĩa.

Cách trình bày một đoạn văn hoàn chỉnh

Cơn mưa rào bất chợt ùa đến trong lòng thành phố. Từ chỗ trú mưa, có người phàn nàn thời tiết thật thất thường, có người lại cảm ơn cơn mưa "giải khát" cho thành phố sau bao ngày nắng nóng. Tình huống trái ngược này khiến tôi nhớ tới bài học ý nghĩa từ câu nói: "Điều quan trọng không phải là những gì xảy đến với cuộc sống của bạn mà là cách bạn nhìn vào biến cố đó". Biến cố là những sự kiện xảy ra có ảnh hưởng và tác động mạnh đến đời sống xã hội cá nhân. Trong quá trình cố gắng đạt được mục đích, chúng ta sẽ gặp những giông bão khiến chúng ta thất vọng, mệt mỏi, chán nản. Trước những biến cố như vậy bạn đừng nản lòng, con đường đến thành công có bao giờ trải lụa? Hãy coi những thất bại, những nỗi buồn là thử thách dành cho sự kiên nhẫn và lòng dũng cảm. Sau cùng, người ta thường chỉ nuối tiếc vì đã không làm hết sức, chẳng ai hối tiếc vì đã dám thử nghiệm. Và thái độ của chúng ta trước những khó khăn thử thách là rất quan trọng, nếu ta nhìn mọi thứ theo hướng tích cực thì sự việc trở lên đơn giản và dễ dàng hơn rất nhiều. Nhưng nếu mang tâm trạng và cái nhìn tiêu cực thì mọi việc sẽ tồi tệ hơn, thất bại sẽ là điều đương nhiên. Ai đó đã từng nói rằng: Đời thay đổi khi chúng ta thay đổi, vậy nên dù giông bão có lớn đến đâu nhưng chỉ cần chúng ta có cái nhìn tích cực thì sẽ nhận lại những điều bất ngờ. Chắc hẳn chúng ta cũng chưa thể quên được hình ảnh cặp vợ chồng chú lính chì Ngọc Bảo, Lệ Thu. Cả hai cùng khiếm khuyết một chân nhưng không vì thế mà nản

lòng từ bỏ cuộc sống, hai người đều rất nỗ lực tìm cho mình niềm vui trong công việc, sự tự tin trước cuộc đời. Họ đều tìm thấy một điểm chung đó là dù những biến cố xảy ra tưởng như không thể vượt qua được nhưng với niềm tin yêu cuộc sống, sự lạc quan cả hai đã vượt qua để trở thành nguồn năng lượng sống đẹp cho xã hội. Hãy dũng cảm bước đi, chấp nhận đương đầu với mọi khó khăn, thử thách, con người sẽ trưởng thành, được sống một cuộc đời phong phú, giàu trải nghiệm và có ý nghĩa. Bạn biết không, cuộc sống này thực sự rất kỳ diệu, hãy luôn giữ cho mình góc nhìn lạc quan, tích cực thì dẫu cho hôm đó thời tiết có mưa hay nắng với bạn vẫn sẽ luôn là một ngày đẹp trời!

Mục lục

A. Kiến thức lý thuyết

I. Một số kiến thức lý thuyết.....3

II. Các lỗi học sinh thường gặp.....5

III. Cần chuẩn bị những gì để có một đoạn văn nlxh 200 chữ hay.....5

IV. Thang điểm của bộ giáo dục và đào tạo.....6

V. Những yêu cầu chung của cô Duyên.....6

VI. Phân loại.....7

B. Hướng dẫn phương pháp truyền thống viết đoạn văn nlxh 200 chữ.....8

Dạng 1: Nghị luận về một tư tưởng đạo lý.....8

Dạng 2: Nghị luận về một hiện tượng đời sống.....11

Dạng 3: Nghị luận về một vấn đề xã hội được đặt ra từ trong 1 tác phẩm.....13

PHƯƠNG PHÁP BÍ KÍP HIỆN ĐẠI, MỚI, SÂU SẮC VIẾT ĐOẠN VĂN NLXH 200 CHỮ CỦA CÔ DUYÊN

Dạng 1: Tư tưởng đạo lý*(quan trọng)*.....15

1. MẸO , bí kíp mở đoạn tư tưởng đạo lý 15
2. MẸO, bí kíp thân đoạn tư tưởng đạo lý.....16
3. MẸO, bí kíp kết đoạn tư tưởng đạo lý.....21

Dạng 2: Hiện tượng đời sống*(quan trọng)*.....23

1 MẸO , bí kíp mở đoạn hiện tượng đời sống.....23

2 MẸO , bí kíp thân đoạn hiện tượng đời sống.....24

3 MẸO , bí kíp kết đoạn hiện tượng đời sống.....27

Mở đoạn, kết đoạn nâng cao.....31

CÔNG THỨC MẸO ĐOẠN VĂN PHƯƠNG PHÁP 2.....32

- ♥ Phương pháp đưa dẫn chứng và thông điệp.....35
- ♥ Hướng dẫn cách viết mở rộng vấn đề liên hệ và đưa ra thông điệp.....40
- ♥ Một đoạn văn chung áp dụng cho tất cả các đề *(dành cho học sinh yếu)* 46
- ♥ Tuyển tập những dẫn chứng nlxh nổi bật, gần đây nhất.....47
- ♥ Tuyển tập 105 câu nói, câu hát, nhận định hay, dễ áp dụng vào phần dẫn chứng, mở đoạn, kết đoạn 58

LUYỆN TẬP THỰC HÀNH CÁC DẠNG ĐỀ

I. Dạng tư tưởng đạo lý

STT	Nội dung của đề	Trang
1	Giá trị của thời gian	68
2	Vai trò của tình mẫu tử	70
3	Sức mạnh của đoàn kết	72
4	Vai trò của tình cảm gia đình	73
5	Vai trò của nghị lực trong cuộc sống	75
6	Sự cần thiết phải trân trọng cuộc sống mỗi ngày	77
7	Ý nghĩa của tinh thần cống hiến	79
8	Vẻ đẹp của tình bạn	81
9	Ý nghĩa lòng hiếu thảo	83
10	Sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn, thử thách	85
11	Chấp nhận thất bại để thành công trong cuộc sống	87
12	Suy nghĩ về biểu hiện của truyền thống tôn sư trọng đạo	89
13	Ý nghĩa của bản lĩnh trong thành công của mỗi người	90
14	Sự cần thiết của lời cảm ơn	92
15	Vai trò của sự khác biệt trong cuộc sống	94
16	Ý nghĩa của việc đọc sách	96
17	Ý nghĩa của việc xác định mục tiêu trong cuộc sống	98

18	Ý nghĩa của việc sống chậm của mỗi con người	100
19	Sức mạnh kiềm chế cảm xúc nhất thời	102
20	Ý nghĩa của lòng vị tha	104

II. Dạng hiện tượng đời sống

STT	Nội dung của đề	Trang
21	Định hướng nghề nghiệp cho giới trẻ	107
22	Bùng nổ dân số	109
23	Vấn đề người tị nạn	111
24	Tư duy số đông	113
25	Tình yêu học đường	115
26	Tài nguyên rừng	117
27	Ô nhiễm môi trường	120
28	An toàn thực phẩm	122
29	Thói ăn chơi đua đòi của thanh thiếu niên hiện nay	124
30	Áp lực học tập	126
31	Vào đại học có phải là con đường duy nhất của giới trẻ hiện nay	128
32	Hiện tượng bà Tân vlog – những tác động tới giới trẻ	131
33	Nhìn nhận vấn đề đồng tính luyến ái, song tính luyến ái và chuyển giới	133
34	Kinh doanh khi còn là học sinh nên hay không	135

35	Những người hùng thầm lặng giữa tâm bão corona	137
36	Bài học về trào lưu đi phượt của thế hệ trẻ hiện nay	139
37	Tầm quan trọng về vẻ đẹp ngoại hình trong cuộc sống hiện nay	142
38	Du học - ở lại hay trở về	144
39	Những sáng tạo khởi nguồn từ tình yêu thương	146
40	Mạng xã hội, mhuoiwf trẻ hiện nay đang sống thật hay ảo	149

MƯỜI ĐỀ BÀN LUẬN VÀ MỘT NHẬN ĐỊNH.....152

- HẾT - 166